

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА ОХРИД

Врз основа на чл.69 од Законот за животна средина (Службен весник на Р.М. бр. 53/05,81/05,24/07,159/08,83/09,48/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/14, 44/15, 129/15, 39/16 и 99/18) и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Службен весник на Р.М. бр. 147/08), Градоначалникот на Општина Охрид

ОРГАНИЗИРА

1. Јавна презентација и јавна расправа по Нацрт Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животната средина за ДУП за УЗ 11, УБ 11. 5 општина Охрид

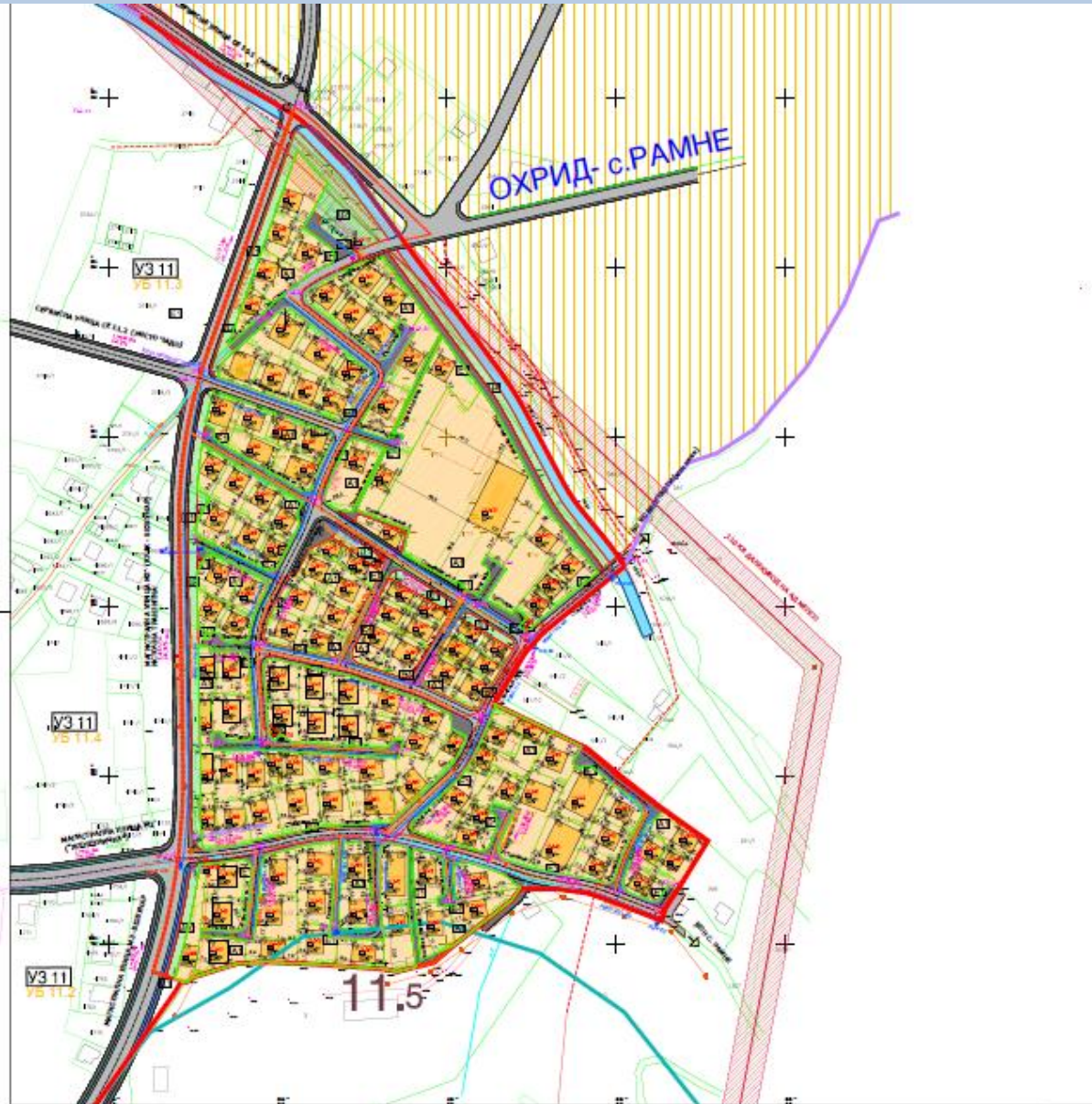
Се информира јавноста дека ставен е на увид и јавна расправа, Нацрт Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животната средина за ДУП за УЗ 11, УБ 11. 5 општина Охрид

2. Извештајот за Стратегиска оцена на влијанието на животната средина е изложен во Одделението за заштита и влијание врз животната средина во Општина Охрид секој работен ден од 7.30 - 15.30 часот почнувајќи од 12.07.2021год. до 10.08.2021год. како и на web страната на општина Охрид , www.ohrid.gov.mk

3. Јавната презентација и јавната расправа ќе се одржи на ден 04.08.2021 год. во големата сала на општина Охрид, со почеток во 10 часот , со задолжително носење маски и пропишана дистанца согласно протоколите за заштита од Ковид 19

4. Правните и физичките лица и јавноста можат да го достават своето мислење во врска со Извештајот до Општина Охрид во рок од 30 дена од денот на објавување на оваа информација. Сите заинтересирани страни се поканети да учествуваат на јавната расправа и да го дадат своето мислење, забелешки и предлози по нацрт извештајот за стратегиска оцена на влијанието на животната средина и истите можете да ги испраќате на е-маил : zivotnasedina@ohrid.gov.mk, или по пошта на следната адреса Општина Охрид , ул. „Димитар Влахов“ бр.57 Охрид.

ГРАДОНАЧАЛНИК
Д-р Константин Георгиески

**НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ВРЗ ЖИВОТНАТА
СРЕДИНА НА ДУП за УЗ 11, УБ 11,5, ОПШТИНА ОХРИД 2020 - 2025**

ЈУНИ 2021

НАСЛОВ НА ДОКУМЕНТОТ: НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ДУП за УЗ 11, УБ 11,5, ОПШТИНА ОХРИД 2020 - 2025

ИНВЕСТИТОР:	РАНА ЈК Охрид ДООЕЛ
ИЗРАБОТУВАЧ:	д-р Наталија Ацеска Овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина
ОДГОВОРНО ЛИЦЕ:	д-р Наталија Ацеска Овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина
СОРАБОТНИЦИ:	Игор Снегар, диа бр. на овластување 0.0492 Дарко Ангелески, миа бр. на овластување 0.0572
ДАТУМ:	ЈУНИ, 2021 година
МЕСТО:	Општина Охрид

СОДРЖИНА

1	ВОВЕД.....	6
2	ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА.....	10
2.1	ПРИМЕНЕТА МЕТОДОЛОГИЈА.....	11
3	ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	12
3.1.	СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	13
3.2.	ПЛАНСКИ ОПФАТ.....	16
3.3.	НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО.....	17
3.3.1.	СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ПРОСТОР.....	18
3.3.1.	ПЛАНСКИ КОНЦЕПТ ЗА ИДЕН ПРОСТОРОЕН РАЗВОЈ.....	20
3.3.3.	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПЛАНСКОТО РЕШЕНИЕ.....	28
4	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА И ВО ОКОЛИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	33
4.1.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА.....	33
4.1.1.	ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА.....	34
4.1.2.	РЕЛЈЕФ.....	35
4.1.3.	ГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	35
4.1.4.	КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	36
4.1.5.	СЕИЗМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	39
4.1.6.	НАСЕЛЕНИЕ.....	39
4.1.7.	СТОПАНСТВО.....	41
4.1.8.	КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	42
4.2.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	44
4.2.1.	КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ.....	44
4.2.2.	БУЧАВА.....	44
4.2.3.	ВОДЕНИ РЕСУРСИ.....	45
4.2.4.	БИОДИВЕРЗИТЕТ.....	46
4.2.5.	ПОЧВА.....	47
4.2.6.	УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД.....	48
4.3.	СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ.....	50
5	ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	54
6	СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	55
7	ВРСКА И УСОГЛАСЕНОТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ.....	56
8	ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	58
8.1	ГЕНЕРАЛНИ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ.....	58
8.2.	ЦЕЛИ НА СОЖС.....	60
9	ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	63
9.1.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО.....	64
9.2.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ.....	64
9.3.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ.....	64

9.4.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ.....	65
9.5.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА.....	65
9.6.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ.....	66
9.7.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЕЛЕНИЕ.....	66
9.8.	ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ.....	66
9.9.	ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА.....	67
9.10.	ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАДОТ.....	67
10.	МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	69
10.1.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО.....	69
10.2.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ.....	69
10.3.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ.....	69
10.4.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ.....	70
10.5.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА.....	70
10.6.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ.....	70
10.7.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО.....	71
10.8.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ.....	71
10.9.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА.....	72
10.10.	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ.....	72
10.11.	МЕРКИ ПРЕДВИДЕНИ ЗА ЗАШТИТА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ.....	72
11	АНАЛИЗА НА ОЧЕКУВАНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	74
12.	АЛТЕРНАТИВИ.....	83
13.	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ.....	84
14.	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ.....	89
15.	ЗАКЛУЧОЦИ.....	97
15.	ПРИЛОЗИ.....	98
16.1.	ПОДАТОЦИ ЗА ИЗРАБОТУВАЧОТ.....	99
16.2.	ЛИСТА НА РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА.....	100
16.3.	РАЗЛИКИ ПОМЕЃУ ОВЖС И СОВЖС.....	102
16.4.	МИСЛЕЊЕ ОД МТВ ЗА ПОТРЕБАТА ОД ПОСТАПКА ЗА СОЖС ЗА ДУП.....	106
16.5	СКИЦИ, ШЕМАТСКИ ПРИКАЗИ.....	107

1. ВОВЕД

Предмет на изработка на овој документ е извештај за стратегиска оцена врз животната средина на ДУП за УЗ 11, УБ 11,5, Општина Охрид 2020 – 2025. односно дел од просторот на Урбаната заедница 11, поточно Урбаниот Блок 11.5 и го зафаќа источниот дел УЗ 11 согласно поделбата направена во важечкиот ГУП за Охрид 2002-2012. Истиот е со површина од 9.55 Ха.

Во документационата основа се систематизирани податоци за постојната состојба во рамките на планскиот опфат, анализа на можностите на просторниот развој и програмските проекции за подрачјето на планскиот опфат. Документационата основа е изготвена врз основа на:

- Програмата за изработка на урбанистички планови на територијата на општина Охрид за 2019-2020 год, (измена и дополна), донесена со Одлука на Совет на општина Охрид бр. 08-16320/9 од 05.02.2019год.) и за истиот плански опфат потпишан е договор бр. 09 - 8194/1 од 30.05 2019 год.
- Геодетскиот елаборат за геодетски работи за посебни намени за ажурирање на геодетски подлоги К.О. Охрид 4 изготвен од ТДГР ГЕО АРТ ДООЕЛ - СКОПЈЕ деловоден бр. 0811-074/4 од 18.07.2019 г
- теренско снимање на градежниот фонд извршено од стручниот тим на ДПГ "Снегар Компани " довел Охрид
- Одобрена Планска програма со технички бр. 10/19 од мај 2020 г. изработена од "Снегар Компани " довел Охрид со Потврда на заверка бр. 09-3177/3 од 04.06.2020 г.
- податоци, информации и мислења добиени од органите на државната управа и другите субјекти кои ги вршат работите од областа на културата, заштита и спасување, стручните институции, комуналните претпријатија, како и други субјекти бр. на постапка 31194 од 07.08.2020год.
- Изводот од ГУП за Охрид 2002-2012 бр: 19-3272/1 од 25.03.2020 год. Одлука бр: 07-1438/2 од 30.06.2006 год.
- Извод од ДУП бр: 19-3272/2 од 25.03.2020 год. за Детален урбанистички план за 11-та УЕ МЗ Видобишта донесен со одлука бр. 08-7496 од 29.09.1992год. објавен во Службен Гласник на Општина Охрид бр.5, од 15.10.1992 год.

Деталниот урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид има за цел да обезбеди услови за похумано живеење и работа на граѓаните, рамномерен и одржлив просторен развој, рационално и одржливо користење на просторот, заштита на културното наследство и заштита и унапредување на животната средина и природа, согласно член 3 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање ("Сл. Весник на РМ" бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) преку:

- Зголемување на степенот на хуманост на живеењето и подобрување на условите за работа со плански одредби кои воведуваат повисок стандард во однос на постојната состојба или во однос на претходниот урбанистички план;
- Хармонизација на просторот со плански одредби за заштита на домувањето и дејностите од јавен интерес со создавање подрачја со иста намена на земјиштето или подрачја со мешани компатабилни намени на земјиштето;
- Уредување и хуманизација на просторот со плански одредби кои ќе ја штитат и стимулираат приватната сопственост и слободното претприемаштво на начин кој нема да го повреди или стесни јавниот интерес;

- Сукцесивно зголемување на стечените права по основа на сопственоста на градежното земјиште, уредувањето на земјиштето и правата на градење, освен ако тоа не е спротивно на јавниот интерес;
- Зголемување на вредностите на земјиштето, недвижнините и сите други просторни ресурси со плански одредби;
- Заштита и развој на јавниот интерес со плански одредби со кои се утврдува просторна диспозиција за градење и развој на градби од значење на републиката и градби за кои со закон е утврден јавниот интерес;
- Заштита на недвижното културно наследство, животна средина и природата со плански одредби кои ги интегрираат културните и природните богатства во подрачјата на планските опфати со што ги прават достапни на луѓето и ги штитат од деградација;

Главна цел на оваа овој Деталниот урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид е уредување и организирање на просторот преку:

- Одредување на градежни парцели,
- Планирање на градежни парцели,
- Утврдување на параметрите за големината на површините за градба, врз основа на нормите за планирање,
- Утврдување на системот на инфраструктурно опслужување на планираните содржини,
- Приклучок на планскиот опфат со електрична енергија и др. инфраструктура

Предмет на планот е урбанизација во рамките на границата на планскиот опфат имајќи ја при тоа предвид крајната цел - реализација на поставките на ГУП на градот. Во текот на анализата констатирано е дека во подрачјето со изградбата на планскиот опфат, треба да го поттикне развојот на туризмот и локалната економија како и да обезбеди повисока квалитетна организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот. Со реализација на овој ДУП ќе се овозможи вреднување на приватната сопственост и побрза реализација на приватната иницијатива, а со тоа и подобрување на социоекономската положба на одреден број на жители во општината Охрид. Важно е да се спомне дека локацијата има многу добра местоположба од аспект на понатамошно раздвижување на економијата кон населените места кои гравитираат кон овој патен правец.

Врз основа на член 65, став (4) од Законот за животна средина (Сл. Весник на Република Македонија бр. 53/2005, 81/2005 и 24/2007), Владата на Република Македонија, на 20.11.2007 донесе „Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето“.

Според оваа Уредба, стратегиска оценка се спроведува за планските документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето. Стратегиска оценка треба да се направи и на Националниот акционен план за животна средина и на локалните акциони планови за животна средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи, со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оценка на влијанието на проектот врз животната средина, како на национално така и на локално ниво.

Стратегиска оценка претставува процедура за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето. Стратегиската оценка на животната средина е процес во кој се предвидуваат одредени

мерки, кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи.

Преку навремено спроведување на постапката за стратегиска оцена на животната средина се обезбедува идентификување на сите можни негативни и позитивни влијанија на целите на планот, програмата или стратегијата врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

ЕУ Директивите и националното законодавство апелираат да стратегиска оцена на влијанието на планскиот документ како процес се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел целите на животната средина навреме да се земат во предвид при дефинирање на целите на самиот плански документ. Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој. Стратегиската оцена треба да ги земат предвид сите влијанија врз животната средина и притоа се стреми:

- Да овозможи вградување на аспектите на животната средина во процесот на урбанистичкото планирање
- Да ја зголеми ефикасноста при донесување на одлуки во однос на заштита на животната средина;
- Да обезбеди интегриран приод кон животната средина;
- Да го овозможи учеството на јавноста и консултирање со јавноста во процесот на донесување на одлуки;
- Да ја поттикне меѓусекторската соработка;
- Да се вградат одредбите на одржливиот развој (економски, социјални и еколошки аспекти).

Изработката на извештајот за стратегиска оцена на деталната урбанистичка планска документација врз животната средина, беше изработен од експертски тим и овластен експерт за стратегиска оцена на животната средина, д-р Наталија Ацеска со соработници во периодот од мај-јуни 2021 година.

2. ЦЕЛ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој.

Стратегиската оцена претставува формална и систематска оцена на значајните влијанија врз животната средина кои би произлегле со имплементацијата на предвидениот планскиот документ врз животната средина, но пред носење на одлуката за негово усвојување. Процесот на стратегиска оцена опфаќа:

- ✚ Подготовка на Извештај за стратегиска оцена каде што значајните влијанија од планскиот документ се идентификувани и оценети;

- ✚ Консултации со засегната јавност, органот надлежен за работи од областа на животната средина и останатите органи засегнати со имплементацијата на планскиот документ;
- ✚ Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- ✚ Земање предвид на заклучоците од Извештајот и консултациите при финализирање на нацрт планскиот документ;
- ✚ Објавување на одлуката за усвојување на планскиот документ и како стратегиската оценка влијаела врз усвојувањето на документот.

2.1. ПРИМЕНЕТА МЕТОДОЛОГИЈА

При подготовка на извештајот за Стратегиска оценка на влијанието од реализацијата на урбанистичкиот план, експертскиот тим ја примени стандардната методологија, која се состоеше од следните чекори:

- Состанок со одговорните лица на инвеститорот;
- Посета на локацијата и проучување на теренот;
- Анализа на сегашната состојба со животната средина на предметниот опфат и неговата непосредна близина;
- Идентификување на медиумите и областите на животната средина кои би биле најосетливи при реализацијата на планот;
- Анализа на урбанистичката планска документација, намената на земјиштето и планираните функции на планскиот опфат;
- Идентификување на веќе постоечките дефинирани цели за заштита и унапредување на животната средина во стратешки документи, како на локално така и на национално ниво;
- Идентификување на потенцијалните негативни влијанија врз здравјето на човекот и животната средина од реализација на деталната урбанистичка планска документација;
- Оценка на позитивните и негативните влијанија и анализа на значењето, времетраењето и штетноста на истите;
- Предлог мерки за спречување, намалување и ублажување на влијанијата на урбанистичката планска документација врз животната средина;
- Креирање на План за мониторинг на реализација на предложените мерки

Во подготовката на извештајот за стратегиска оценка на урбанистичката планска документација за изградба на Деталниот урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид,, врз животната средина, беше користена многубројна литература од оваа област, и тоа: националната легислатива, стратешки локални и национални документи, урбанистичка планска документација, извештаи од меѓународни институции од оваа област и др.

Основа за изработка на Деталниот урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид, ќе биде Стратегијата за одржлив развој (Агенда 21), важечката планска документација, ажурираната геодетска подлога, Планска Програма заверена од Градоначалникот на општина Охрид и условите пропишани во ГУП на Охрид, како и сите податоци и информации од органите на државната управа и други субјекти.

Деталниот урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид ќе се изработи врз основа на методологијата, која произлегува од одредбите утврдени со:

- Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Сл. Весник на РМ" бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18),
- Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план, формата,

содржината и начинот на обработка на урбанистичко-планските документации и архитектонско-урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура ("Сл. Весник на РМ" бр. 142/15),

- Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање ("Сл. Весник на РМ" бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18),
- Врз основа на член 13 став (1) од Законот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион („Службен весник на Република Македонија“ бр. 75/10), Владата на Република Северна Македонија на седницата одржана на 21.01.2020 г. го донесе, Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029) со Акциски план како идругите важечки закони и подзаконски акти.

Во изработката на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид, потребно е да се почитуваат одредбите од Т. 9.2.2.1 (Градски урбани центри – зона III-в) од Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (Сл. весник на РМ бр.45/20). Просторната анализа на состојбата (Документациона основа) треба да биде во прилог на ДУП.

При изработката на Детален урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид, треба да бидат почитувани сите податоци и информации добиени од органите на локалната управа и другите субјекти, преку информацискиот систем е-урбанизам, постапка бр. 31194 од 07.08.2020год.

3. ОПИС НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

3.1. СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Со Просторниот план на Р.Македонија се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат условите за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Со донесување на Просторниот план на Р.Македонија (на седницата на Собранието на РМ одржана на 11. 06. 2004 година) донесен е и Закон за спроведување на Просторниот план на РМ (Сл. весник на РМ, бр. 39/04), со кој се уредуваат условите, начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на истиот. Просторниот план се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови за региони, за подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за населени места и друга урбанистичка планска документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со законот.

Планската документација ќе се работи согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ, бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Правилникот за поблиската содржина, форма и начин на графичка обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документации и архитектонско - урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Сл. весник на РМ бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Причина

за изработка на ДУП е токму ширењето и равојот на туризмот и локалната економија, како и да обезбедувањена поквалитетна организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот. Со оваа ДУП ќе се овозможи вреднување на приватната сопственост и побрза реализација на приватната иницијатива, а со тоа и подобрување на социо-економската положба на одреден број на жители од општината Охрид.

Урбанистичка планска документација е изготвена согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ, бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Правилникот за поблиската содржина, форма и начин на графичка обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко - плански документи и архитектонско - урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Сл. весник на РМ бр. 142/15) и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

3.2. ПЛАНСКИ ОПФАТ

Планскиот опфат на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид 2020 - 2025 кој е предмет на планирање се наоѓа помеѓу Магистралната улица М3-Бејбунар односно Магистралната улица М3' крак Бејбунар (источна транзитна) и водниот тек на р. Сушица и источната граница на ГУП на Охрид. Подрачјето кое го зафаќа планскиот опфат се наоѓа на крајниот источен дел од планскиот опфат на ГУП за град Охрид, а административно припаѓа на Урбаната заедница Видобишта. Планскиот опфат со градскиот сообраќаен систем главно е поврзана преку Магистралната улица М' ("Железничка"), Собирната улица "С2" (ул. "7ми Ноември"), Булевар "Туристичка" предвидени со ГУП на Охрид. Во опфатот постојат асфалтирани улици кои не се со соодветен попречен профил. Геодетски, планскиот опфат е на подрачјето во КО Охрид 4 и мал дел КО Велгошти.

Врската со останатите урбани блокови, урбани заедници во градот и во опкружувањето, во рамките на општината е регулирано со добра сообраќајна мрежа од патишта. Планскиот опфат е расположен во терен со благ пад и тоа на север од кота 742.218 мнв кон југ поточно кон југо - запад до кота 724.994 мнв и на југо-исток до кота 770.683 мнв. Планскиот опфат има приближно форма на правоаголен триаголник.

Сообраќајницата со кои се пристапува до опфатот се на благ и зарамнет терен, додека просторот наменет за градба е во незначителен мал пад, погоден за намена домување - станбени куќи и станбени згради. Границата на планскиот опфат почнува од точката А како најсеверна точка на пресекот помеѓу улиците Се 15.1 ул. Мирка Гинова односно Магистралната улица М3' крак Бејбунар (источна транзитна), кон југо - исток по границата на водниот тек на р. Сушица и по границата на ГУП на Охрид и границата на катастарските парцели во КО Охрид 4 на источната и јужната страна, каде понатаму планскиот опфат се сече со осовината на Магистралната улица М3 - Бејбунар продолжува по осовината на Магистралната улица М3 - Бејбунар кон север до пресекот со М2' и од тука продолжува по осовината на М3' крак Бејбунар (источна транзитна) и движејќи се кон север и северо-исток стигнува до почетната точка А.

Катастарски парцели кои влегуваат во овој опфат се:

дел од КП 2884/1, дел од КП 2914, дел од КП 3741, КП 3746, дел од КП 3747, дел од КП 3748/1, КП 6462/1, КП 4709/2, КП 4709/3, КП 4709/1, КП 4708/2, КП 4708/1, КП 4708/5, КП

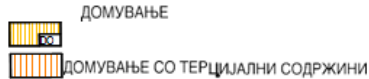
4708/7, КП 4707/3, КП 4707/2, КП 4707/1, КП 4707/4, КП 4707/5, КП 4707/6, КП 4707/7, КП 4707/8, КП 4707/8, КП 4707/9, КП 4707/10, КП 4707/11, КП 4707/12, КП 4707/13, КП 4707/14, КП 4707/15, КП 4707/16, КП 4707/17, КП 4708/4, КП 4708/3, КП 4710/3, дел од КП 983/1, КП 4711, КП 4712, КП 4713, КП 4714, КП 4715, КП 983/2, КП 4716/1, КП 4716/2, КП 4716/3, КП 4716/4, КП 4721/2, КП 4721/7, КП 4717/3, КП 4721/6, КП 4721/4, КП 4721/4, КП 4717/6, КП 4717/1, КП 4717/5, КП 4717/2, КП 4718/4, КП 4718/1, КП 4718/3, КП 4718/2, КП 4719/2, КП 4719/3, КП 4719/5, КП 4719/1, КП 4721/5, КП 4721/1, КП 4721/3, КП 4720/1, КП 4720/2, КП 4726/6, КП 4726/5, КП 4706/1, КП 4706/3, КП 4704/3, КП 4710/2, КП 4717/4, КП 4704/4, КП 47018/5, КП 4719/4, дел од КП 4706/2, дел од КП 4701/2, КП 4701/4, КП 4702/1, КП 4702/2, КП 4703, КП 4704/2, дел од КП 4698/4, дел од КП 4698/1, КП 4697/3, КП 4697/5, КП 4697/1, КП 4697/4, дел од КП 4698/3, КП 4697/2, КП 4696/3, КП 4704/6, КП 4704/1, КП 4704/5, КП 4696/8, дел од КП 4696/4, дел од КП 4736, КП 4726/4, КП 4732, КП 426/1, КП 4726/7, КП 4722, КП 4726/2, КП 4723, КП 4724/1, КП 4724/2, КП 4725/1, КП 4725/2, КП 4725/3, КП 4727/1, КП 4725/4, КП 4727/2, КП 4726/3, КП 4726/8, КП 4729/1, КП 4729/2, КП 4730, КП 4729/3, КП 4728/1, КП 4728/2, КП 4731, КП 4735, дел од КП 4737/1, КП 4740/1, КП 4733/2, КП 4733/3, КП 4733/1, дел од КП 4740/2, дел од КП 4737/3, дел од КП 4739/2, КП 4737/2, КП 4737/4, дел од КП 6463/1, дел од КП 541/5, КП 541/6, КП 541/13, КП 541/12, КП 541/11, КП 541/6, КП 546, КП 545, КП 543/1, КП 4721/2, КП 544, КП 547, КП 548, КП 549/1, КП 552/3, КП 549/2, КП 553, КП 552/1, КП 552/2, КП 554, КП 1307, дел од КП 4757/1, дел од КП 4758/1, КП 4756, КП 4755/4, КП 4755/1, КП 4755/2, КП 4755/3, КП 4754/3, КП 4754/1, КП 4754/2, КП 4754/5, КП 4753/4, КП 4753/3, КП 4753/5, КП 4753/1, КП 4753/2, КП 4753/9, КП 4753/7, КП 4753/6, КП 1/3, КП 1/1, КП1/2 во КО Охрид 4 и КО Велгошти.

Поголемиот дел од просторот кој е предмет на планирање не е изграден. Се одликува со карактеристиките на градската микроклима и широка отвореност. Целиот овој простор е со висок квалитет во поглед на визуриите, од друга страна, добра инсолација и добра аерација, присутен јужен и југозападен ветар (стрмец) кој носи свежина и најмалку северниот ветер што носи студ. Овие негови карактеристики просторот го прават погоден и атрактивен за градење и го оправдуваат настојувањето на сопствениците што поскоро да се здобијат со право за градба.

3.3. НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕТО

Согласно Условите за планирање на просторот, предметниот плански опфат е планиран со следните намена на земјиштето согласно извод од ГУП на град Охрид 2002-2012год. кој се однесува за овој плански опфат ДУП за УЗ 11, УБ 11.5 општина Охрид:

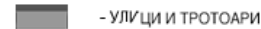
1. ДОМУВАЊЕ

5. ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

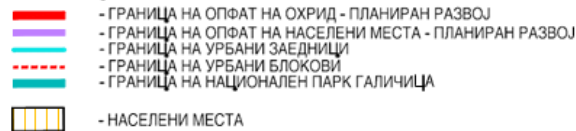
6. СООБРАЌАЈ И СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

6. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

7. ГРАНИЦА

Извод од Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029)

Врз основа на член 13 став (1) од Законот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион ("Службен весник на Република Македонија" бр. 75/10), Владата на Република Северна Македонија на седницата одржана на 21.1.2020 година го донесе, Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020-2029) со Акциски план.

Охридскиот Регион е впишан на Листата на светско наследство заради своите природни вредности во 1979 година (според критериумот (iii), односно сега критериум (vii)). Во препораките од евалуација спроведена од страна на ИУЦН во 1979 година е укажано дека впишувањето на Листата на светско наследство треба да се темели и на културните вредности. Затоа, во 1980 година е извршено проширување на номинацијата со дополнување на критериумите за културни вредности (i), (iii) и (iv) и доброто е впишано под името Охридски Регион со неговите културни и историски аспекти и неговата природна средина.

Планот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот Регион ќе обезбеди висок степен на заштита на исклучителната универзална вредност на регионот. Тој претставува основа за донесување развојни одлуки од сите засегнати страни, со што се обезбедува рамнотежа меѓу заштитата на доброто и неговото искористување. План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) Овој План за управување со природното и културното наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029) е изработен во согласност Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион ("Сл. весник на РМ" бр. 70/10).

Изработката на Планот започна во 2009 година. Во периодот 2014 - 2018 година со надлежните институции од Албанија и со поддршка на Центарот за светско наследство на УНЕСКО, како и неговите советодавни тела - ИКОМОС, ИУЦН и ИКРОМ, беше

спроведен т.н. UP STREAM процес. Во рамките на овој процес се оствари интензивна соработка меѓу надлежните институции, што имаше влијание и врз опсегот и квалитетот на нацрт-плановите за управување со природното и културното наследство во Охридскиот Регион во двете земји.

Заради подобро управување и одржување на *исклучителната универзална вредност*, односно контрола врз одредени активности што можат да извршат негативни влијанија, во Планот воспоставени се три заштитни зони, а секоја од нив содржи соодветни подзони. Овие подзони се воведуваат за да се рефлектираат посебните мерки за заштита што се применливи во овие зони.

Во согласност со потребите за урбан развој, а со цел постигнување на наведените аспекти и со максимално почитување на вредностите на културното и природното наследство, планскиот опфат на предметниот ДУП се наоѓа во третата зона на заштита, согласно мерките за заштита на културното наследство на Охридскиот регион која се дели на три подзони во опфатот на ГУП прикажани на сликата.

Согласност со Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 – 2029), а со цел постигнување на наведените аспекти и со максимално почитување на вредностите на културното наследство кое тие го поседуваат, третата зона на заштита во која се наоѓа предметниот ДУП за УЗ 11, УБ11.5, Општина Охрид, се дели на три подзони во опфатот на ГУП.;, од кои опфатот на планот е во заштитната зона III-в. Забранети активности во заштитната зона III-в:

- изградба на објекти повисоки од П + 3 ката и поголем процент на изграденост од 50% во граници на ГУП;
- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/губриво кои загадуваат;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност;
- изградба на објекти повисоки од П + 2 ката и поголем процент на изграденост од 50% во населбата Рача.

Целта на планирањето на заштитата, особено кога се работи за регион кој е светско наследство, е да се даде приоритет на зачувувањето на постојните историски градби со нивниот контекст.

Во предметниот локалитет не постојат објекти од културно историски градби, но уранистичкото планирање максимално треба да ги почитува забранетите активности во заштитната зона III-в. Постојните и новите градби во однос на висината и процентот на изграденост потребно е да се во рамките на пропишаните мерки за градба.

3.3.1. СЕГАШНА СОСТОЈБА НА ПРЕДМЕТНИОТ ПРОСТОР

Во предметниот плански опфат, денес просторот е само делумно искористен, има внатрешни пристапни улици кои се асфалтирани, а кои не се со соодветен попречен профил.

При инвентаризација на објектите и евидентирањето на состојбата на терен констатирано е дека во планскиот опфат постојат 33 изградени објекти од кои 32 објекти се со намена А1-домување во станбени куќи, 1 објект Б1- комерцијални и деловни намени. Во планскиот опфат има постоечка комунална инфраструктура.

Инвентаризацијата на земјиштето и зеленилото во границите на планскиот опфат е направена на лице место, заедно со стручни лица од изработувачот - ДПГ "Снегар

Компани" ДООЕЛ Охрид. Установено е дека има изградено градежен фонд со намена А1 (домување во станбени куќи).

Во планскиот опфат, има изграден градежен фонд од вкупно 33 објекти од кои, претежно се во цврста, добра и средна состојба и многу малку во лоша состојба. Исто така во планскиот опфат има и повеќе монтажно демонтажни објекти - помошни простории, а дел од градбите се некатегоризирани.

При инвентаризација на објектите и евидентирање на состојбата на терен констатирана е дека планскиот опфат во најголем дел не е изграден.

Евидентирани се вкупно 33 изградени објекти од кои:

- Станбени куќи 32
  - Комерцијални и деловни намени.....1
- Други содржини не се евидентирани.

Домување

Во опфатениот дел при инвентаризацијата на материјалниот фонд не е вршен попис на населението, така да вкупниот број на жителите ќе се претпостави според регистрираниот број на постојано населени жители во објектите по системот 1 стан - 1 домаќинство и просечниот број членови на едно домаќинство во градот Охрид претпоставени во ГУП на Охрид 2002-2012 од 2006 година и пописот од 2002 година, кој изнесува 3,50. Ако се земе дека во една семејна куќа живее по едно семејство во планскиот опфат има 32 станови.

Бројот на станови изнесува:

во станбените куќи - 32 стана =вкупно 32 станови

Вкупниот број на станови изнесува 32 во кои живеат околу 112 жители.

32 семејства x 3,5 членови = 112 жители

Во постојните објекти во планскиот опфат бројот на жители е 112. Истите сите свои потреби од јавни служби и функции ги задоволуваат надвор од оваа УЗ, а најголемиот дел во централниот дел од градот Охрид.

Во планскиот опфат нема уредено зеленило.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА НА ПОСТОЈНИ СПОМЕНИЧКИ ЦЕЛИНИ, ГРАДБИ ОД КУЛТУРНО – ИСТОРИСКО ЗНАЧЕЊЕ И КУЛТУРНИ ПРЕДЕЛИ (ЗАШТИТНО-КОНЗЕРВАТОРСКИ ОСНОВИ)

Согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.Весник на РМ број199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 136/16, 64/18 и 168/18), во просторните и урбанистички планови, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита.

На барање од инвеститорот до НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ - ОХРИД доставен е Одговор со бр. 13-419/2 од 21.08.2020 год, согласно кој е наведено дека на предвидениот опфат за ДУП УЗ 11 УБ 11.5, нема познати или евидентирани споменици на културата или археолошки локалитети, но истиот се наоѓа во рамките на УНЕСКО заштитеното подрачје на "Природното и културното наследство на Охридскиот регион".

Согласно одредбите од "Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план 2020-2029" ("Сл. весник бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III - в на заштита на културното наследство, каде

е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработка на планот.

Заради тоа потребно е да се почитуваат о одредбите од Одлуката бр. 09-3172/6, донесена од Советот на општина Охрид ("Сл. гласник бр. 4 од 18.03.2020 год.), Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион ("Сл. весник на РМ" бр. 75/10), како и Законот за заштита на културното наследство ("Сл. весник на РМ" бр.20/04,71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18), кои треба да се земат предвид при изработката на предвидената планска документација.

1. Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање заштитен регион, градителска целина или поединечен објект, како заедничко светско културно богатство кое припаѓа на целото човештво, во урбанистичките планови треба да се третираат на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или поширокото подрачје и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.
2. Врз основа на добиените податоци од **Министерство за култура, Управа за заштита на културното наследство, бр. 17-1866/2 од 03.06.2020 год.**, во границите на планскиот опфат не постои заштитено добро ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.
3. Доколку при реализацијата на планот се појави археолошко наоѓалиште треба да се постапи во согласност со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство ("Службен весник на РМ" бр. 20/04, 115/07, 18/11, 14/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18).
4. Исто така, наведено е дека предметниот простор претставува дел од природното и културното наследство на Охридскиот регион заштитен од УНЕСКО. Поради тоа при планирањето и проектирањето треба да се почитуваат меѓународните и домашните прописи и да се води сметка за вклопувањето на објектите во амбиентот.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА НА ИЗГРАДЕНА КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Планскиот опфат за кој се работи овој Урбанистички план е покриен со водоснабдителна и фекална канализациона мрежа од градската мрежа на град Охрид .

Сообраќај

Планскиот опфат со градскиот сообраќаен систем главно е поврзан преку Магистралната улица М' ("Железничка"), Собирната улица "С2" (ул. "7ми Ноември"), Булевар "Туристичка" предвидени со ГУП на Охрид се до центарот на градот.

Во опфатот постојните асфалтирани улици се тесни, не се со соодветен попречен профил поточно не се согласно Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање ("Службен весник на РМ" бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Водоснабдување, фекална и атмосферска канализација

Планскиот опфат за кој се работи овој Урбанистички план е покриен со водоснабдителна и фекална канализациона мрежа од градската мрежа на град Охрид.

Водоснабдување

Согласно доставената документација од ЈП "ВОДОВОД"-Охрид, Јавно претпријатие за снабдување со вода за пиење бр. 09-882/1 од 04.06.2020год. на просторот (опфатот) постои водоводна инсталација и тоа:

- ПЕ цевка со профил Φ 160 мм;
- азбестно - цементна со профил Φ 100 мм;
- ПЕ цевка со профил Φ 63 мм;
- Поцинкувана цевка со профил Φ 2";
- длабочината на цевките е околу 0.80 м, а приклучоците се на помала длабочина.

При изведба на градежните зафати да се контактира Техничката служба од ЈП "ВОДОВОД"-Охрид.

Канализација

Согласно доставената документација од ЈП "Нискоградба Охрид" - Охрид бр. 09-858/2 од 11.08.2020 год. на просторот кој е предмет на планирање постои фекална канализација ПЕ Φ 300 по ул. "Андре Јованоски" и ул. "Прва Македонска ударна бригада".

Електроенергетска мрежа

Согласно доставените податоци од ЕВН Гроуп ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје, Друштво за дистрибуција на електрична енергија, бр.10-1617/7-116 од 22.05.2020 год. во планскиот опфат од електроенергетски објекти и инфраструктура, евидентирани се:

110кв Надземна мрежа (сопственост на МЕПСО);

35 кв Подземна мрежа;

0.4 кв Подземна мрежа;

0.4 кв Надземна мрежа;

Доколку постои подземна инфраструктура во дадениот опфат, потребно е навремено обраќање до најблискиот Корисничко Енерго Центар, за проценка дали е треба да присуства стручен вработен на лице место при реализирање на активностите во предметниот опфат.

Во планската документација задолжително треба да се предвиди заштитен појас на електроенергетските објекти согласно мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Доколку при изведбата на работите е потребна дислокација на електричните објекти и постројки на ЕВН Македонија АД Скопје инвеститорот е должен да ги надомести трошоците за дислокација. Во случај на настанување на штета на електроенергетски објекти, инвеститорот е должен да ја надомести штетата на ЕВН Македонија АД Скопје.

Согласно добиените податоци и информации од АД МЕПСО со бр. 11-5058/1 од 11.08.2020 год., во граници на планскиот опфат има ЕЕ објекти во нивна сопственост и тоа постоен 110 КВ далекувод.

Телефонска мрежа

Во рамките на планскиот опфат согласно податоците добиени од Македонски Телеком - АД Скопје (допис од 24.11.2014год. со архивски број 19-280785/2) има подземна ТК инсталација.

Во планската документација треба да се предвидат коридори за поставување на нова оптичка кабелска комуникациска инфраструктура на МКТ и пристапна точка за поврзување на објектот во опфат на планот.

Новопланираните траси може да се поклопат со постојните од бакарна инсталација. Согледувајќи ги насоките од ГУП на градот Охрид (2002-2012), состојбата на терен и извршените анализи може да се заклучи дека ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид 2020-2025 има многу поволни прогнози за развојот во наредниот плански период, а особено заради:

- високите природни квалитети на просторот на Планскиот опфат
- големиот интерес на сопствениците на градежното земјиште за реализација на планираните содржини
- близината на постојните инфраструктурни системи со што се очекува побрзата реализација на планираните

Запазување на актуелната легислатива при реализација на планската документација

Заради местоположбата на планскиот опфат, истиот подлежи на препораки дадени од УНЕСКО за заштита на овој регион како светско наследство, со препораки да се усвојат сите правни акти што се неопходни за ефективна заштита на доброто и да се воспостават соодветни контролни механизми;

Во различни временски периоди од 2000 година наваму, интензитетот на пренамена на продуктивно во градежно земјиште варира, што зависи од можностите за просторен развој, кои, пак, се во корелација со менувањето на одредбите на Законот за просторно и урбанистичко планирање и соодветните подзаконски акти.

Во согласност со потребите за урбан развој, а со цел постигнување на аспекти и максимално почитување на вредностите на културното и природното наследство согласно Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029) со Акциски план, **од исклучителна важност е да се напомене дека предметниот простор се наоѓа во граници на III заштитна зона согласно поделбата направена врз основа на природното наследство.**

Третата заштитна зона ќе ги опфати просторите со непродуктивна намена (населби и друго градежно земјиште) и продуктивно земјиште (земјоделски поседи, пасишта и шуми), што се застапени меѓу котата 866 m н.в. и надворешната граница на првата заштитна зона. Во оваа зона ќе се овозможи развој на населбите, туризмот и

инфраструктурата, но ќе се дефинираат посебни услови.

Забранети активности во заштитната зона III:

- интензивно земјоделско производство со примена на арско, хемиско ѓубриво и пестициди кои ги загадуваат површинските и подземни води;
- зголемување на урбаните опфати на населбите за не повеќе од 20%;
- изградба на инфраструктурни градби, освен кога проектите се од јавен интерес и кога за нив се спроведува стратегиска оценка и/или оценка за влијание врз животната средина и социјалните аспекти, како и оценка на влијанието врз културното наследство;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ги загрозат исклучителните вредности;

3.3.2. ПЛАНСКИ КОНЦЕПТ ЗА ИДЕН ПРОСТОРОН РАЗВОЈ

Опис и образложение на планското решение

Важечкиот ГУП е донесен со Одлука бр. 07-1438/2 од 30.06.2006 год. со плански период 2002-2012 год.

Намената на градежното земјиште во предметниот ДУП е утврдена согласно важечкиот ГУП на Охрид, Програмата за изработка на урбанистички планови на територијата на општина Охрид за 2019-2020 г., (измена и дополна, одлука на Совет на општина Охрид бр. 08-16320/9 од 05.02.2019г.) со која се утврдени границите и содржините на планскиот опфат.

Во Планскиот опфат кој е предмет на овој ДУП предвидени се **домување и домување со терцијални дејности, сообраќај и сообраќајна инфраструктура, комунална инфраструктура, заштитно зеленило.**

Према поставките и намената на овој план, како план од повисоко ниво се планира и уредува просторот во границите на Планскиот опфат во ДУП - от.

Местоположбата на планскиот опфат, пејсажните и рељефните карактеристики на просторот што таа го завзема - со еден збор: природните карактеристики - се далеку поквалитетни од она што на тој простор го создал човекот. Но, треба да се верува дека со планските документи кои се донесени или допрва ќе се донесат ќе се внесе хармонија помеѓу градбите и природата.

Во планскиот опфат планирани се вкупно **136** градежни парцели во кои се предвидуваат површини за градба на 129 станбени куќи , 2 станбени згради и 5 трафостаници.

Сите градежни парцели (ГП) означени се со бројки од 11.5-01 до 11.5-133 и се со следните содржини:

- Градежните парцели ГП 11.5-92 и ГП11.5-93 – површини за градење за домување во станбени згради или вкупно 2.
- Градежните парцели ГП 11.5-132, ГП 11.5-133, ГП11.5-134, ГП 11.5-135 и ГП 11.5-136– површини за градење за трафостаници или вкупно 5.
- Сите останати градежните парцели се површини за градење за домување во станбени куќи или вкупно 129.

Површините на градежните парцели за станбени куќи се движат од 160.88м² (најмалата) до 6892.21м² (најголемата), површините за градба од 73.73 м² до 794.39 м², вкупната површина за градба се движи од мин 294.92м² до мах

1588.78м², објектите се со висина од 7.20 - 10.20 м до венецот. Процентите на изграденоста на парцелите се движат од мин 11.5% до макс. 47.6% кај домувањето, што е под максимално дозволените граници, со што се гарантира висок стандард на живеењето, а со тоа и висок квалитет на просторот.

Површините на градежните парцели за станбени згради во планскиот опфат се вкупно две станбени згради и тоа 794.85 м² (помалата) и 811.12 м² (поголемата), имаат иста површина за градба 394.21 м², вкупната површина за градба на секоја станбена зграда поединечно 1576.84 м², објектите се со висина од 13.20 м до венец. Процентите на изграденоста на парцелите се движат од мин 48.6% до макс. 49.6%. Површините на градежните парцели за трафостаници во планскиот опфат се вкупно пет трафостаници и тоа 27.62 м² (најголемата) и 36.68 м² (најголемата), и имаат иста површина за градба 6.51 м².

Наменска употреба на градежното земјиште

Градежното земјиште во рамките на планскиот опфат се дели на:

- парцелирано - за поединечно градење и употреба (градежна парцела),
- непарцелирано - за општа употреба (улицы, плоштади, инфраструктура и др.)

Според намената на земјиштето во овој плански опфат од 9 5506.20м², **односно 9.55 Ха**, се следните наменски зони:

а. Парцелирано земјиште

1. Домување (А)

- Домување во станбени куќи (А1) 64735.86м² или 6.470 Ха
- Домување во станбени згради (А2) 1605.97м² или 0.160 Ха

Вкупно: 66341.83м²или 6.634 Ха

2. Инфраструктура (Е)

- Комунална супраструктура (Е2) 166.17м² или 0.020 Ха

Вкупно: 66508.60м²или 6.65 Ха

б. Непарцелирано земјиште –

Градежно земјиште за општа употреба

1. Зеленило и рекреација (Д)

- Парковско зеленило (Д1) 801.30м² или 0.080 Ха
- Заштитно зеленило (Д2) 4884.21м² или 0.488 Ха

Вкупно: 5685.51м² или 0.57 Ха

2. Инфраструктура (Е)

- комунална инфраструктура (Е1)
- сообраќајни коридори 21344.24м² или 2.134 Ха

а. Парцелирано земјиште

3.2.1. А - Домување (А1 и А2)

Површината во планскиот опфат што ја зафаќа домувањето е (6.634 Ха или 69.5%). Максимална височина на градбата се изразува како вертикално растојание помеѓу тротоарот и завршниот венец на градбата во должни метри.

- максималната кота на првата плоча е 120 см над тротоарот
- максимална височина на градбата е изразена како вертикално растојание помеѓу тротоарот и завршниот венец на градбата во должни метри
- максимална височина на кровната конструкција сметано од завршната плоча на градбата да биде 4,50 м

Висините на градбите помеѓу тротоарот и завршниот венец во должни метри се:

- за приземје и еден кат 7.20
- за приземје, два ката и поткровје 10.20 м
- за приземје, три ката 13.20 м

Процентот на изграденост е даден за секоја градежна парцела и истите се движат во границите на дозволеното согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Максималниот дозволен процент на учество на компатибилните класи на намени на основната класа на намена е согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

А -Домување - основни планерски параметри

Во рамките на опфатот предвидено е домување во станбени куќи и станбени згради, различни по големина. Урбанистичката парцелација во најголема можна мерка ја почитува постојната катастарска парцелација, а при димензионирање на парцелите е почитуван член 17, точка 1 и 2 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во Планскиот опфат предвидени се вкупно 131 градежни парцели наменети за домување во станбени куќи и станбени згради. Бројот на станови е следен:

- во станбени куќи - по четири стана - **вкупно 516 стана**
Градежните парцели од ГП 11.5-1 до 11.5-91, од 11.5- 94 до 11.5- 131 површини за градење за домување во станбени куќи - **вкупно 129.**
129 површини за градба x 4 стана = **516 станови**
- во станбени згради -осумнаесет станови - **вкупно 16 стана**
- во ГП 11.5-92, ГП11.5-93– површини за градење за домување во станбени згради или вкупно 2 површини за градба (8+8) **шеснаесет станови.**

се вкупно 532 стана

б. Непарцелирано земјиште

Улична мрежа

Сообраќајната инфраструктура се состои од мрежа на сообраќајници, односно мрежа на улици. Во границата на планскиот опфат за Сообраќајна инфраструктура, е наменета површина од 21344.24м² или 2.13 Ха, односно 22.3%. Уличната сообраќајна мрежа се состои, според хиерархиската функционална класификација, од примарна и секундарна улична мрежа, према член 61 од Правилникот за стандарди и нормативи за

урбанистичкото планирање (Службен весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Сообраќајниот концепт на планирана улична мрежа во просторот е утврден од:

- ГУП на град Охрид
- Ажурирана геодетска подлога
- Анализа на постојна состојба
- Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18)

Целта на сообраќајниот план во рамките на планскиот опфат е истиот да се оптимално поврзе со надворешниот сообраќај кој е дефиниран со постоечките и планираните сообраќајници превземени и усогласени со ГУП на Охрид.

Со овој ДУП се дефинираат станбени, пристапни, пешачки патеки и истите се со димензии согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичкото планирање (Службен весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Во планскиот опфат, кој овде се уредува, примарни сообраќајници превземени од ГУП на Охрид се Магистралната улица М3 – Бејбунар со профил од 16.50м и Магистралната улица М3' крак Бејбунар (источна транзитна) со профил од 10.50м.

За групи на класи на намени А - домување

А0, А1 и А2 - Домување во станбени куќи и згради

- за станбени куќи со посебен режим на користење и заштита потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата.
- За станбени куќи и згради кои се лоцирани во централното градско подрачје:
1 паркинг место по стан
- за станбени куќи и згради кои не се лоцирани во централното градско подрачје:
1 паркинг место на секои 80 м² од вкупната изградена површина.
- за станбени згради со станови за лица со социјален ризик и други ранливи групи кои се градат по програма на Владата на Република Македонија, програма на советите на општините во град Скопје и програма на советот на град Скопје: 0.25 паркинг места за секој 45 м² станбена површина

Водоснабдителна мрежа

Согласно доставената документација од ЈП "ВОДОВОД"-Охрид, Јавно претпријатие за снабдување со вода за пиење бр. 09-882/1 од 04.06.2020год. водоснабдителните нормативи, урбанистичкото решение, важечките пожарни нормативи, сообраќајното решение е изработено решението за фазата водоснабдување на планираниот плански опфат.

Планскиот опфат е со планирана намена домување со домување во станбени куќи и домување во станбени згради со катност П+1; П+2+Пк и П+3 од техничките нормативи е усвоено растојание меѓу хидранти мах 150м, профил на магистрален цевковод Ф100, минимален цевковод на довод на вода до хидрант Ф80, хидрантите се усвоени како надземни, а на делот каде би го попречувале сообраќајот како подземни. Профилите на мрежата ги диктираат пожарните нормативи, а останатите се за санитарните потреби.

Основниот систем е проектиран со приклучување на постојните цевководи Ф100 и Ф160 и исполна меѓу нив согласно сообраќајното решение и потребата од водоснабдување.

За изведба на мрежата усвоени се ПЕ водоводни цевы, лиени железни фасони, челични арматури, сите тие поставени на песочна постелица.

Одвод на отпадни води

Фекална канализациона мрежа

Решението на основната фекална канализација во планскиот опфат се базира на податоците добиени од ЈП “Нискоградба Охрид” - Охрид бр. 09-858/2 од 11.08.2020 год., сообраќајното решение, конфигурацијата на теренот и одводителната норма. Во планскиот опфат егзистираат два цевководи едниот на крајниот јужен дел од населбата, другиот со профил Ф300 на крајниот северен дел Ф300.

На овие цевководи согласно конфигурацијата на теренот и при падната површина се проектирани парцијални цевководи со профили добиени према предходно назначените основни податоци.

За изведба на мрежата усвоени се ребрасти ПВЦ цеви споени на муф, монтажни префабрицирани шахти, лиено железни капацы за средно тежок сообраќај, цевководите се поставуваат на песочна постелица, останатиот дел од ровот е предвидено да се насипува со ископаниот материјал, остатокот од ископот се насипува со подлога гранулат за подлога.

Атмосферска канализациона мрежа

Од добиените податоци од ЈП “ВОДОВОД”-Охрид, Јавно претпријатие за снабдување со вода за пиење бр. 09-882/1 од 04.06.2020 год. и од ЈП “Нискоградба Охрид” - Охрид бр. 09-858/2 од 11.08.2020 год. во планскиот опфат не постојат цевководи нити за сопствена нити за транзитна атмосферска канализација, согласно тоа останува како и до сега атмосферските води да се одводнуваат површински по риголите од сообраќајниците.

Електро-енергетска и телекомуникациска инфраструктура

Електро - енергетска инфраструктура

Според планот предвидени се пет новопредвидени трафостаници. Електроенергетско приклучување на корисниците ќе се изврши од дистрибутивни 10(20)/0,4кВ трафостаници согласно мрежните правила. Трафостаниците да се приклучат со подземни 10(20)кВ електроководи на среднонапонска дистрибутивна мрежа. За градба на една дистрибутивна 10(20)/0,4кВ 800КВА трафостаница да се предвиди засебна градежна парцела со површина од 27.62 - до 33.31м².

Има постојна среднонапонската електрична мрежа (35 кВ) и е изведена како подземен електричен вод, за овој вод во планскиот опфат е предвидено дислокација по новопланираната Пристапна улица 13. Нисконапонската електрична мрежа (1 кВ) е изведена со подземни електрични водови и делумно со воздушни електрични водови.

Согласно добиените податоци и информации од АД МЕПСО со бр. 11-5058/1 од 11.08.2020 год., во граници на планскиот опфат има ЕЕ објекти во нивна сопственост и тоа постоен 110 КВ далекувод.

Јавно осветлување

Првенствена и најважна цел на јавното осветлување е да осигура удобен и сигурен проток на сообраќаот во ноќни услови, сличен на оној во дневни услови. Крајниот квалитет на некоја инсталација за јавно осветлување зависи од неколку елементи:

- Од геометријата на инсталацијата ширина на сообраќајницата растојанието помеѓу светилките, висината на монтирање на изворот на светлина како врстата и распоред на изворот.
- Карактеристиките на изворот (светилките) т.е. јачината, крива на светлоста, типот на светлоста на сијалиците.

- Елементи кои се однесуваат на рефлексни карактеристики на површината на коловозот.

Се зема класа на В-2 локална собакајница:

- сјајност на коловозот	Лм = 1.0 - 1.52 цд/м ²
- просечна равномерност на осветлување	Ј лм = 30%
- висина на поставување на светилките	Х = 5 – 7 м
- светлосен извор	200 – 250 W
- начин на поставување	еднореден

Телекомуникациска инфраструктура

Во рамките на планскиот опфат согласно податоците добиени од Македонски Телеком - АД Скопје има подземна ТК инсталација.

Предвиден е развод за ТК инсталации со оптички кабел (влакна) составен од:

- комуникациски ормар за оптички разделници
- цевна мрежа - (МИЦРО ТУБЕ) цевка за перспективно полагање на оптички влакна од комуникациски ормар до граница на парцела. На границата меѓу две парцели се носат две вакви цевки.
- цевна мрежа за перспективно полагање на оптички кабел меѓу комуникациски ормари.

Бројот на оптички влакна од комуникациски ормар до парцела како и меѓу комуникациски ормари ќе зависи од ТК операторот кој ќе изведува телефонска или податочна мрежа. Телефонските водови ќе бидат вкопани во инфраструктурните коридори, а при премин под сообраќајниците, ќе бидат поставени во армирано бетонски канали. Притоа неопходно е да бидат запазени сигурносните растојанија предвидени со позитивната законска регулатива. Новите технологии во сферата на комуникациските дигитални системи ќе бидат имплементирани во зоната, зависно од барањата на корисниците.

За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се врши според бројот на жители, домаќинства, нивната функција и слични критериуми. Од ова произлегува дека во локалитетот во зависност од предвидените потреби на жителите накнадно ќе биде одреден бројот на телефонски приклучоци.

Поврзувањето на телефонски потрошувачи ќе се изврши до најблиската автоматска реонска телефонската централа со помош на бакарен кабел 35x4x0,4 мм.

Во планскиот опфат од јавно зеленило учествува со намена:

- Д1 - парковско зеленило 801.30 ха или 0.8%
- Д2 - заштитно зеленило 4884.21 ха или 5.1%

Во останатиот дел зеленилото се предвидува како парковско - дворно зеленило во градежните парцели. Основното зеленило го чинат зелените површини во градежните парцели и тоа средно, високо и ниско зеленило, како и предвидените дрвореди по улиците. Во планскиот опфат, процентот на озеленетост во градежните парцели е: $47245.73 : 66508.60 = 71.03\%$. Нумеричките податоци за планираните површини по намена на земјиштето, планирани вкупни етажни површини за градење по намена на градбите, како и

урбанистичките параметри се претставени табеларно и прикажани на крајот од овој текст.

Основни планерски параметри од ДУП за Планскиот опфат

содржини	големини
Вкупен плански опфат-----	95506.20м ²
Градежни парцели -----	136
Површини на градежни парцели-----	66508.60м ²

Површини под градба -----	19262.87м ²
Вкупна изградена површина по спратови -----	75365.05м ²
Р-процент на изграденост на земјиштето -----	29.0%
К-коэффициент на искористеност на земјиштето -----	1.13
Максимална број на спратови-----	П+3+Пк
Максимална висина на градбите-----	13.20м

Билансни показатели

Систематизирани нумерички вредности кои произлегуваат од планските решенија и постојната состојба во документационата основа на планот можат да се дадат само за објектите и жителите, како и површината.

- Од евидентираните градежни парцели вкупно 23, со станбени куќи (класа на намена А1) се вкупно 22 и 1 градежна парцела е за станбена зграда(А2) во планирана состојба остануваат ист број на градежни парцели од кои 20 се за станбени куќи (А1) и 3 градежни парцели се за станбени згради(А2) при уредувањето на просторот.
- Бојот на жители од 130 се наголемува на 350 жители при планирањето на просторот во планскиот опфат.
- Површина на овој плански опфат е 9762.66 м² од која делови се наменети за домување П=6553.69 м², односно 67.13%.
- Од вкупната површина во планскиот опфат, делови се наменети и за Инфраструктура, класа на намена Комунална инфраструктура. - Е1. За класата на намена Е1-Комунална инфраструктура за непарцелирано земјиште - сообраќајни коридори предвидена е површина од 3208.97 м², односно 32.87%.

АНАЛИЗА НА МОЖНОСТИ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ СО ПРОГРАМСКА ПРОЕКЦИЈА ЗА ВИДОТ, ПРОСТОРНАТА ЛОКАЦИЈА, ТЕМПОТО И ОБЕМОТ НА МЕРКИТЕ И СОДРЖИНИТЕ НА ПРОСТОРНИОТ РАЗВОЈ

Анализата покажува дека во рамките на планскиот опфат на ДУП за УЗ 11,УБ 11.5,општина Охрид 2020-2025г има изграден градежен фонд, има изведена комунална супраструктура и има изведена комунална инфраструктура, така да овој Детален урбанистички план предвидува плански концепт кој максимално ќе ги почитува просторните природни и создадени услови и ќе овозможи просторен развој, преку обнова на дел од старата и изградба на нова супра и инфраструктура за многу повисоко ниво на услуги. Анализата на можностите за просторен развој го условува планирањето кое треба да биде сегментирано и базирано врз:

- Приоритетни потреби
- корелативни повеќе дисциплински меѓусебни условености
- комплементарност
- економска исплатливост

Во дефинирање на планскиот концепт важни се следните критериуми исцрпени од анализата на просторот:

- Дефинирање на сообраќајната мрежа за потребите на висококвалитетен флексибилен простор
- Рационално планирање на земјиштето со утврдување големина на градежните парцели, кои ќе бидат максимално флексибилни и адаптабилни за потребите на идните корисници
- Задоволување на современите норми за работа во рамките на важечките норми за урбанистичкото планирање

- Условување на сообраќајната инфраструктура за безбеден пристап до секоја градба
- Условување на пешачкото движење во функција на лица со инвалидитет, без бариери
- Условување на потребите за паркирање да се решаваат во сопствената парцела,
- Задоволување на потребите од енергија (електроенергија како енергент за затоплување) преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа
- Поврзување на секоја градба на инфраструктурната мрежа за телекомуникациски услуги
- Задоволување на потребите од водоснабдување (санитарна вода) преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа
- Адекватно и рационално прифаќање на отпадните води (фекални и атмосферски одделно) преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа
- Соодветен третман на фекалните и другите отпадни води во пречистителна станица
- Анализата на можностите за просторен развој го издвојува следното:
- Поврзаност со сите делови на градот преку системот на примарната и секундарна градска сообраќајна мрежа според Генерален урбанистички план на град Охрид 2002 - 2012;
- Можност за поврзување на водоснабдителен систем, можност за изнесување на отпадните води од локалитетот и релативната близината на реципиентот;
- Можноста за поврзување на инфраструктурните водови за снабдување со електроенергија и телекомуникации;
- Добри микроклиматски услови со интензивно проветрување.

Анализата покажува дека на овој плански опфат е можна реализација на Детален урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид 2020 -2025г. Појдовна основа при изработката на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид 2020 - 2025 е Генералниот урбанистички план на Охрид од 2002-2012 година, каде се определени содржините на целата површина на градската територија, па и на површината во опфатот на овој простор.

Во важечкиот Генерален урбанистички план на Охрид кој има важност 2002-2012 година, усвоен 2006 година, со одлука бр. 07- 1438/2 од 30.06.2006 година, изработен е од Агенцијата за планирање на просторот - Скопје и Урбан доо - Охрид, во кој планскиот опфат е наменет за домување, домување со терцијарни содржини. Согледувајќи ја намената на просторот представена во Синтезниот план на овој ДУП може да се утврди дека предвидената намена од ГУП е на полно почитувана. Согласно ГУП 2002-2012 год. просечен број на членови на домаќинство на ниво на град е 3,5 жители, исто толку е и просечен број на жители на стан. Просечната површина по стан е предвидена од 80 м², или на секое домаќинство се предвидува еден стан. Основни параметри релевантни за уредување на просторот во границите на опфатот. Основни параметри за уредување на просторот

- Со регулационата линија се разграничува земјиштето на урбаниот модул за определена намена, односно подрачјето за градење (урбанистички парцели) од земјиштето наменето за општ интерес (јавни, сообраќајни и други површини).
- Со градежната линија се ограничува површината за градба на објекти во рамките на урбанистичка парцела и се назначува растојанието од регулационата линија (главна надворешна градежна линија), односно од границата на парцелата (помошни внатрешни градежни линии). Согласно Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот, дистанцата

помеѓу градежните линии и работ на коловозот е во зависност од рангот на улицата и начинит на градбата, при што при урбаната обнова вредностите се значително помали:

кај магистралните улици 20,00 м. (5,00 м)
кај собирните улици 15,00 м. (3,00 м)
кај сервисните улици 10,00 м. (3,00 м)

- Параметрите во однос на процентот на изграденост, како и на коефициентот на искористување на земјиштето се во рамките на предвидените со Правилникот, а посебни параметри за урбанистичките парцели ќе бидат предмет на поконкретни показатели на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект, според архитектонско-урбанистичката концепција на решението.
- Висините на објектите наменети за домување да бидат примерени на големината на градот, на традицијата во градењето објекти при што се почитувале правата на секој објект на визура и инсолација (према Правилникот за стандарди и нормативи за уредување на просторот).
- Потребно е итно усогласување на постојните Детални урбанистички планови, односно изработка на нови за простори кои сеуште не се покриени со нив, со донесениот ГУП за градот. Особено внимание притоа да се посвети на зоните под строга заштита и контактните зони .

Параметри за уредување на просторот определен за домување

- Во целото крајбрежје предвидени се потези домување со хотелиерство, со што се реализира една од насоките на Програмата за изработка на овој План ;
- Во зоните со доминантна содржина домување покрај улиците предвидени се потези - мешовито домување со комерцијални (терцијални) содржини) ;
- Во зоните со доминантна содржина домување се предвидуваат комерцијални содржини, рекреативни содржини, како и сл.содржини што го пратат домувањето и се во склоп на урбанистичките парцели или во посебни парцели, како самостојни објекти. При реализацијата на ГУП Охрид, односно при уредување на просторот и изработката на Деталните урбанистички планови, иако не се во обележаните зони под услов да се почитуваат мерките за заштита на окружувањето може да се предвидат наброените содржини.

Параметри за уредување на просторот определен за сообраќај и сообраќајна инфраструктура

- Сите нови улици од примарната градска мрежа да се реализираат согласно на профилите предвидени со овој План, а постојните при нивната реконструкција да се прилагодат на овие профили во максимално можна мерка. На тој начин ќе се обезбеди подолжно паркирање за голем број возила, но едновременно и можност за формирање дрвореди и велосипедски патеки предвидени во тротоарите на улиците;

Мерки за заштита на животна средина

- При оформување на содржините во рамките на локалитетот се применуваат соодветни мерки за заштита на елементите на животната средина, главно преку оформувањето на зелените површини, а поконкретно разработени на ниво на Детален урбанистички план или на ниво на Урбанистички проект.

Мерки за спречување на архитектонски бариери

- Со цел да се спречат архитектонските бариери при движење на инвалидизирани лица се предвидува пред секоја денивелација на тротоарите, пешачките патеки, партерите, како и влезовите во јавните и објектите за домување, да се постават рампи за движење на инвалидски колички и посебни возила.

Мерки за одбрана и засолнување, заштита од природни непогоди и заштита од пожари

- Општествено - политичките и економски промени во периодот после 1991 година ја наметнаа потребата од измени во областа на одбраната и засолнувањето. Донесени се законски и подзаконски акти со кои начелно се регулира проблематиката на засолништата во Република и кои ги даваат критериумите за обезбедување со објекти за засолнување. За заштита од воени разурнувања ќе се применуваат мерки согласно донесените закони и уредби.
- По однос на заштита од природни непогоди, објектите треба да се изградат согласно важечките технички прописи од соодветните области.
- Согласно Законот за заштита од пожари во процесот на просторно и урбанистичко планирање и проектирање се води сметка за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појава на пожари. Согласно кон изнесеното предвидени се следните Плански мерки за заштита од пожар:
- Сообраќајното решение и начинот на кој треба да се предвиди изграба на објектите треба да овозможи пристап на противпожарно возило од повеќе страни. Сообраќајниците се со доволна ширина и со задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарни возила. Во Охрид се наоѓа противпожарна единица која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар. Времето кое е потребно за пристигнување на противпожарното возило е најмногу 10 минути до секој објект во рамките на опфатот на градот. Со Планот за водоводна инфраструктура -дел од овој ГУП - предвидена е мрежа на надземни и подземни пожарни хидранти за снабдување на противпожарните возила со вода за гасење на пожар.

Нумерички дел

Нумеричките податоци за постојната состојба се дадени табеларно и прикажани на крајот од овој текст како и во графичкиот прилог бр. 5 на Документационата основа. Дадени се податоци за ГП 11.5.1 до ГП 11.5.33, за површината на постојните градежните парцели, за габаритот на постојните објекти, за вкупната бруто површина на постојните објекти, како и за системот за градби на постојните објекти. Исто така тука се дадени сегашната намена домување во станбени куќи .

БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА НИВО НА ПЛАНСКИ ОПФАТ

Reden broj	Klasa nameni	Površina na katastarska parceli m ²	Gabaritna objekt m ²	Površina na objekt m ²	Katnost	Vidna konstrukcija	Namena
11.5.1	A1	1031.05	35.22	105.66	P+1+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.2	A1	623.84	54.44	54.44	P	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.3	A1		77.1	154.2	P+1	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.4	A1		86.97	173.94	P+1	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.5	A1		441.55	103.62	310.86	P+2	Skel et en si st em
11.5.6	A1	285.04	108.9	217.8	VP+1	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.7	A1	1485.51	92.32	276.96	S+P+1	Masi ven si st em	St anbe na ku] a
11.5.8	A1	1161.09	108.94	326.82	S+P+1	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.9	A1	494.64	96.27	288.81	S+P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.10	A1	1034.32	153.75	153.75	P	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.11	A1	606.26	39.17	39.17	P	Masi ven si st em	St anbe na ku] a
11.5.12	A1		45.18	45.18	P	Masi ven si st em	St anbe na ku] a
11.5.13	A1	354.93	81.84	81.84	P	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.14	A1	194.64	45.69	45.69	P	Masi ven si st em	St anbe na ku] a
11.5.15	A1	365.54	121.69	121.69	P	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.16	A1	341.59	52.74	52.74	P	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.17	A1	449.56	86.57	86.57	P	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.18	A1	949.43	132.3	529.2	S+P+1+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.19	A1	451.44	76.24	152.48	P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.20	A1		27.78	27.78	P	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.21	A1	366.38	50.22	50.22	P	Me[ovi t si st em	St anbe na ku] a
11.5.22	A1	1781.6	51.37	102.74	P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.23	A1	318.52	114.16	228.32	P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.24	A1	749.46	87.6	175.2	P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.25	A1	500.23	125.75	251.5	P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.26	A1	646.51	132.85	398.55	P+1+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.27	A1		127.97	383.91	P+1+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.28	A1	673.7	94.54	378.16	S+P+1+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.29	A1	625.37	95.68	191.36	P+1	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.30	A1	314.46	67.14	134.28	S+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.31	A1	283.76	107.47	214.94	S+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.32	A1	627.68	94.76	189.52	P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a
11.5.33	B1	7539.1	1054.44	2108.88	P+Pk	Skel et en si st em	St anbe na ku] a

Нумерички показатели на електроенергетска инфраструктура
Надземни инфраструктурни водови
-Надземен нисконапонски вод -14 бандери

Подземни инфраструктурни водови
0,4 КВ водови во должина од 194.86м

Подземни инфраструктурни водови
0,4 КВ каблови во должина од 194.86м

Подземни инфраструктурни водови 35KW
Надземен далновод од АД МЕПСО
Надземен далновод 110 КВ во должина од 143.61м

Телекомуникациска инфраструктура
Во вкупна должина од 217.38м.

Нумерички показатели за водоснабдување и одведување на отпадни води

Водоснабдување
Ф 160 во должина од 149.12м'
Ф 100 во должина од 240.19м'
Ф 2" во должина од 5.80м'

Фекална канализациона мрежа
-ПЕ Ф 300 во должина од 364.16м'

Согласно планската документација, сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за државата;
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите, општините и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштита на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини со послаби бонитетни класи.

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој;

- рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација;
- насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштита на животната средина;
- создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

Основни определби на Просторниот план на РМ се:

- Заштита на земјоделското земјиште, со стриктно ограничување на трансформација на земјиштето од I II бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.
- Реализација согласно принципите за заштита на животната средина и одржлив локален и национален развој.
- Ефикасна инфраструктурна опременост на градовите и околните места - фактор за гравитациско влијание и поврзаност со поширокото опкружување.
- Можноста за просторен развој ги дефинираат насоките поставени како дел на развојот.

Со анализата на постојна состојба, потребите на Општината и корисниците на предметниот локалитет треба да се оценат и одредат можностите на просторниот развој:

- во која насока е неопходниот развој;
- кои се ограничувачките фактори (тесни грла) на развојот;
- кои се реалните можности за развој.

За овој плански опфат важат следните мерки за заштита:

Согласно Законот за одбрана (Сл.весник на РМ,бр. 42/01),Законот за заштита и спасување (Сл. Весник на РМ, бр. 36/04, 49/04, 86/08), Законот за пожарникарство (Сл. Весник на РМ, бр. 67/04), Законот за управување со кризи (Сл. Весник на РМ, бр. 29/05), задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во областа за кои се оснивани.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, во плановите како и при изградба на објекти и инфраструктура, согласно уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите (Сл. Весник на РМ бр.105/05), како и учество во техничкиот преглед.

Мерките за заштита и спасување се однесуваат на заштита од природни непогоди и други несреќи, во мир и во војна и од воени дејствија. Согласно членовите 13,14,34,35 од Законот за заштита и спасување (Сл.весник на РМ бр. 36/04, 49/04 86/08) потребно е да се реализираат заедничките одредби од глава VIII. Мерките за заштита и спасување , односно членовите 51,53,54 и 61 од Законот.

Основните цели на политиката за заштита и унапредување на животната средина мора да се интегрираат во сите развојни, стратешки и плански програмски документи кои ги донесуваат органите на државата и општината.

Право и должност на Р. Македонија, Општината, како и на сите правни и физички лица е да обезбедат услови за заштита и унапредување на животната средина, заради остварување на правото на граѓаните на здрава животна средина, регулирано со:

- Законот за животна средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 63/16);
- Закон за заштита на природата ("Службен весник на РМ" бр: 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 39/16);
- Закон за квалитетот на амбиентниот воздух ("Службен весник на РМ" бр. 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпад ("Службен весник на РМ" бр. 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/5, 192/15 и 63/16);
- Закон за заштита од бучава во животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 79/07, 124/10, 47/11 и 163/13);
- Закон за водите ("Службен весник на РМ" бр. 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
- Уредба за класификација на водите ("Службен весник на РМ" бр. 18/99);
- Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води ("Службен весник на РМ" бр. 18/99);
- Уредба за спроведување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување постапка за оценка на влијанијата врз животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 74/05);
- Правилникот за општи правила за постапување со комуналниот и други видови на неопасен отпад ("Службен весник на РМ" бр. 147/07);
- Комунален ред на Општина Охрид бр. 07-2676/25 од 10.06.2013 година;

Заштитата и унапредувањето на животната средина е систем на мерки и активности (општествени, политички, социјални, економски, технички, образовни и др.) со кои се обезбедува подршка и создавање на услови за заштита од загадување, деградација и влијание врз одредени области на животната средина.

Целокупната активност во оваа област ќе се насочува кон обезбедување на непречен просторен развој, при едновремена заштита на квалитетна, здрава и хумана средина за живеење и работа. Со цел да се обезбеди заштита на животната средина преку запазување на поставените стандарди, потребно е да се има во предвид следното:

- Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 74/05), потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оценка на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оценка на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина;
- Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кои вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оценка на влијанието врз животната средина се должни да изготват ОВЖС студија, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот;
- Согласно законот за управување со отпад, создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат

- штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- Предвидување на соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води;
  - Заштита, унапредување и адекватно користење на природните предели, амбиентите и пејсажите во предвидениот простор.

Напомена: Создавачот или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

4. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА И ВО ОКОЛИНАТА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Заради дефинирање на целите на заштитата на животната средина во постапката на Стратегиската оценка на урбанистичка планска документација (цели на СОЖС), беше извршен преглед и анализа на карактеристиките на подрачјето планирано за изградба на објекти за домување, карактеристики на локација и тоа: географска положба, релјеф, геолошки карактеристики, климатски и сеизмички карактеристики, население, стопански развој и културно-историско наследство. Посебно внимание е посветено на карактеристиките на животната средина, односно анализа на најосетливите елементи кои би можеле да бидат афектирани од реализацијата на овој плански документ.

4.1. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЛОКАЦИЈА

Градот Охрид лежи на североисточниот брег на Охридското Езеро. Неговата географска положба е детерминирана од сообраќајните коридори што водат преку Охридскиот басен и долината на Црни Дрим, а рамничарскиот карактер на рељефот во поширокото опкружување овозможува лесно поврзување и комуницирање на градот со соседните населби и соседните градови. Подрачјето кое го зафаќа планскиот опфат се наоѓа на крајниот источен дел од планскиот опфат на ГУП за град Охрид, а административно припаѓа на Урбаната заедница Видобишта. Планскиот опфат со градскиот сообраќаен систем главно е поврзана преку Магистралната улица М' ("Железничка"), Собирната улица "С2" (ул. "7ми Ноември"), Булевар "Туристичка" предвидени со ГУП на Охрид. Геодетски, планскиот опфат е на подрачјето во КО Охрид 4 и мал дел КО Велгошти. Врската со останатите урбани блокови, урбани заедници во градот и во опкружувањето, во рамките на општината е регулирано со добра сообраќајна мрежа од патишта. Планскиот опфат е расположен во терен со благ пад и тоа на север од кота 742.218 мнв кон југ поточно кон југо - запад до кота 724.994 мнв и на југо-исток до кота 770.683 мнв.

Планскиот опфат има приближно форма на правоаголен триаголник. Сообраќајницата со кои се пристапува до опфатот се на благ и зарамнет терен, додека просторот наменет за градба е во незначителен мал пад, погоден за намена домување - станбени куќи и станбени згради. Границата на планскиот опфат почнува во точката А како најсеверна точка на пресекот помеѓу улиците Се 15.1 ул. Мирка Гинова односно Магистралната улица М3' крак Бејбунар (источна транзитна), кон југо - исток по границата на водниот тек на р. Сушица и по границата на ГУП на Охрид и границата на катастарските парцели во КО Охрид 4 на источната и јужната страна, каде понатаму планскиот опфат се сече со осовината на Магистралната улица М3 - Бејбунар

продолжува по осовината на Магистралната улица М3 - Бејбунар кон север до пресекот со М2' и од тука продолжува по осовината на М3' крак Бејбунар (источна транзитна) и движејќи се кон север и северо-исток стигнува до почетната точка А.

4.1.1. ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА

Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните магистрални патишта:

- Магистрален пат М4 Охрид-Кичево-Скопје со должина од 176 км;
- Магистрален пат М5 Охрид-Битола-Скопје со должина од 235 км.

Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните регионални патишта:

- Регионален пат Р501, Охрид-Св.Наум, 29 км;
- Регионален пат Р420, Охрид-Струга, 14 км.

На територијата на општина Охрид се наоѓа и аеродромот Охрид кој се наоѓа на 9 км од градот, на магистралниот пат Струга-Кичево-Скопје. Опслужното подрачје на Охридскиот аеродром ги опфаќа и општините: Ресен, Струга, Охрид, Битола, Прилеп, Кичево, Дебар, Македонски Брод и Демир Хисар.

ПАТНА МРЕЖА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

4.1.2. РЕЛЈЕФ

Географски граници на Охридската котлина од исток се планините Галичица и Петрино, од запад Мокра и Јабланица. Котлината е поделена на два дела кои се различни по површина. На југ поголемиот дел го зафаќа езерото, а кон север се простира плодната равнина, односно Охридското поле. Југоисточниот дел од просторот се карактеризира со разноврсност на рељефот, а преовладува ридско - планински терен. Крајбрежниот дел до патот Охрид - Св. Наум е со блага косина до 10%, исклучок прави возвишението кај Горица каде падовите се од 25% до 60%. Просторот источно од патот Охрид - Св. Наум е ридско планински со интересни конфигурациски делови и падови од 20% до 70%.Најмаркантна рељефна форма е планината Галичица со висина од 2.288 м со стрмни страни, длабоки долови и клифови кон езерото.

Охридското подрачје ја преживеало езерската фаза. Езерскиот басен во намален обем се задржал и до денеска. Иако со спласнувањето езерото е доста намалено се уште е во полн живот. Причина за тоа е тонењето на гребенот што продолжува и денеска, а со што може да се објасни големата длабочина на езерото (286 м) поради што е едно од најдлабоките езера во Европа. Релјефните карактеристики влијаат врз територијалниот распоред на населбите, содржините и дејностите во нив, проектирањето на сообраќајниците, распоредот на пејсажот, разместеноста на растителните заедници, па затоа при планирањето на просторот треба да се има предвид значењето на релјефот во целина.

4.1.3. ГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Матичниот супстрат во содејство со остантите педогенетски фактори (вегетација, клима, релјеф, време и др.) има мошне големо значење за одредување на правецот и текот на педогентските процеси во почвата. Од карактерот на матичниот супстрат зависат многу својства на почвата, особено далобочината, физичките и хемиските својства, минералниот состав и правец на еволуција на почвата. Според геолошките испитувања кои се правени на оваа територија од Геолошкиот Завод - Скопје, карпестите маси кои се со различна старост и минеролошки состав можат да се групираат во следниве геолошки формации:

- Комплекс на палеозојски метаморфни и магматски стени;
- Комплекс на мезозојски седиментни стени; и
- Комплекс на терциерни и квартерни седименти.

Едафски карактеристики

Почвата како природно историско тело настанува како последица на заедничкото комплексно делување на сите педогентски фактори (клима, вегетација, матичен супстрат, живите организми, релјеф, времето и човекот).

Факторите кои влијаат на образување на почвите и нивната натамошна еволуција, како и нивните својства се многубројни и се во најтесна корелација со условите на средината. Поради големата хетерогеност на природните услови (климатските, орографските, геолошко-петрографските, хидрографските, вегетацииските и времето) на територијата на Охрид се образувани поголем број на почвени типови и поттипови.

Систематската припадност на почвите во Охридска општина според најновата прифатена класификација (Филиповски \.; Шкорич А.; и др. 1985 година) е следнава:

Класа: Неразвиени почви со Профил А - С

1 тип Литосоли

2 тип Регосоли

Класа: Хумусно - акумулативни почви со профил А – С

3 тип Рендзина

4 тип Варовничко-доломитна црница (калкомеланосол)
поттип органогена, органоминерална и браунизирана.

5 тип Хумусно-силикатна почва (Ранкер)

поттип проторанкер, зрел ранкер и браунизиран ранкер.

Класа: Камбични почви со профил А - (В) - С

6 тип Еутрично-кафеави почви (еутричен камбисол)

7 тип Циметни почви (хроничен камбисол)

8 тип Кафеава почва врз варовник и доломит (камбисол)

9 тип Црвеници (тера роса)

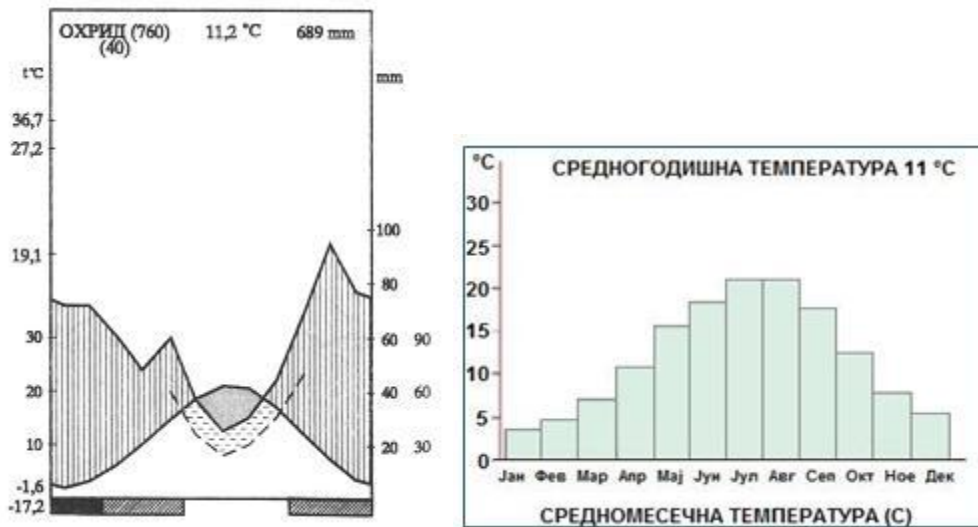
В Преталожени почви

- 10 тип Алувијални почви
- 11 тип Делувијални почви

Во приобалниот дел на езерото, во појас со ширина од 500-600 м преовладуваат езерски седименти: ситнозрн шљунак, песок и муљевити творевини кои што имаат изедначена гранулација и заобленост на зрната. Овие седименти се постојано заситени со вода што влијае врз формирање на неповолни физички својства на тлото. Вакви терени се среќаваат на дел од комплексот Горица.

4.1.4. КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Охридско-преспанскиот регион се карактеризира со прилично хетерогена орографија која од своја страна условува модифицирање на климатските општи карактеристики, додека огромните водни природни акумулации Охридското и Преспанското Езеро, се посебни климатски модификатори кои одредуваат посебен режим на некои метеоролошки елементи. Поради отвореноста на подрачјето, преку долината на Црн Дрим кон север, во зимските месеци продираат студени воздушни маси кои ја снижуваат температурата на воздухот, додека во текот на летниот период имаме продор на медитерански влијанија. Во топлиот дел на годината езерата акумулираат топлина, а во студениот дел на годината особено во првите зимски месеци, акумулираната топлина се ослободува и го затоплува воздухот, со што значително се зголемуваат просечните месечни температури. Охридското Езеро лежи на пониска надморска височина и е значително поизразен модификатор на климата од Преспанското Езеро, што се должи на температурата на водата која во Охридското Езеро е доста потопла преку целата година.

Охридскиот регион не е многу оддалечен од Јадранското Море (110 км по права линија-воздушно растојание), па би можело да се очекува режим со изразена приморска клима, но високите планински масиви кои се издигаат (околу 2.000 мнв) го ограднуваат регионот од запад, југ, југоисток, запирајќи го влијанието на Јадранското Море, така што климата во Охридскиот регион е умерено континентална, модифицирана според локалните влијанија, но и со делумни влијанија на медитеранската клима што предизвикува специфичност на метеоролошките елементи, а особено температурата на воздухот. Исто така, влијание има и надморската височина на Охридското Езеро со просечна височина на езерското огледало од 693,5 мнв. Средногодишната просечна

температура изнесува 11°C, со максимални средномесечни температури во јули и август од 21,2°C и 34,4°C. Просечната зимска температура изнесува 2,7°C, додека просечната летна температура изнесува 19,6°C. Најниската средномесечна температура, забележана во јануари, од -17,2°C, е апсолутниот минимум.

Просечно во Охрид се јавуваат 73 летни, а само 11 тропски денови. Поради поголемата надморска височина на котлината, непосредната близина на високите планини, Галичица и Јабланица, како и поради локалните воздушни струења, во летните месеци ноќите се свежи, додека дневните релативно високи температури се лесно подносливи. Врнежите во регионот се условени од медитеранскиот плувиометриски режим. Поголемиот дел од годишните врнежите паѓаат во ладниот дел на годината, со максимум во доцна есен, а помал во топлиот дел на годината, со минимум во летните месеци. Врнежите се, главно, од дожд, а сосема мала количина од снег.

Просечните средногодишни врнежи од дожд во Охрид изнесуваат 703 мм, додека, пак просечните врнежи од дожд во околината на езерото изнесуваат приближно 759 мм годишно. Во Охрид најврнежлив месец е ноември - 98,4 мм, потоа декември и јануари со по 78,9 мм, односно 76,4 мм, додека со најмалку врнежи се јули - 23,2 мм и август - 29,1 мм. Снегот се јавува секоја година (зимски месеци), но снежната покривка е со кратко траење. Снегот се јавува од ноември заклучно со април и просечно годишно има 19 денови со снежна покривка. Максималната височина на снежната покривка изнесува 64 см, измерена на 14 јануари 1963 година, потоа 54 см на 25 февруари 1965 година итн. Најдолготраен непрекинат период со снежна покривка изнесува 29 дена, од 15 јануари до 12 февруари 1963 година.

Охридската котлина се одликува со посебен режим на ветрови, што е условено од езерото. Покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, овде се јавуваат и ветрови со локален карактер, како последица на нееднаквото загревање на воздухот над копното и езерската површина. Ветровите во Охридската котлина имаат и свои локални називи, било според правецот на дувањето или називи што им ги дале охридските рибари. Овие локални ветрови имаат влијание на општиот распоред и зачестеноста на правците на ветровите во котлината. Така, според мерењата на мерниот пункт Охрид, во овој дел преовладува северниот, југозападниот и јужниот ветер. Жестината на ветровите и мирните периоди исто така, се менуваат во текот на денот, особено во летниот период. Утрата се карактеризираат со доминација на северните ветрови и тишините. Состојбата целосно се менува попладне, кога ветровите од југ и југоисток ги потиснуваат тишините.

Во Охрид преовладува северниот ветер со просечна годишна зачестеност од 297%, просечна годишна брзина од 2,4 м/с, а максимална од 12,3 м/с. Северниот ветер дува преку целата година, најчесто во ноќните часови, а зачестеноста му е смалена во попладневните часови. Југозападниот и јужниот ветер се приближно со иста зачестеност од 179, односно 176%, со просечна годишна брзина од 2,9 м/с и максимална од 18,9 м/с. Тие се јавуваат преку целата година, но со најголема зачестеност се од април до јуни и дуваат преку ден до доцните вечерни часови. Северозападниот ветер е со зачестеност од 73%, просечна годишна брзина од 1,8 м/с и максимална брзина од 15,5 м/с. Североисточниот ветер е со зачестеност од 43%, просечна годишна брзина од 2,5 м/с и максимална брзина од 12,3 м/с. Источниот и југоисточниот ветер се со иста зачестеност од 23%, просечна брзина од 3,1 м/с и максимална од 18,9 м/с. Охридската котлина е доста ветровита. Од вкупниот број на измерените случаи, 862% се со ветер од различни правци, а само 138% е без ветер, со тишини. Изразито ветровито се септември и октомври, со просечна зачестеност на тишини 99, односно 81%, а мај е со најголема зачестеност на тишини, просечно 215%. Според податоците од мерниот пункт во Охрид, просечниот мразен период изнесува 143 дена. Раниот датум на есенскиот мраз е 5 октомври, а најдоцниот датум на

пролетниот мраз е 18 мај. Меѓутоа, вистинскиот просечен годишен број на мразни денови во Охрид изнесува 61 ден. Од вкупно забележаните сушни периоди, 84% се со траење од 10 до 20 дена, 6% со траење од 20 до 30 дена, 4% со траење од 30-40 дена и 7% со траење подолго од 40 дена. По сезони, најчесто се јавуваат во летните месеци (37%), потоа во есенските (28%) и најмалку во пролетните (19%) и зимските месеци со (17%). Охридската котлина се одликува со долготрајно сончево зрачење (инсолација). Просечната инсолација изнесува 2.257 часови годишно или во просек 6 часа дневно, со максимум во јули (308 часови), или просечно во овој месец 10 часови дневно. Минимумот е во јануари (80 часови), или во просек 3 часа дневно. Просечната годишна облачност изнесува 5,2 десетини, таа правилно се смалува од јануари до јули, а потоа кон декември правилно се зголемува. Со вредност поголема од 6 десетини, просечната месечна облачност се јавува од ноември заклучно со април. Најоблачни месеци се трите зимски, а со најмала облачност е месецот јули, просечно 2,8 десетини. Од вкупниот годишен број на денови, 24% се ведри, 27% се тмурни, 49% се облачни. Ведрите денови со најголема зачестеност се во јули, август и септември, а тмурните се најчести од ноември до март.

Релативната влажност на воздухот има спротивен од во однос на температурата на воздухот. Од јануари до јули опаѓа, а потоа се зголемува. Просечната годишна вредност е 71%, со максимум во декември и јануари (79%), а минимум во јули и август (60%). Испарувањето од слободната водна површина во Охридската котлина е поголемо одошто паднатите врнежи. Просечно годишно испарува 836 л/м², а годишната сума на врнежи изнесува 708 л/м². Најголемо е испарувањето во август (137), потоа во јули (132), а најмало во јануари со 27 л/м². Маглата е ретка појава во Охридската котлина. Просечно годишно се јавуваат 5 дена со магла, главно, во трите зимски месеци.

4.1.5. СЕИЗМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Територијата на Охридскиот регион по своите сеизмички геолошки и инженерско геолошки својства е доста хетерогена. Таа се наоѓа во зоната на активно дејство на земјотреси. Крајбрежниот простор на Охридската котлина е во состав на сеизмичка активност на регионалниот расед на западната падина на Галичица, како и на сеизмички дејства од локалните и подалечните епицентрални жаришта (Преспа, Битола, Кичево, Елбасан - Либражди, Берти, Корча и др.) кои имаат влијание на овој простор, со интензитет на земјотреси од 7-9° по МЦС скала. Крајбрежниот простор е сеизмички најактивен во јужниот дел, а ослабува кон север. Максималниот интензитет изнесува 9° за југозападниот и 8° по МЦС за источниот и североисточниот дел. Во склоп на овој сеизмички регион зоната на езерото се карактеризира со појава на силни и слаби земјотреси со сопствено локално жариште на длабочина од 5-30 км.

Според извршените пресметки и макро сеизмичката реонизација се претпоставува дека во овој простор можни се земјотреси со максимален интензитет од 10° во југоисточниот и 9° по МЦС скалата во источниот и североисточниот крајбрежен дел, поради што се препорачува при планирањето на градежните активности да се предвиди соодветна сеизмичка заштита.

4.1.6. НАСЕЛЕНИЕ

Градот Охрид опфаќа површина од 203 км², а нашите податоци говорат дека според резултатите од Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија, 2002 година, бројот на вкупното население во општината Охрид изнесува 55 749 жители или 256 жители на км² од кои според националноста припадност 85% се

изјасниле како Македонци, а останатиот дел го сочинуваат Албанци, Турци, Срби, Власи, Роми и други, кои живеат во 16012 домаќинства и поседуваат 28437 станови. Има 14 населби (во кои не се вклучени 5 приградски населби), 5 села со помалку од 300 жители, 6 села со средна големина и 4 населби со повеќе од 800 жители. Миграционите движења особено негативно се одразуваат во случаите на мали подрачја. Тие влијаат на вкупниот број на жители, како и на структурните карактеристики на населението, а повлекуваат краткорочни и долгорочни последици. Охрид преставува еден од нашите најголеми туристички центри и како таков преставува магнет за туристите.

4.1.7. СТОПАНСТВО

Главни стопански гранки во Охридската општина се: туризам и угостителство, лесна индустрија, услужни дејности (трговина и сообраќај). Најзначајни компетативни предности на општината се: туризам (поволни климатски услови, сместувачки капацитети), патна и воздушна поврзаност (аеродром), еколошки чиста и здрава средина. На поширокото градско подрачје лоцирана е индустриска зона на градот која се протега во периферијата, во предградијата Косел и Лескоец, каде се лоцирани најголемите фабрики во Охрид. Покрај за туризам, индустриските капацитети и разновидното стопанство го прават атрактивен и за бизнис, па така последните години се повеќе странски компании од целиот свет, своите партнери и пробивот во Македонија и Европа, го прават токму преку охридските компании. Во сферата на туризмот најголеми компании се Комплекс Макпетрол и Белви, Концерн Инекс Горица и Охрид Турист, додека најголеми компании, надвор од туризмот се Амак Сп, Охридска Банка - Сосиете Женерал Групација, ЕМО, Леарница МГ и други. Гумништа - инвалидско одморалиште, населба и некропола од римско време. На 4 км од градот десно од патот Охрид - Св. Наум и западно од пештерската црква Св. Стефан при изградба на хотелот се откриени остатоци од објект, огништа и фрагменти од керамички садови. Во текот на Втората светска војна биле откриени два гроба од тегули тип „на две води“. Денес по површината на нивите и лозјата се среќаваат фрагменти од керамички садови и множество градежен материјал.

Св. Стефан - Горица, депо на средновековни монети. Во 1948 година при копање на темели за изградба на Синдикалното одморалиште се најдени византиски монети од XII век. Монетите се чуваат во Заводот и музеј во Охрид.

Св. Стефан - Панцир пештерска црква која датира од XIV век. Подрачјето кое е предмет на анализа припаѓа на Охридскиот регион и според Просторниот план на Охридско - преспанскиот регион, врз база на заштитно-конзерваторски основи, утврдено е значајно културно наследство:

Според Просторниот план на Р. Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдениот локалитет со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижно културно наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и на урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивната заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;

- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство;

Согласно Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), во просторните и урбанистички планови, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат: плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита. Вградувањето соодветен режим за заштита на недвижното културно наследство во просторен и урбанистички план се врши според заштитно конзерваторски основи за културно наследство (Согласно чл. 71 од Законот за заштита на културно наследство).

Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање градителска целина или поединечен објект, како заедничко културно богатство на светот, во просторните и урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

4.1.8. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Градот Охрид се карактеризира со богато културно наследство. Присуството на голем број споменици со историско и уметничко значење на територијата на крајбрежјето на Охридското Езеро го вбројуваат Охридскиот крај во најбогатите споменични региони во државата. Материјалната култура напластува на овој простор повеќе од 3.500 години обврзува да се пристапи со посебен третман на истиот. Откриени се повеќе археолошки локалитети од различни временски периоди.

Античка фурна - осамен наод од доцно античко време. На 5-от километар од левата страна на патот Охрид - Св. Наум откриена е фурна за печење тули. Горниот дел е четвртаст и служел за поставување на непечени тули, а долниот е дводелен со сводести окна што служеле за загревање на горниот дел. Фурната е откриена при изградба на асфалтираниот пат, а во 1972 година е конзервирана.

Панзир - населба и некропола од доцноантичко време и среден век. Се наоѓа на околу 3-4 км југоисточно од градот, на југоисточната падина од полуостровот Горица, во близинана езерскиот брег. Во приватен овоштарник биле откриени остатоци од темели градени од кршен камен и варов малтер, како и надгробна плоча со грчки натпис. Во непосредна близина на површина од околу 100 м се најдени повеќе гробови, а на местото на одморалиштето „Орце Николов“ темели од објекти, исто така градени од кршен камен и варов малтер. Денес на целиот простор се среќаваат фрагменти од керамички садови, питоси, тегули и имбрекси.

Хидрографија и хидрологија

Просторот на кој се предвидува изградба на објекти од ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид, припаѓа на водостопанското подрачје „Охридско -Струшко“ кое го опфаќа сливот на Охридското Езеро и сливот на реката Црн Дрим од истекот од Охридското Езеро до акумулацијата „Глобочица“.

Во Република Македонија регистрирани се вкупно 4.414 извори од кои со штедрост над 100 л/сек регистрирани се 58. Во сливот на Црн Дрим со Охридско Езеро регис рирани

се 7 значајни извори, меѓу кои изворите Св. Наум со штедрост од над 10 м³/сек и Вевчанскиот Извор со штедрост од над 1,5 м³/сек. Заради значењето и важноста на Охридското Езеро како споменик на природата, секој субјект во сливот на Езерото е должен да го спречува загадувањето на водите и да избегнува активности кои може да предизвикаат негативни ефекти и ризици врз човековото здравје и животната средина. На територијата на градот Охрид течат три реки со постојан проток: Коселска Река, реката Грашница и Студеничка Река.

Најважна карактеристика на овој регион е постоењето на Охридското Езеро, кое се наоѓа во Охридско - Струшката котлина, на македонско - албанската граница, поточно на 41 степен северна географска ширина и меѓу 20 и 21 степен од источната должина. Тоа претставува тектонска потонатина со површина од 348,80 км² (од кои 229,9 км² се на нашата територија), должина од 30,8 км широчина 14,5 км длабочина од 287 м и надморска височина на водното огледало од 695 м. Провидноста се движи од 18,3-21,5 м со што ова езеро се смета за едно од најпровидните езера во Европа. Крајбрежната линија е долга 87.5 км, максималната должина е 30.8 км, а максималната широчина 14.8 км. Средната длабочина на езерото е 164 м, додека максималната достигнува и до 289 м. Според длабочината се наоѓа на седмото место меѓу езерата во Европа. Охридското Езеро се полни претежно со изворска вода (површински и сублакустрични извори). Најголемиот број површински извори се наоѓаат по должината на јужниот брег, околу манастирот Св. Наум, во околината на Тушемиште и Старова и градот Поградец на Албанска страна. Во подножјето на Петрино најзначајни се изворите кај Студенчишта „Биљанини извори“ и кај Бејбунар. Во езерото се влеваат 40 помали реки и потоци од кои 17 се на Македонска територија. Освен Сатеска, Коселска река, Грашница и Жерава сите останати се краткоточни и суводолици. Реките се со мал слив, должина и проток и при вливот во езерото создаваат делти.

Во приобалниот рамнински дел на Охридското поле како и меѓу Љубаништа и Св. Наум се јавуваат високи подземни води се уште недоволно испитани и утврдени. Во овој простор досега се регистрирани околу 20 извори од кои 5 се со издашност од 1-2 л/сек, 2 со издашност под 1 л/сек. Издашност и до 20 л/сек, достигнуваат карските врела кај Охрид, Св. Наум и Велгошти. Крајбрежниот езерски појас изложен е на штетното делување на поројните води или засипување од поројните наноси кои се јавуваат како последица на ерозијата. Овие појави се манифестираат поради геолошката подлога, топографските услови изразени преку стрмните наклони на падините како и отсутност на добар вегетациски покрив било тревнат или шумски. Пороите од оваа серија немаат постојни води во коритото и повремено транспортираат наноси од покрупен материјал кој е резултат на дробење на неотпорната подлога. Наносот често е необработен, со груба гранулација и од него се создаваат поројни кегли во крајбрежјето. Хидрографската мрежа на овие порои е едноставна и неразвиена, се состои од кратки водотоци безводни корита, а во истите се јавува вода само во време на поројни дождови со кои се свлечува наносот формиран во поројните сливови или причинат од самите дождови.

Водоснабдување

На територија на Охрид според кажувањата на постарите во турско време постоел систем од цевководи - керамички цевки, кои ја зафаќале водата од изворите Св. Петка и Поник и ја дистрибуирале до сараите и неколку чешми во градот. Сепак за почеток на организирано водоснабдување на Охрид се смета 1934 година, со изградба на водоводниот систем Каптажа Биљанини Извори, цевковод до резервоарот Кале и резервоарот Кале. Од тој период потекнува водоводната линија по Д. Влахов, Климентска, Илинденска, дел од 7-ми Ноември и старата чаршија. Во тој период се

вградени лиеножелезни цевки, кои и денес се во функција. На 27.01.1948 год. е формирано претпријатие „Електрична централа и водовод“ - Охрид, а во 1953 година градски водовод се издвоил од Електрична Централа. Со развојот на градот и индустриските објекти, продолжено е и развивањето на водоводниот систем. Понатамошниот тек на развојот на водоснабдувањето на Охрид било со проширување на водоводната мрежа, но и барање на нови извори на водоснабдување. Денес од системот за водоснабдување на Охрид се врши централно водоснабдување на градот Охрид, населените места Орман, Рача, Св. Стефан, Долно Коњско, Лагадин, Пештани и туристичките локалитети долж брегот на источната страна од езерото. Од локални извори се снабдуваат населените места Велгошти, Трпејца, Љубаништа, а управувањето е од страна на МЈП Проаква. Вкупниот број на жители, кои се снабдуваат е 48 500, но во летниот период, поради туристичкиот карактер на градот Охрид и околината, овој број рапидно се зголемува. Водата во Охридскиот водоснабдителен систем се обезбедува од следниве извори на вода:

- **Гравитациони извори**

- Извори по гравитација (Летница, Биглишта, Поник) со просечна издашност од 64 л/сек. (40-140 л/сек.)

- **Извори со пумпање**

- Со пумпање од бунарите Студенчишта л инст. = 115 л/сек (2x50 л/сек и 1x15 л/сек нов Бунар Бејбунар),

- Со пумпање од Биљанини Извори л инст. = 75 л/сек (2x30 л/сек и 1x15 л/сек),

- Со пумпање од бунарите Орман л инст. = 80 л/сек (2x40 л/сек),

- Со пумпање од Охридското езеро (само во лето) л инст. = 200 л/сек.

За израмнување на часовната нерамномерност во централниот систем за водоснабдување на Охрид, изградени се резервоари со вкупна запремина од 7010 м².

Канализација

Паралелно со водоснабдувањето во Охрид се развивал и канализациониот систем. Со изградба на хотелските комплекси во градот, во 1957 година, изградена е и првата канализациона линија од Хотел Палас до Емшеровиот бунар. Една од основните задачи на ЈП, Локалната Самоуправа, Владата на РМ, била изградба на канализација и пречистителна станица, се со цел да се намали внесувањето на фекални води во Охридското Езеро. Во 1988 година започна со работа Системот за заштита на Охридското Езеро, кој опфаќа колекторски систем и станица за пречистување на отпадни води во с.Враништа, што претставува добра основа за развој на канализационата мрежа во градот Охрид. Во Охридскиот регион изградена е секундарна канализациона мрежа во должина од околу 108 км и тоа во градот Охрид и населените места Д. Коњско и Лагадин. Должината на секундарната канализациона мрежа е:

- мешовита канализациона мрежа 50 км,

- фекална канализациона мрежа 43 км, атмосферска канализациона мрежа 15 км.

Секундарната фекална и мешовита канализациона мрежа е приклучена на колекторскиот систем, а атмосферската канализациона мрежа е спроведена во езеро. Со проектот за Еколошка заштита на Охридското Езеро (финансиран од КФН) изградена е атмосферска канализација во должина од 8629 м, што претставува добра основа за надградба на атмосферска канализација на другите улици. Во канализационата мрежа цевките се со профил од Ф200 мм до Ф600 мм, а изградена е од различни материјали на цевки и тоа: бетонски, азбест цементни, ПВЦ и од други материјали. Процентот на приклученост на корисниците во канализациониот систем за град Охрид е 92%. Остануваат за приклучување населените места од

водоснабдителниот систем Охрид, Велгошти, Пештани, како поголеми потрошувачи, но и другите населени места од општина Охрид, кои гравитираат кон колекторскиот систем. Со Проектот за Еколошка заштита на Охридското Езеро изградена е атмосферска канализација во должина од 8629 м (дел од Булевар Туристичка, дел од 7-ми Ноември, Марко Нестороски, Жаршијата), што претставува добра основа за надградба и по останатите улици во општината.

4.2. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

При стратегиската оценка на планскиот документ посебно внимание треба да се посвети на состојбата на животната средина, па со таа цел беше направен е преглед и анализа на состојбата на сите елементи на животната средина, кои би биле најосетливи при реализацијата на урбанистичката документација.

4.2.1. КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ

Мерење на параметрите, индикатори на квалитетна амбиентниот воздух во Р.С. Македонија, вршат три институции, кои имаат поставено свои мониторинг мрежи на различни локации:-Национална мрежа на Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);-Мрежата на Заводот за здравствена заштита (ЗЗЗ) и регионалните подружници за следење на квалитетот на воздухот во поголемите градови во Р.С. Македонија;-Мрежата на Управата за хидрометеоролошки работи (УХМР), која е во рамките на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство

Мониторинг мрежата на МЖСПП, со која управува Македонскиот информативен центар за животна средина (МИЦЖС) е автоматска мониторинг мрежа за следење на квалитетот на амбиентниот воздух. Со овој систем,се врши мониторинг на следните загадувачки супстанции: сулфурдиоксид, азотдиоксид, јаглеродмоноксид, озон, суспендирани честички со големина до 10 микрометри до 2,5(PM10и PM2,5). Општина Охрид не е вклучена во државната мониторинг мрежа на МЖСПП, но има поставено свои мерни станици за мерење на квалитет на амбиентен воздух. Следење на квалитетот на воздухот се врши преку споредба на измерените концентрации на загадувачките супстанции во воздухот и граничните вредности, прагови на алармирање, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели определени во законодавството за квалитет на амбиентен воздух. Загадувањето на воздухот во Општина Охрид е како резултат на емисии на загадувачки супстанции од стационарни и мобилни извори, преку одвивање на хемиско-технолошки процеси, биохемиски процеси, процесите на согорување на горивата итн. Сулфурдиоксид (SO₂)се ослободува при согорување на фосилни горива. Оттука, главни извори на SO₂ се индустријата, енергетскиот сектор, сообраќајот, домаќинствата и земјоделството како најмал извор на SO₂.Според постојното законодавство, просечната часовна гранична вредност за SO₂од 350 µg/m³ не смее да биде надмината повеќе од 24 пати годишно. Втората гранична вредност за заштита на човековото здравје е дневната гранична вредност за SO₂која изнесува 125 µg/m³. Азотни оксиди (NO, NO₂). Сообраќајот претставува најголем извор и има најголемо влијание врз концентрациите на NO₂. Изложеност на повисоки концентрации на NO₂е поврзано со зголемување на кардиоваскуларни и респираторни болести кај човекот.

Азотните оксиди имаат штетно влијание на вегетацијата и на материјалите, како што се металите, текстилните материјали, боите и различните адитиви. Законодавството вклучува и критично ниво за NO_x 10, кое изнесува $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ како просечна годишна вредност и која треба да се почитува заради заштита на вегетацијата. Аглерод монооксид (CO) е загадувачка супстанца, која се формира во процесите на согорување на цврсти и течни горива во патниот сообраќај, стариот возен парк на граѓаните на општината, греењето на дрва и нафта во домаќинствата при лоши услови на согорување итн

4.2.2. БУЧАВА

Општина Охрид има изработено Акционен план и програма за управување со бучава во општина Охрид при што во тек на изработката на документот направени се мерења на одредени локации и утврдени се идни мерки за постапување во програмата за управување со бучава. Општина Охрид постапува согласно тој документ, но треба да се истакне дека проблемот на бучавата на просторот на општината е поизразено истакнат за време на туристичката сезона.

4.2.3. ВОДЕНИ РЕСУРСИ

Своите потреби од санитарна вода градот Охрид ги задоволува од сопствени извори и бунари, а како најголем извор за водоснабдување е Охридското Езеро.

Општина Охрид има единствен водоснабдителен систем за чие одржување е одговорен МЈП „Проаква“ Струга, регионална единица „Водовод“ Охрид. Од системот за водоснабдување на Охрид се врши централноводоснабдување за градот Охрид, населените места Орман, Рача, Св. Стефан, Долно Коњско, Лагадин, Пештани и туристичките локалитети по должина на брегот на езерото. Од локални водоводи се снабдуваат населените места Велгошти, Трпејца, селата Вапила, Ливоишта и Горно Лакочереј. Вкупниот број жители кои се снабдуваат со вода за пиење од МЈП „Проаква“ изнесува околу 55.000. Како изворишта на вода се користат: Охридско Езеро со зафатот кај хотел Метропол, Билјанини Извори, подземна вода од Беј Бунар, Летнички Извори од Рамне, извор Св. Илија од Велгошти, подземна вода во близина на Коселска река, кај Орман и извори кај Лескоец и др. По големиот дел од водата за водоснабдување до домаќинствата се доведува со пумпање, а додека водата за водоснабдување од Летничките Извори и изворите од Велгошти и Лескоец се доведуваат по пат на гравитација. Водата за водоснабдување од Охридското Езеро се користи во туристичката сезона, кога се јавува недостаток од вода за водоснабдување. Водата од езерото најпрвин поминува третман за пречистување со мрежести микро филтри поставени во пумпната станица, а потоа се дистрибуира до потрошувачите. Пумпната и гравитационата вода најпрво се доведуваат во високо поставен резервоар лоциран над Беј Бунар, а од таму водата се доведува во резервоарите за ниска зона. Во деновите со максимална потрошувачка на вода во водоводната мрежа се доведува околу 450 l/s , а во деновите со минимална потрошувачка на вода потребите сезадоволуваат со 220 l/s . Водоводната мрежа е поделена на три висински зони и тоа:

- ♣ Ниска зона која ја опфаќа урбаната површина од нискиот дел на градот;
- ♣ Средна зона која ја опфаќа периферијата на градот и туристичките локалитети од Рача до с. Пештани; и

♣ Висока зона која го покрива високиот дел на Стариот дел на градот. За ниската зона се изградени два резервоари со зафатнина од 1000 m³ од кои едниот е лоциран во близина на големиот резервоар над Беј Бунар со кота над максимално ниво од 755 m н.в., а другиот е лоциран во месноста Орман од спротивната страна на градот на кота 743.5 m н.в. Во резервоарот во месноста Орман се доведува вода од бунарот поставен кај р. Коселска. Резервоарите од оваа висинска зона не работат синхронизирано односно резервоарот во Орман е постојано полн со вода, а притисокот во водоводната мрежа паѓа на пониска вредност од потребната (под 15 m н.в.) со што снабдувањето со вода на повисоките катови е отежнато. Поради овој проблем се преземаат мерки за подобрување со користење на хидрофорски постројки - хидростаници. За средната зона се користи големиот резервоар над Беј Бунар кој е поставен на кота 775 m н.в. и има зафатнина од 3500 m³. За обезбедување на вода за високата зона изградена е пумпна станица од северната страна на Калето и резервоар на Калето со зафатнина од 500 m³ на кота од 795 m н.в.

Просторот на кој се предвидува изградба на објекти од ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, пштина Охрид, припаѓа на водостопанското подрачје "Охридско - Струшко" кое го опфаќа сливот на Охридското Езеро и сливот на реката Црн Дрим од истекот од Охридското Езеро до акумулацијата "Глобочица". Во Република Македонија регистрирани се вкупно 4.414 извори од кои со штедрост над 100 л/сек регистрирани се 58. Во сливот на Црн Дрим со Охридско Езеро регистрирани се 7 значајни извори, меѓу кои изворите Св. Наум со штедрост од над 10 m³/сек и Вевчанскиот Извор со штедрост од над 1,5 m³/сек. Заради значењето и важноста на Охридското Езеро како споменик на природата, секој субјект во сливот на Езерото е должен да го спречува загадувањето на водите и да избегнува активности кои може да предизвикаат негативни ефекти и ризици врз човековото здравје и животната средина. На територијата на градот Охрид течат три реки со постојан проток: Коселска Река, реката Грашница и Студеничка Река.

4.2.4. БИОДИВЕРЗИТЕТ

Разгледуваната планска документација не спаѓа во рамките на Националниот Парк Галичица но во непосредна близина на Охридското Езеро кое се наоѓа на листата на светско наследство на УНЕСКО (МК - 99 од 1979) и е прогласено за заштитено подрачје од категорија - Споменик на природата. Значајно е да се спомене дека целиот регион (општина Охрид, општина Струга и дел од општина Дебарца) е на листата на светско наследство на УНЕСКО. Планината Галичица и Охридското езеро влегуваа во состав на Балканскиот Зелен Појас, кој е дел од Европскиот Зелен Појас.

Националниот парк Галичица се наоѓа во југозападниот дел на Република Македонија, на територија што се простира долж македонскиот дел од масивот на планината Галичица, Сува Гора и на делови од нејзините ограноци Исток и Пречна Планина, вклучително и островот Голем Град во Преспанското Езеро. Вкупната површина на Националниот парк Галичица изнесува 24.151,4 ха. Националниот парк, како комплексна целина со Охридското и Преспанското Езеро претставува релативно ограничена област со многу високо и богато ниво на биолошка разновидност, хетерогеност и ендемизам, проценета како најимпресивна европска локација, кога се зборува за богатство на биолошка разновидност и присуство на ендемични видови. Ендемични растенија и животни: Во Паркот се среќава исклучително голем број на локални ендемити од кои: 29 таксони од алги, 12 видови од скриеносемените растенија и 68 фаунистички видови. Покрај тоа, во Паркот се среќава голем број на други таксони кои се ендемични за Р. Македонија, од кои: 46 таксони од вишите растенија и 123 таксони од фауна. Фауната во Паркот е застапена и со 172 видови на Балкански ендемити, од кои: 158 видови од Инвертебратната фауна, четири (4) видови на

водоземци, пет (5) видови на влечуги и пет (5) видови на цицачи. Поради присуството на овие видови, Паркот има големо значење за зачувување на биолошката разновидност во Р. Македонија, но и за науката на глобално ниво. Во Паркот се среќаваат голем број растенија и габи чии делови се собираат поради нивите хранливи, лековити и ароматични својства, за лична употреба или за комерцијална намена. Меѓу нив, по своето значење се издвојуваат охридскиот чај и смреклинките. Видови кои се силно препознатливи и атрактивни за локалното население и посетителите: Од вишите растенија тоа се: галичичкиот смил, галичичката качунка, охридскиот чај, галичичкиот козинец, дивата фоја, персиската морина, галичичкиот чуваркуќа, македонскиот даб, омеликата и др. Од безрбетниците тоа се: сагата, алпската стрижибуба, еленчето, царското самовилско коњче. Од рбетниците голем број од птиците се вбројуваат во оваа група, особено грабливите птици, пеликаните и многу други. Од цицачите тоа се кафеавата мечка, рисот, волкот, дивата коза и срната. Покрај биолошката разновидност, меѓу клучните природни вредности на Паркот се вбројуваат и ретките геоморфолошки феномени. Стара Галичица и островот Голем Град по нивните севкупни геоморфолошки карактеристики се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа. Од поодделните форми на рељефот на стара Галичица се издвојуваат тревните тераси кон Преспанската страна на Стара Галичица, кои со одредени свои карактеристики се единствени, или исклучително ретки во евромедитеранскиот регион, но и глобално. Покрај нив значајни се и камените потковици во внатрешноста на црковите на Стара Галичица, кои се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа, додека самите цркви имаат големо национално значење.

Од вкупната територија на Националниот Парк Галичица, 15080 ха (околу 62%) припаѓа кон општината Охрид. На планината Галичица забележано е присуството на неколку рефугијални шумски заедници. Најзначајни помеѓу нив се состоините на македонскиот даб, на дивиот костен, последните остатоци од одамна уништената шума на муниката, Фамилијата на ноќни пеперутки е претставена со 347 видови, што претставува 75% од вкупната фауна на ноќни пеперутки во Македонија (468 видови, според Тхурнер, 1964). Од осум ендемични ноќни пеперутки, седум се присутни на Галичица. Ова е многу повеќе од фауната на овие пеперутки на која било друга планина на Балканот или во Европа. Дванаесет од овие видови се македонски ендемити, од кои шест се присутни само на Галичица. Ако сумираме, вкупниот број на видови пеперутки регистрирани на Галичица е 1.644 што претставува присуство на енормен диверзитет на пеперутките, во еден многу ограничен простор.

Изобилно разнообразие на видови на дневни пеперутки (Лепидоптера) се среќава во Студенчишко Блато, иако е преостанат само мал дел од некогашното блато. Според УТМ картите на распространување на дневните пеперутки во Охридскиот регион преку целата година можат да се сретнат 138 видови на дневни пеперутки, што претставува 68% од вкупниот број на видови во Македонија, (Scheider & Јакшиќ, 1989; Крпач & Михајлова, 1997; Меловски, 2004; Веровник & Мицевски, 2008). На глобалната црвена листа на Интернационалната унија за заштита на природата (ИУЦН) се среќаваат 15 видови, кои се застапени во Студенчишко Блато. Од нив, 13 се сметаат за LC (незасегнат), а два за NT (речиси засегнат). Истиот вид е наведен и во листите на Бернската конвенција. Од фамилијата на тркачите (Coleoptera, Carabidae) е регистриран мал број видови (39), присутни во Студенчишко Блато и некои од овие видови се многу интересни или ретки за фауната на Република Македонија. За изворите во близина на Студенчишкото Блато се познати деветвидови планарии (Plathelminthes, Turbellaria, Tricladida), видови кои се сретнуваат главно на изворишните локалитети во рамките на крајбрежниот предел на Охридското Езеро (како Студенчишта, Бејбунар, Свети Наум, Шум), а исто така и во самото

езеро. Водоземците се претставени со 10 видови. Видот поточна жаба, како и подвидовите Бомбина вариегата сцабра, Тритурус вулгарис граецус и Тритурус царнифех мацедоницус, се балкански ендемити. Во Студенчишко Блато, од водоземците евидентирани се девет видови (*Salamandra salamandra*, *Triturus (carnifex) macedonicus*, *Triturus vulgaris*, *Bombina variegata*, *Bufo viridis*, *Bufo bufo*, *Hyla arborea*, *Rana dalmatina*, *Rana ridibunda*), сите вклучени во анексите 2 и 3 на Бернската конвенција. Најзначајни на европско ниво се македонскиот мрморец и жолтиот мукач, двата широко распространети во Македонија. Во овој регион евидентирани се и 21 таксон на влекачи (Рептилиа). Видот лушпест гуштер (*Algyroides nigropunctatus*), како и подвидовите *Testudo hermaniboettgeri*, *Emys orbicularis hellenica*, *Ablepharus kitaibellii stepaneki*, *Podarcis erhardiiriveti*, *Podarcis muralis albanica* и *Coluber gemonensis*, се балкански ендемити. Дополнително, во Студенчишкото блато евидентирани се следните видови на влекачи: *Emys orbicularis*, *Elaphe ljuatuorlineata*, *Natrix natrix* и *Natrix tessellata*. Птиците (Авес), опишани во рамките на Охридско-преспанската рефугијална зона, вклучително и бреговитите подрачја на овие две езера, се претставени со 260 таксони, што претставува 84% од македонската орнитофауна (Мицевски, 1988, 1992, 1997, 1998). Цицачите, според Петковски & Крустуфек (1998) и Крустуфек & Петковски (1999), во овој регион (поточно на планината Галичица) се претставени со 51 вид, што значи 62% од вкупната фауна на цицачите во Македонија.

Со својата единствена флора и фауна, Охридското Езеро претставува еден од најголемите биолошки резервати во Европа. Како едно од најстарите езера на нашата планета, во него се зачувал прастар жив свет кој во други места воопшто не постои или, пак, се среќава само во форма на фосили.

Зонирање на паркот:

Согласно Законот за заштита на природата и целите на управување утврдени со Планот за управување со Националниот парк Галичица, во Паркот се воспоставуваат следните зони:

- Зона за строга заштита со вкупна површина од 2.117 ха;
- Зона за активно управување со вкупна површина од 12.275 ха;
- Зона за одржливо користење со вкупна површина од 9.612 ха и
- Заштитен појас со вкупна површина од 147 ха.

Според меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources – IUCN) има меѓународен статус II категорија.

Пејзаж и природни ресурси

На Генералната конференција на ООН за просвета, наука и култура на своето 17-то заседание одржано во Париз од 17.10. до 21.11.1972 година донесена е Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство според која под природно наследство се подразбираат споменици на природата кои се состојат од физички или биолошки формации или збир на такви формации, а кои имаат исклучителна универзална вредност од естетски или научен поглед:

Геолошки и физиографски формации и точно одредени зони кои представуваат опстанок на загрозените видови на животни и растенија од исклучителна универзална вредност од научен или конзерваторски поглед.

Значајни места на природата или точно одредени природни зони кои имаат исклучителна универзална вредност од аспект на науката, конзервацијата или како природни убавини.

Должност е на секоја држава - членка на оваа Конвенција да ги утврди и разграничи разните блага кои се наоѓаат на нејзината територија, да ги заштити,

конзервира, популаризира и пренесе на следните генерации. Со оваа Конвенција генерално се заштитени сите блага од културно - историското и природно наследство - Охридското Езеро и неговото окружување, како и урбаната целина на Стариот Град, внесени се во регистарот на светските блага и со тоа се ставени под посебна заштита на УНЕСКО. Во ова заштитено подрачје специфична заштита треба да се обезбеди за крајбрежниот појас од пристаништето до вливот на реката Грашница, за шумскиот појас северно од ѕидините на Самоиловата крепост, од вливот на Грашница до црквата Св. Богородица Каменско, шумскиот предел над ул. Кузман Капидан (Имарет, Канео, Самоиловата тврдина), Шумскиот предел источно од ѕидовите на тврдината, околу Саат - кулата и поранешното училиште Св. Сава, зелените површини во комплексот Дебој, природниот амбиент кај Св. Јован Канео, плажите Потпеш и Охо-Хо, Бакалов Мост со Долни Сарај, Сараиште. Посебни стебла кои треба да се заштитат се чинарите и кочецикот во дворот на Св. Климент.

Просторот на Плански опфат не се одликува со посебни природни вредности, но квалитетот на планираното домување ќе биде висок поради извонредните визури, поволна инсолација и поволни ветрови. Предметниот плански опфат ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид е расположен во терен со благ пад и тоа на север од кота 742.218 мнв кон југ поточно кон југо - запад до кота 724.994 мнв и на југо-исток до кота 770.683 мнв.

Заштита на животната средина и природно наследство

Загадувањето на животната средина подразбира емисија на загадувачки материји и супстанции во воздухот, водата или почвата, како резултат на антропогените активности, која може да биде штетна за квалитетот на животната средина, животот и здравјето на луѓето или, емисија на загадувачки материји и супстанции од која може да произлезе штета за имотот или која ги нарушува или влијае врз биолошката и пределската разновидност и врз другите начини на користење на животната средина.

Планскиот опфат покрај тоа што се наоѓа во рамки на ГУП на Охрид, не спаѓа во границите на националниот парк Галичица, но поради близината на националниот парк Галичица треба да се испочитуваат сите мерки за превентивна заштита на животната средина, како неразвоен елемент на современото планирање, уредување и урбанизацијата на просторот треба да одигра клучна улога во донесувањето на планските решенија во сите фази од реализацијата на планската документација.

Споменик на природата ОХРИДСКО ЕЗЕРО

Во Охридското Езеро заради географската изолираност и поволните хидрографски услови, зачувани се и во него живеат околу 146 видови ендемични организми. Еден дел од нив претставуваат живи фосили речиси неизменети од времето на терциер наваму - ендемскиот сунгер, реликтните видови полжави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, охридската пастрмка (Салмо летница), белвицата (Ацантолингуа охридана) и др. видови риби со ендемски карактер како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите. Заради ваквото богатство со природни вредности, Охридското Езеро во 1979 година е внесено

во списокот на светското наследство како природно добро, а во 1980 година поради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно – историско подрачје. Површината на езерото изнесува 23000 ха. Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно-историско значење од светски размери; научно истражувачки зоолошки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности; објект со многустрана биолошка намена; биотоп на слатководна фауна и орнитофауна. Според

меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - IUCN) има меѓународен статус III категорија.

При изработка на Урбанистичко планската документација да се применуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12,13/13, 163/13 и 41/14), Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/77, 8/80, 51/88, 10/90 и 62/93), Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион („Сл. Весник на РМ“ бр. 75/10), одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на ова Конвенција, како и заштитните категории и режимите за заштита, согласно валоризацијата дадена во Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион.

Заштитни категории према Меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - кратенка ИУЦН): Меѓународен статус: ИУЦН ИИ - Национални паркови. Националните паркови се релативно големи области кои содржат репрезентативни примероци за значајните природни региони, или каде растителните и животинските видови, геоморфолошките положби и области се од специфична научна, образовна и рекреативна значајност (интерес). Тие содржат еден или неколку цели екосистеми кои не се материјално земени од човекова експлоатација. Областа треба да е одржувана така, за да ги одржува рекреативните и образовните (научни) активности на контролирано ниво. Областа да се одржува во природна или скоро природна состојба. Влегувањето на посетителите да е под специјална контрола за образовни, културни и рекреативни цели. Меѓународен статус: IUCN III - Споменици на природата Во спомениците на природата и во нивната непосредна близина не се дозволени активности кои ги загрозуваат нивните обележја и вредностите, заради кои се прогласени за споменици на природата. Субјектот кој согласно со актот за прогласување е задолжен за управувањето со споменикот на природата, донесува план за управување со споменикот на природата во кој се утврдени посебните мерки и активности за заштита. Со споменикот на природата се управува на начин со кој се обезбедува:

- трајно зачувување и заштита на природните карактеристики и специфичните, загрозените или ретките обележја, својства или форми;
- услови за спроведување на научни истражувања и воспитно-образовни активности поврзани со нивните природни карактеристики и
- спречување на активности кои негативно влијаат врз неговите природни богатства.

4.2.5. ПОЧВА

Процесот на уништување и нарушување на почвата во непосредна близина на планскиот опфат е инициран од несовесниот однос на човекот како фактор, деструктивни промени на почвениот слој заради неправилна обработка на аграрните површини, ерозија на земјиштето, систематско и стихийно уништување на шумите и соголнување на земјиштата. Општо познато е дека во се поголема мера се користат загадени води за наводнување на плодните површини, дека почвите се со поголеми промени на физичко хемиската структура поради употреба на хемикалии (агрохемиски средства). Неправилното управување со отпад како и со отпадните води е уште една од причините за промена на квалитетот на почвата.

4.2.6. УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

Управувањето со отпад во општина Охрид се одвива преку Јавното Претпријатие за комунално-производни услужни работи и езерски сообраќај „Охридски Комуналец“. Собирањето на отпадот во општина Охрид се врши од 00-24 ч, секој ден во централното градско подрачје, додека во останатите населени места собирањето се врши два пати неделно. За време на летната сезона поради поголемата фреквенција и присуството на голем број туристи, се работи во три смени, со давање на услуги во централното градско подрачје и на потегот Биљанини Извори - Св. Наум. Отпадот како елемент на загрозување на животната средина е проблем кој се јавува на просторот. Отстранувањето на отпадот се врши со прибирање во контејнери. Од нив отпадот се транспортира до депонијата Буково.

4.2.7. Проблеми кои се релеванти за планскиот документ, вклучувајќи ги посебно оние кои се појавиле во некоја од областите кои се од посебно значење за животната средина

Процената на ризици врз исклучителната универзална вредност на природното и културното наследство во Охридскиот Регион направена од страна на учесниците во Реактивната мониторинг мисија на Центарот на светското на УНЕСКО и неговите советодавни тела ИУЦН и ИКОМОС е усвоена како основа за утврдувањето на визијата, целите и мерките/акциите на Планот за управување.

Истовремено, консултирани се и научни трудови, како и упатствата публикувани од страна на Меѓународната унија за заштита на природата (International Union for Conservation of Nature (IUCN)) и Глобалната процена на меѓународните води (Global International Waters Assessment (GIWA)). Класификацијата препорачана од IUCN се однесува на ризици врз загрозените видови флора и фауна, додека ризиците идентификувани од страна на GIWA применуваат екосистемски пристап.

Во повеќе делови на крајбрежјето, се уништуваат или фрагментираат макрофитните асоцијации (Трајановска, 2009). Наместо автохтоните асоцијации се јавуваат нови, заради кои е можно да се јави промена на видот на рибите што се мрестат таму, па наместо салмониди да преовладаат ципринидни видови (Спирковски и Илиќ-Боева, 2004).

Изведувачето плажи исто така има негативно влијание на крајбрежната трансформација и видоизменувањето на пределот, загадувањето на езерото, а со тоа и на неговиот екосистем и застапените значајни видови.

Зголемениот број на туристи влијае на размножувањето на ендемските видови на риби (особено на ципринидите) (Спирковски и Илиќ-Боева, 2004). Бучавата во туристичката сезона влијае на размножувањето на птиците. Особено е штетна бучавата од глисери и скутери.

Наместо автохтоните растителни асоцијации се јавуваат нови, заради кои е можно да се јави промена на видот на рибите што се мрестат таму, па наместо салмониди да преовладаат ципринидни видови (Спирковски и Илиќ-Боева, 2004).

Рибите според составот на видовите се значајно изменети (e.g., Talevski et al., 2010), меѓутоа, последиците врз интегритетот на екосистемот не се доволно истражени.

Пред неколку декади во Охридското Езеро се интродуцирани егзотични видови како калифорниска пастрмка и silver carp (Серафимова, 1985); најмалку седум вакви видови се среќаваат во езерото (Talevski et al., 2010). Златната пастрмка (*Oncorhynchus mykiss aguabonita*) исто така е пронајдена во улов близу Свети Наум (З. Спирковски, 2010).

Пловните објекти кои се носат од други води се препознаени како носители на ризик од внес на алохтони видови. Алохтони видови треба исто така да се разгледуваат од аспект на уништување на живеалиштата, загадување, еутрфикација и климатски промени бидејќи сите овие фактори имаат моќ да придонесат кон трансформација на алохтоните во инвазивни видови.

Како една од најзначајните закани за исклучителната универзална вредност е крајбрежната трнсформација.

Преку следење промени на сателитски снимки е анализирана крајбрежната трансформација за периодот 2012 - 2018 год. што се однесува на изведување градби на крајбрежјето и поставување платформи во езерото, како и промени (намалување) на ареалот на трската.

Евидентираниите промени во појасот на трската во текот на 2011 година се должат на сраснувањето на поранешните помали комплекси во поголеми и нивно проширување дури и на копно, а и на тоа што комплексите трска кои порано биле со ретка трска сега се со поголема густина. Затоа вкупниот број комплекси трска во 2011 година (80) е помал во однос на тој евидентиран пред 25 години (105), додека вкупната површина на појасот на трската е зголемена. Имено, според мерењата од 2011 година вкупната површина на појасот на трската од Охридското Езеро изнесува 77,15 ha, што е за 2,8 ha поголема од онаа измерена пред 25 години (и покрај неконтролираното уништување на трската со сечење, палење, корнење, натрупување со земјиште и градежен шут).

Земајќи ја предвид сегашната состојба во 2019 година на појасот на трска и извршениот увид од страна на Хидробиолошки завод - Охрид се забележува дека во поедини подрачја трската е неконтролирано уништувана од страна на човекот со сечење, палење, корнење, натрупување со земјиште и градежен шут со цел добивање на т.н. „корисни површини“ за различни цели (обработливи површини, места за депонирање на земја и градежен шут, плажи, хотелски комплекси и друг вид сместувачки капацитети, паркиралишта и др.).

Постепената загуба на фотичната зона е друг пример на загуба на живеалишта. Тоа потенцијално сериозно влијае врз фитопланктонските заедници кои се важен дел од синџирот на исхрана.

Емералд мрежа

Во периодот од 2002 до 2008 година година во Р. С.Македонија беше спроведен процес (во 4 фази) на идентификација на подрачја од посебен интерес за зачувување (ASCI)19и воспоставување на Емералд мрежата. Оваа мрежа се воспоставува на територијата на земјитечленки на Бернската конвенција и претставува значајна подготвителна активност на земјите кандидати за членство во ЕУ за имплементација на обврските од Директивите на ЕУ за диви птици и живеалишта, односно помошна алатка во процесот за воспоставување на европската кохерентна еколошка мрежа Натура 2000. Во Националната Емералд мрежа идентификувани се 35 локалитети. Со првиот проект реализиран во 2002-2003 година, идентификувани се 3 подрачја: СПР Езерани, НП Галичица и СП Дојранско Езеро, со вкупна површина 27.660 ha(3,6%). Во 2004 година реализиран е втор проект, при што идентификувани се уште 3 подрачја: СПР Тиквеш, НП Пелистер, СП Демир Капија, со вкупна површина 28.000 ha(3,8%). Со третиот проект реализиран во 2005-2006 година, идентификувани се 10 подрачја со вкупна површина 144.783 ha(19,1%), додека со четвртиот проект (реализиран во 2008 година), идентификувани се уште 19 подрачја со вкупна површина 556.447 ha(73,5%). Со тоа, Националната Емералд мрежа на Република Македонија опфаќа 35 подрачја кои зафаќаат површина од 752.223 ha или околу 29% од нејзината територија. Планскиот опфат не припаѓа на ниту едно Емералд подрачје.

Еколошка мрежа

Натура 2000 Еколошката мрежа Натура 2000 е воспоставена на териториите на земјите членки на ЕУ со цел обезбедување на биолошката разновидност преку зачувување на природните живеалишта и на дивата флора и фауна. Обврската за воспоставување на Натура 2000 произлегува од членот 3 на Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (92/43/ЕЕС). Мерките преземени според оваа директива се наменети за одржување на/или за обновување до поволна состојба на зачуваност на природните живеалишта и на дивите растителни и животински видови кои се од интерес на ЕУ. Еколошката мрежа Натура 2000 вклучува “Посебно заштитени области” (ПЗО) определени во согласност со Директивата за зачувување на дивите птици и “Посебни подрачја на зачувување” (ППЗ) – определени согласно Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (Хабитат Директива). Во член 52 од Законот за заштита на природата даден е правен основ за воспоставување на Еколошка мрежа Натура 2000. МЖСПП тековно спроведува активности за понатамошна хармонизација и усогласување на националното законодавство за заштита на природата со ЕУ законодавство, односно со директивите за живеалишта и птици. Во таа насока извршена е идентификација на живеалишта и видови од европско значење на национално ниво и идентификувани се девет (9) подрачја како потенцијални подрачја за Натура 2000 и две (2) подрачја со висок природен потенцијал. Три (3) од нив се предложени како потенцијални Подрачја со посебна заштита (СПА) според Директивата за птици, а шест (6) подрачја како Подрачја од важност за Заедницата (СЦИ), во согласност со Директивата за живеалишта.

4.3. СЕГАШНИ ПРОБЛЕМИ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО И ОКОЛУ ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Со цел да се насочи планскиот развој кон реално, економски издржано и еколошко квалитетно решение во однос на карактерот и намената на просторот, системот на градби и стандарди, сообраќајот и структурата потребно е да се реализираат целите на планскиот документ. За таа цел најпрвин треба да се скенираат постоечките проблеми кои се однесуваат во и околу планскиот опфат. Во случајот таквите проблеми се однесуваат на следното:

- **Неконтролиран урбан развој и појава на пренаселеност во општината.** Предмет и главни цели на ДУП е да изврши изготвување на соодветна планска документација со почитување на законските прописи, стандарди и нормативи при планирањето на изградбата. Индикатор за одредување на ваквата состојба е процентот на изградени инфраструктурни објекти и бројот на издадени дозволи за секоја градежна парцела.
- **Измена на структурата на пределите и нивниот еколошки квалитет.** Предмет и главни цели на ДУП е да се изградат објекти за домување на земјиште кое не се карактеризираат со особени природни вредности.
- **Трајна пренамена на квалитетно земјоделско земјиште.** Предмет и главни цели на ДУП е да ги користи рационално земјоделските површини, да врши намена на површините по класи и да го утврдува бонитетот на земјиштето.
- **Неконтролирана урбана градба и појава на дивоградби.** Предмет и главни цели на ДУП е да изготвува планска документација со почитување на законските прописи, стандарди и нормативи.

Анализа на сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Елементи на Стратегиска оцена на животната средина	Проблем	Релевантно за планскиот опфат
Воздух	Невклученост на општината во државната мониторинг мрежа на МЖСПП за мерења на квалитет на воздух	✓
	Користење на огревно дрво за загревање на домовите	✓
Отпад	Не постоење на Интегриран концепт за управување со отпад	✓
	Делумно постоење на процес на селектирање на различните видови на отпад	✓
	Не постоење на стандардизирана депонија	✓
	Не постоење на Центар за управување со цврст отпад	✓
Климатски фактори	Недоволно користење на обновливи извори на енергија	✓
Пејсажни карактеристики	Визуелно нарушување при изградба на нови објекти	✓

5. ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Крајна цел на урбанистичка планска документација е да се врши уредување на просторот како и уредување и користење на просторот. Поединечни цели на документот се:

- Рационално користење на земјиштето
- максимално вклопување на инфраструктурата и градбите во околината
- оформување препознатлива амбиентална целина
- почитување и надградување на пејзажните вредности
- оформување културен пејзаж
- почитување и валоризација на културното и градителско наследство
- вградување мерки за заштита на животната средина и природното наследство
- вградување мерки за заштита и спасување
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето.

6. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Ова поглавје се однесува на развојот во рамките на планскиот опфат без имплементација на изработената урбанистичка планска документација. Таканареченото сценарио или состојба без имплементација на планскиот документ е неизбежна опција што треба да се разгледа при секоја стратегиска оценка чија цел е да обезбеди основа со која што понатаму треба да се споредат сите бенефити или слабости од (не) имплементацијата на планскиот документ. Поширокото подрачје/регионот во кој се наоѓа планскиот опфат има посебни квалитет од национална и светска важност, екосистем со врвни природни вредности, кои допринесуваат кон поголем развој на туризмот како движечка економска компонента за подрачјето.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на подрачјето на планскиот документ без имплементација на планираните активности од планскиот документ односно продолжување на моменталната состојба онаква каква што е сега.

Влијанијата од состојбата без имплементација на планскиот документ во рамките на планскиот опфат може да се поделат во три групи:

- **Економски влијанија**
- Отсуство на инвестиции во нови бизниси, кое што ќе резултира со слаб локален економски развој;
- Ограничен инфраструктурен развој на општината;
- Успоредување на економскиот развој на територијата на планскиот опфат;
- Намалени буџетски приходи.
- **Социјални влијанија**
- Немање на доволно работни места и зголемување на бројот на невработени луѓе;
- Иселување на младите луѓе во други градови или надвор од Македонија поради немање работа .
- **Влијанија врз животната средина**
- Отсуство на рационално користење на земјиштето и оформување на амбиентна целина

7. ВРСКА И УСОГЛАСЕНОТ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

Плански документ кој директно корелира со изработената планска документација е **Планот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион**. Во истиот план е елаборирана урбанизацијата и бесправно изградените објекти како закана за природното и културното наследство. Извадок од планот е и следниот текст:

Урбанизацијата на Охридскиот Регион започната во средината на XX век, особено е интензивна во новите делови од градовите и туристичките комплекси во крајбрежниот дел на езерото; историските јадра со модификации на структурите со поголеми или помали измени се останати во границите на своите урбано-историски рамки и со делумно нарушување на постојниот културен пејзаж.

Прекумерната и неконтролирана урбанизација негативно влијае на зачувувањето на структурата на старите градски јадра на Охрид и Струга вклучително и на старата градска архитектура, структурата на населбите од крајбрежјето, но и на останатите простори каде се наоѓаат културни добра, како и на визуриите и пејзажот на заштитеното подрачје и на вредноста на археолошките локалитети.

Во различни временски периоди од 2000 година наваму, интензитетот на пренамена на продуктивно во градежно земјиште варира, што зависи од можностите за просторен развој, кои, пак, се во корелација со менувањето на одредбите на Законот за просторно и урбанистичко планирање и соодветните подзаконски акти.

Во контекст на истото, од исклучителна важност се 19-те препораки на Реактивната мониторинг мисија на УНЕСКО од 2017 година со посебен акцент на препораката број 6 за прогласување на времен мораториум на сите градежни активности во Охридскиот Регион, сè до донесување на потребните планови (План за управување со Доброто, граници на Доброто, инвентар на природното и културното наследство, подобрување на релевантните законски одредби и друго).

Потребно е да се спомене дека во последните извештаи на експертските совтодавни тела на ОН за природа и култура, Охридскиот регион ги задоволува критериумите за впишување на листата на светски наследства во опасност, како и последната сесија на Комитетот за свестско наследство, каде се дискутирање точката „впишување на Охридскиот регион на листата на светски наследства во опасност“.

Закон за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл. весник на РМ бр. 75/10). Овој закон го уредува управувањето со светското наследство на УНЕСКО - Охридскиот регион, со поставување на правата и обврските на правните и физичките лица, како и разни институции, вклучувајќи ги и националните власти и општините Охрид, Струга и Дебрца.

Условите за планирање на урбанистичка планска документација за измена се во согласност со одредбите на Просторниот план на Република Македонија кој е усвоен од Собранието на Република Македонија. Просторниот план претставува највисок, стратешки, долгорочен, управувачки документ, по карактер интегрален развоен проект со чија помош се дефинира просторната организација на државата и целите и концепциите на просторниот развој на одделни области, како и условите за нивна реализација. Основна стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на интегрираност на просторот на државата и обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски стандарди. Со Просторниот план на Р. Македонија, се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационално управување со просторот, спроведување на мерки за заштита и

унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Спроведувањето на планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво. Спроведувањето на планот се остварува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за населените места и друга документација за планирање и уредување на просторот.

Основа за изработка на планот е стратегијата за развој и наменската употреба на земјиштето утврдено со усвоениот Просторен План на Република Македонија, а ќе се изработи врз основа на методологијата, која произлегува од одредбите утврдени со Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ бр. 24/08 пречистен текст) и подзаконските акти што произлегуваат од истиот.

Во напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на унапредувањето и заштитата на животната средина. Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Урбанистичка планска документација е во согласност и со Вториот Национален Еколошки Акционен План (НЕАП), според кој покрај проблемите со квалитетот на животната средина, се утврдени и мерки за надминување на тие проблеми, односно рационално користење и уредување на просторот и зачувување на природните богатства во согласност до концептот за одржлив развој.

Усогласување со Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029)

Врз основа на член 13 став (1) од Законот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион („Службен весник на Република Македонија“ бр. 75/10), Владата на Република Северна Македонија на седницата одржана на 21.1.2020 година го донесе, Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029) со Акциски план.

Охридскиот Регион е впишан на Листата на светско наследство заради своите природни вредности во 1979 година (според критериумот (iii), односно сега критериум (vii)). Во препораките од евалуација спроведена од страна на ИУЦНЗ во 1979 година е укажано дека впишувањето на Листата на светско наследство треба да се темели и на културните вредности. Затоа, во 1980 година е извршено проширување на номинацијата со дополнување на критериумите за културни вредности (i), (iii) и (iv) и доброто е впишано под името „Охридски Регион со неговите културни и историски аспекти и неговата природна средина.“

Планот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот Регион ќе обезбеди висок степен на заштита на исклучителната универзална вредност на регионот. Тој претставува основа за донесување развојни одлуки од сите засегнати страни, со што се обезбедува рамнотежа меѓу заштитата на доброто и неговото искористување. План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) Овој План за управување со природното и културното наследство во Охридскиот Регион (2020 - 2029) е изработен во согласност

Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион („Сл. весник на РМ“ бр. 70/10).

Заради подобро управување и одржување на *исклучителната универзална вредност*, односно контрола врз одредени активности што можат да извршат негативни влијанија, во Планот воспоставени се заштитни зони, а секоја од нив содржи соодветни подзони. Овие подзони се воведуваат за да се рефлектираат посебните мерки за заштита што се применливи во овие зони.

Во согласност со потребите за урбан развој, а со цел постигнување на наведените аспекти и со максимално почитување на вредностите на културното и природното наследство, предметниот простор се наоѓа во граници на **III заштитна зона** согласно поделбата направена врз основа на природното наследство и **III – в** согласно мерките за заштита на културното наследство на Охридскиот регион.

8. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирање на стопанските активности, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата вредност и значење.

Република Македонија со цел заштита на животната средина има направено голем исчекор преку донесување на низа закони и подзаконски акти, кои се во согласност со Европските Директиви и голем дел од нив се транспонирани во националното законодавство од областа на животната средина.

Во Законот за животна средина се транспонирани обрските за заштита на животна средина усогласени со ЕУ Директивите, а кои се однесуваат на (Оценка на влијанијата на проектите врз животната средина, Стратегиска оценка на влијанието на планските документи врз животната средина, Интегрираното сперчување и контрола на загадувањето), истите во голем дел се усогласени со техничките барања на ЕУ Директивите преку донесени значителен број на подзаконски акти.

При подготовката на извештајот за стратегиска оценка за урбанистичката планска документација беа земени во предвид сите важечки законски прописи и стручна литература релевантна за оваа област. Исто така беше направена и анализа за одредување на целите на заштита на животната средина содржан и во планските документи донесени на локално ниво.

8.1. ГЕНЕРАЛНИ ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРЕДМЕТНИОТ ОПФАТ

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно кои се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај се:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;

- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

8.2. ЦЕЛИ НА СОЖС

ЦЕЛИ	ПРЕДМЕТ	СОЖС ИНДИКАТОРИ
<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на квалитетот на живот на локалното население, - Подобрување на здравјето на луѓето - Зголемување на животниот стандард 	<p>Сите медиуми на животната средина</p> <p>Население</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Измерени вредности за емисии во медиумите на животната средина, • Намалени психо-физички заболувања на населението, како резултат на нарушен квалитет на животната средина, • Зголемен животен век • Зголемена стапка на вработеност • Намалена миграција • Намален број на жители кои што живеат во сиромаштија
<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на квалитетот на воздухот - Намалување на емисиите на штетните гасови 	<p>Квалитет на воздухот</p> <p>Климатски фактори</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Концентрација на измерените вредности во границите на МДК • Непроменетата состојба на квалитет на амбиентен воздух во однос на измерените концентрации на амбиентен воздух мерени во претходната постојна состојба • Број на објекти кои користат алтернативните извори на енергија • Број на вработени кои користат јавниот транспорт
<ul style="list-style-type: none"> - Заштита и подобрување на квалитетот на водата и почвата 	<p>Површински води</p> <p>Подземни води</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Квалитет според хемиски и микробиолошки анализи на третирана отпадна вода • Квалитет на подземните води во рамките на МДК • Подобрена ефикасност во употреба на водата

	Квалитет на почва	<ul style="list-style-type: none"> Количина на отпад кој е одложен на депонија
<ul style="list-style-type: none"> Заштита и унапредување на биодиверзитетот Заштита на природното богатство 	<p>Флора, фауна</p> <p>Природни живеалишта</p>	<ul style="list-style-type: none"> Процент на зачувани живеалишта и видови
<ul style="list-style-type: none"> Соодветно управување со отпадот 	<p>Управување со отпад</p> <p>Квалитет на почва</p> <p>Квалитет на површински и подземни води</p>	<ul style="list-style-type: none"> Намален процент на генериран отпад Зголемен процент на рециклиран и повторно употребен комунален отпад
<ul style="list-style-type: none"> Минимизирање на појавите на несреќи и хаварии 	Сите медиуми од животната средина	<ul style="list-style-type: none"> Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии

9. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Подготовката на Извештајот за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина ги зема во предвид влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина од имплементација на урбанистичка планска документација, во поширок обем, глобално и кумулативно; пред изградба на поединечните проекти/објекти, кои влегуваат во состав на планскиот опфат, ќе се пристапи кон подетална анализа на можните влијанија врз животната средина во конструктивна, оперативна и постоперативна фаза, согласно глава XI - Барања за изработка на Оцена на влијанието врз животната средина на одредени проекти, член 24 од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007 и 159/2008).

Врз основа на извршените анализи на веројатните влијанија при имплементација на планскиот документ утврдени се влијанијата кои позитивно се рефлектираат врз социо-економската состојба на населението, како и оние кои предизвикуваат негативни ефекти врз медиумите и областите на животната средина. Анализата подразбира разгледување на влијанијата на планскиот документ како целина и во поширок обем, од глобален, стратегиски аспект, без при тоа, да се разгледуваат поединечните проектни содржини опфатени со планскиот документ. Со имплементацијата на урбанистичка планска документација, се очекуваат позитивни влијанија врз социо-економскиот развој на Општината и пошироко, како што е подобрување на бизнис климата, развој на комерцијални, трговски и угостителски дејности, зголемување на нивото на животен стандард и др., користејќи ги притоа предностите што ги нуди местоположбата на градежната парцела со намена домување и добрите комуникациски врски.

Реализација на планската документација би предизвикала позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нови инвестициони вложувања.

9.1. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО

Со имплементација на планскиот документ се очекуваат позитивни долгорочни влијанија врз демографскиот развој на населението од околината.–Урбанизацијата на просторот ќе доведе до зголемување на нивото на животен стандард. Во прилог на заштитата на животната средина и човековото здравје одат и предвидените плански решенија во смисла на: обезбедување на зеленило и богато хортикултурно уредување на градежната парцела и сообраќајниците во рамки на истата.

9.2. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ

Во текот на изградбата на објектите предвидени со оваа урбанистичко планска документација, се очекуваат времени и локални влијанија во смисла на директни афектирања врз човековото здравје, како резултат на појавата на бучава, вибрации, емисии во воздухот од возилата, прашина итн. Предвидени се посебно третирање на отпадните води, како и организирано управување со отпадот. Можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површински и подземни води и воздух) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје.

9.3. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

Со имплементација на планската документација не се очекуваат значителни негативни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух и промена на климатските фактори од работата на планираните деловните субјекти-заради видот и природата на нивната основна дејност. Зголемувањето на фреквентноста на возила во самиот плански опфат, претставува потенцијална можност за нарушување на квалитетот на амбиентниот воздух. Сепак, предвидено е зеленило со задоволителен процент, можност за зелени појаси и богато хортикултурно уредување во рамки на парцела, што претставува основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

9.4. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ

Во доставените информации и податоците од ЈП Водовод - Охрид бр. 09-882/2/2 од 04.06.2020 год. претставена е постоечката водоводна инсталација од ПЕ црев со профил 160 мм, азбестно цементна со профил од 100, ПЕ цевка со профил од 63 мм, поцинкувана цевка со профил од 2` и длабочина од 0.60м, додека приклучоците се на помала длабочина.

Согласно податоците и информациите од ЈП НИСКОГРАДБА ОХРИД бр. 09-858/2 од 11.08.2020 год, во опфатот постои улична фекална и атмосферска канализација

Планските решенија за комуналната инфраструктура и одведувањето на фекалните и атмосферски води од планскиот опфат нема да дозволат истите неконтролирано да се испуштаат во непосредната околина.

Според тоа, не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води. Само неправилното управување со отпадот, може да доведе до нарушување на квалитетот на подземните и површинските води.

9.5. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА

При изработка на планскиот документ и анализите за природата и употреба на земјиштето кое се наоѓа во планскиот опфат ќе се оствари рационално користење на земјиштето преку неговата пренамена, кое ќе ефектуира со веќе споменатите бенефити.

Не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на планската документација, имајќи ги предвид добро композираните плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните води и отпадот генериран рамките на планскиот опфат. Со ваквите решенија се дава можност, работењето на идните деловни субјекти, како и инфраструктурните објекти да се остварува нормално и со доследно спроведување на законските обврски да спречат било какво загадување на почвата во самиот плански опфат и надвор од него.

Индириктното негативно влијание врз квалитетот на почвата од планираните капацитети се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони и природата на предвидените дејности.

9.6. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ И ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО

Во Известувањето за податоци и информации од Министерство за животна средина и просторно планирање, Управа за животна средина, Сектор Води под арх.број 11-2726/4 од 09.07.2020 г. е констатирано дека **просторот на еден дел од предметниот плански опфат е во непосредна близина на непостојниот водотек Сушица, така да е укажано на исполнување на определени критериуми.**

Во Известувањето за податоци и информации од Министерство за животна средина и просторно планирање, Управа за животна средина, број 11-2726/4 од 19.06.2020 година констатирано е дека планскиот опфат не влегува во границите на ЈУ НП Галичица, но предметниот опфат се наоѓа во граници на Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (УНЕСКО), а примената на мерките за управување со светското природно наследство предвидени во Законот за управување со светско природно и културно наследство во Охридскиот регион ("Сл. Весник на РМ"75/10) и Планот за управување за природното и културното наследство на Охридскиот регион (2019-2028), директно и индиректно нема да доведат до влошување на состојбата на светското природно наследство.

Според доставените податоци и информации од Јавната установа на Националниот парк Галичица арх.бр. 03-07/1 од 26.05.2020 г. Просторот за кој се изработува ДУП за УЗ 11, УБ 11,5, МЗ Видобишта, општина Охрид е надвор од границите на Националниот парк Галичица.

Според тоа, сметаме дека имплементацијата на планската документација ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална композираност со постојната сообраќајница и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина во која покрај градежните објекти се предвидени зелени површини со хортикултурно уредување.

Од областа на заштита на природата, урбанистичката документација е усогласена со Просторниот план на Република Македонија и Просторниот план на Охридско-преспански регион, како и Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро, Законот за управување со светското културно наследство во Охридскиот регион и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО, Законот за заштита на природата, на тој начин, што врз основа на режимите на заштита, се организирани активностите за разработка на планската документација и изградба на градби, кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштита.

9.7. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Согласно добиените податоците и информациите од Управа за заштита на културното наследство, **бр 17-1866/2 од 03.06.2020 година, во границите на планскиот опфат не постои заштитено доро ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.** Врз основа на Планот за управување за природното и културното наследство на Охридскиот регион (2019-2028), предвидениот плански опфат се наоѓа во Зона III-в на заштита на културното наследство, со пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува во ДУП и спаѓа о подрачје кое е заштитено од УНЕСКО. Доколку при изведувањето на земјените работи и друг вид на ископ при реализација на планот, се најде на случајни откритија на движни и недвижни археолошки артефакти, потребно е да се почитуваат одредбите согласно Законот за заштита на културно наследство (Сл.

Весник на РМ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18) согласно член 65 и член 129, односно да се изврши увид од стручно лице - археолог и да се направи записник од увидот со кој ќе се дадат понатамошни смерници. Недвижното културно наследство, градителска целина или поединечен објект, како заедничко светско културно наследство кое припаѓа на целото човештво, во урбанистичките планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или поширокото подрачје и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Во текстуалниот дел од Планската документација ќе биде наведен член 65 од Законот за заштита на културното наследство ("Службен весник на РМ" број 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18).

Поширокото подрачје во кое се наоѓа планскиот опфат се наоѓа територијата на светско природно и културно наследство до Охридскиот регион (Закон за управување со светско природно и културно наследство во Охридскиот Регион, член 8, став (1)-Граници), но на локацијата на кој се наоѓа планскиот опфат не се регистрирани културни наследства.

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска целина сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности и книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес.

Според информациите добиени од Националната установа Завод за заштита на спомениците на културата и музеј Охрид под број 13-419/2 од 21.08.2020 година, на предвидениот опфат за ДУП за УЗ11, УБ11,5, Општина Охрид, нема познати или едидентирани споменици на културата или археолошки локалитети но планскиот опфат се наоѓа во рамките на УНЕСКО заштитено подрачје на Природното и културното наследство на Охридскиот Регион.

Планскиот опфат се наоѓа во просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, и потребно е да се почитуваат одредбите согласно Законот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на Република Македонија, број 75/10).

Според тоа, уредувањето на овие простори треба да се базира на сеопфатно истражување и анализа и заради подигнување на нивото на разработка на урбанистичката документација, и вклопување на третирааниот простор во поширокиот амбиент кој кореспондира со пејсажните и структурните вредности на урбаното ткиво на Охрид, Охридското крајбрежје и на регионот во целост, се препорачува:

- со предвидените висини и габарит на објектите не смее да се нарушат видиците и панорамата, ниту да се нарушуваат исклучителните вредности на светското природно и културно наследство на Охридскиот регион.
- архитектонското обликување да биде со материјали и форми кои ќе придонесат за зачувувања на изворните, историските, урбанистичко - архитектонски уметнички и естетски вредности на заштитеното подрачје и ќе придонесе за наменско оспособување на објектите кон современите потреби на домување во комбинација со стопанските, туристичките, културните и др. дејности.
- да се почитуваат пејсажните вредности на непосредната околина
- да се почитува правото на визури и инсолациска изложеност на планираните градби и во однос на постојниот изграден фонд.

- да се даде оценка на влијанијата врз културното наследство, односно оценка на визуелните влијанија врз пределот во рамките на природното и културното наследство на Охридскиот регион.
- во општите одредби треба да стои забелешката дека доколку при изведувањето на земјените работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно - историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со член 65 и член 129 од Законот за заштита на културно наследство.

Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање заштитен регион, градителска целина или поединечен објект, како заедничко светско културно богатство кое припаѓа на целото човештво, во урбанистичките планови треба да се третираат на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување в опросторното и организационото ткиво на градовите и населените места или поширокото подрачје и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Имајќи предвид дека предметната локација за која се изработува планската документација се наоѓа во близина на регистрирано природно, но и културно наследство, односно станува збор за регион кој е впишан во Листата на УНЕСКО, укажуваат на неопходната потреба од целосно почитување и примена, како на домашната законска регулатива, која се однесува на заштита на природното и културно наследство, така и на примена на меѓународните прописи и Конвенции чиј потписник е Република Македонија.

Доколку при реализација на земјаните активности на терен се најде на археолошко наоѓалиште, треба да се постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 38/14 и 44/14).

9.8. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ

Иако целото подрачје во кое се наоѓа планскиот опфат се наоѓа територијата на светско природно и културно наследство до Охридскиот регион (Закон за управување со светско природно и културно наследство во Охридскиот Регион, член 8, став (1)-Граници), во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани/воочени карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозувани видови, како и карактеристични живеалишта.

Со реализацијата на планската документација се очекуваат одредени негативни влијанија врз флората и фауната кои се наоѓаат на просторот на планскиот опфат. Изградбата на планираната инфраструктура ќе има негативно влијание на организмите бидејќи тие се чувствителни при човеково присуство. Меѓутоа мора да се земе предвид и фактот дека на овој простор присуството на активностите на човечкиот фактор е евидентно (интензивен сообраќај, особено во туристичката сезона).

Со оглед на фактот што веќе се работи за урбана средина, не се очекува дополнително деградирање на живеалиштата и прекинување на ареалите на движење, односно не се очекува раселување на животинскиот свет во околниот предел со исти особености. Негативните влијанија ќе бидат локални и не се очекува да бидат значителни.

Потенцијални влијанија можат да се јават како резултат на прекумерната урбанизација, лошата комунална инфраструктура, несоодветното депонирање на отпадни материји и сл, што не е случај со овој плански опфат.

9.9. ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА

Со реализацијата на овој ДУП можни се негативни влијанија врз животната средина предизвикани од зголемена бучава, особено во периодот на изградба. Истовремено, извор на бучава главно ќе биде зголемената фреквенција на моторни возила во реонот што произлегува од самата местоположба на планскиот опфат, особено во туристичката сезона.

9.10. ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАДОТ

Според планските решенија отпадот кој ќе се генерира во планскиот опфат ќе се изнесува од страна на овластена фирма, во случајот комуналното претпријатие од Охрид - „Охридски Комуналец“ и ќе се депонира на депонија Буково, како единствена алтернатива во моментот. Комерцијалниот отпад кој ќе биде застапен според природата на дејностите кои ќе се одвиваат во планскиот опфат се очекува да биде третиран од страна на овластени фирми. Не се очекуваат значајни влијанија од овој вид отпад.

Вид на отпад	Бр. од листа на отпади	Начин на постапување	Назив на правно лице кое постапува со отпадот
Отпад од кршење и сечење на камен	01 04 13	Привремено складирање	Охридски Комуналец
Мазут и дизел гориво	13 07 01	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Бензин	13 07 02	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Отпадни моторни масла и масла за подмачкување	13 02 08	Селектирање и складирање	Лиценцирана фирма
Пакување од хартија и картон	15 01 01	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Пакување од пластика	15 01 02	Привремено складирање	Лиценцирана фирма
Земја и камења што не содржат опасни супстанции	17 05 04	Искористување при изградба на улицата	Инвеститорот
Ископана земја што не содржи опасни супстанции	17 05 06	Искористување при изградба на улицата	Инвеститорот
Мешани материјали од градење	17 09 04	Привремено складирање	Охридски Комуналец
Биоразградлив отпад од кујни и кантини	20 01 08	Привремено складирање и компостирање	Лиценцирана фирма и Инвеститорот

Доколку отпадот уредно се селектира и собира во контејнери, а после тоа и организирано се транспортира на депонија се очекува влијанијата од генерирањето на отпад да бидат сведени на минимум. Се препорачува испитување на можноста за искористување на отпадот како секундарна суровина или негово одложување до капацитети каде ќе може да се искористува неговиот енергетски потенцијал.

10. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Примена и планирање на мерки за намалување на негативните влијанија врз животната средина, односно на причините кои допринесуваат планираните градби во рамките на планскиот опфат да има негативни влијанија врз животната средина, допринесува до намалување и неутрализирање на овие влијанија. За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- интегрирано управување со отпадот;
- зачувување на амбиенталните, естетските и рекреативните потенцијали на просторот;
- изградба на современа инфраструктура;
- искористување на соларна енергија, преку имплементирање на концептот неограничен извор на енергија;
- задолжително испитување на пречистените води пред испуштање во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материји присутни во реципиентот, согласно Уредбата за класификација на водите и Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води;
- загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на зеленило покрај објектите. Изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување

10.1. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕТО

Спроведувањето на планскиот документ се очекува позитивно да влијае врз демографскиот развој на населението во околината. Со изградба на планираните објекти ќе се ублажи состојбата од социоекономски аспект, поради фактот за потенцијални вработувања за време на изградбата како и за време на оперативната фаза.

10.2. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕКОВОТО ЗДРАВЈЕ

Согласно планските решенија планирано е изградба на сообраќајна инфраструктура, комуналната инфраструктура, зеленило и хортикултурно уредување, правилен третман на отпадните води, организирано управување со отпадот и сл. Сите овие мерки обезбедуваат директна и индиректна заштита на човековото здравје. Интегралната реализација на предложените мерки е во насока на намалување на можните негативни влијанија врз животната средина, кои може на директен или индиректен начин да се рефлектираат врз здравјето на луѓето. Доследно спроведување на планските решенија за сообраќајната, комуналната инфраструктура и останато ќе бидат доволна гаранција за директна заштита на човековото здравје. Имено, со овие решенија можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површинските и подземните

води и воздухот) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје.

10.3. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух и климатските промени предизвикани од емисијата на издувни гасови од зголемената фреквенција на возилата, генерално се однесуваат на употребата на еколошки горива кои се приоритет на Република Северна Македонија. На тој начин ќе се избегнат негативните влијанија предизвикани од овој начин на загадување на воздухот. Во планските решенија донесени се решенија за формирање на заштитен зелен појас и хортикултурно уредување на планскиот опфат. Исто така за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух и климатските промени, се препорачува примена на природниот гас во улога на енергенс и користење на алтернативни извори на енергија (пример: сончеви колектори). Со цел да се намалат влијанијата врз квалитетот на воздухот од превозните средства препорачливо е поголема примена на јавен транспорт и велосипеди од страна на вработените.

За намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух од имплементацијата на ДУП кој е предмет на овој извештај, Општина Охрид се следите мерки:

- Заштитна опрема за работниците кои ќе бидат изложени на прашина при изведба на планскиот опфат;
- Механизацијата да биде во фаза на мирување (исклучени мотори) во периодот кога не се изведуваат никакви активности на теренот;
- Во планскиот опфат да се предвиди формирање на појаси со заштитно зеленило, ниско и средно, со долг вегетациски период се со цел нивно функционално развивање;
- При планирањето и изградбата на капацитетите приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации;
- Избегнување на користењето на фосилните горива како енергетски ресурс;
- Користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии или пак користење на обновливи извори на енергија;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материји во воздухот;
- За подобрување на квалитетот на воздухот на самиот опфат, на сите слободни површини да се предвидат зелени површини.

10.4. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ

Снабдувањето со вода на овој дел за третираниот плански опфат е од мрежата на водоснабдителниот систем на градот Охрид, а согласно решението за водовод што е дел на овој Детален урбанистички план.

За проценувањето на обемот на загадување на површинските и подземни води во урбаниот простор потребно е да се означат врстата на материји, загадувачи и изворите на загадување. Загадувачи на овој простор не постојат ни пред да се оформи овој плански опфат ниту пак со неговото функционирање.

Во планскиот опфат за одвод на фекална канализација егзистираат два цевководи едниот на крајниот јужен дел од населбата со профил Ф300и другиот на крајниот северен дел Ф300.

На овие цевководи согласно конфигурацијата на теренот и при падната површина се проектирани парцијални цевководи со профили добиени према предходно назначените основни податоци.

Од атмосферска канализација во планскиот опфат не постојат цевководи нити за сопствена нити за транзитна атмосферска канализација, согласно тоа останува како и до сега атмосферските води ќе се одводнуваат површински по риголите од сообраќајниците.

Заради значењето и важноста на Езерото и заштитата на природното наследство, секој субјект е должен во текот на своите активности да се однесува внимателно и рационално во користењето на водите, да го спречува загадувањето на водите и да избегнува било какви негативни ефекти и ризици за човековото здравје и за животната средина.

- Акумулирањето,зафаќањето,црпењето,користењето,пренасочувањето, одведувањето и испуштањето, како и другите дејства врз водите да се вршат под услови, на начин и во постапка утврдени со Законот за води и Законот за животната средина и Законот за заштита на природата .
- Правните и физичките лица кои согласно прописите за заштита на природата се надлежни за управување со заштитените подрачја се должни да вршат мониторинг на водите во тие подрачја и да ги доставуваат резултатите до Министерството за животна средина и просторно планирање.

10.5. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОЧВАТА

Брзиот општествено економски развој има се поразвиени влијанија врз нарушувањето на квалитетот на почвите, бидејќи освен разградувањето на почвениот слој од ерозивните процеси и соголдувањето на земјиштето со уништување на вегетацијата покривка негативни последици врз почвата има и од прекумерната употреба на агрохемиските средства и таложето на седиментите од загадениот воздух. Со сите видови загадувања кои се наброени се уништуваат виталните процеси во почвата. Ерозивните процеси, освен што го намалуваат квалитетот, односно бонитетот на почвата исклучително негативно влијаат врз карактеристиките на пејсажот нарушувајќи ја неговата природна физиономија.

Согледувајќи ги мерките за заштита кои во општината се превземаат, заклучуваме дека општеството не направило многу, но интензитетот на општествениот развој на оваа општина е релативно низок така што во себе не носи поголема агресивност кон животната средина. Тоа е главна причина што нејзиниот квалитет може да се оцени како добар. Во наредниот период побрзото темпо на развој ќе носи поголеми загадувања и ќе треба со поголемо внимание да се прати природата и да се превземаат мерки за нејзината заштита, а тоа вклучува и поголеми материјални средства.

Планската документација нуди препораки и решенија за управувањето со отпадните води и отпадот што претставува основен предуслов за спречување на негативните влијанија врз почвата, а индиректно и на подземните води при потенцијална инфилтрација на отпадните води. Со доследно спроведување на законските обврски ќе се спречи било какво загадување на почвата во самиот плански опфат надвор од него.

Во време на градежните активности потребно е контролирано и внимателно отстранување на површинскиот слој од почвата, да не се вршат поголеми ископи од планираните, како и вишокот на земја да се искористи повторно. Градежниот шут ако може да се употреби за тампонирање, а во случај да треба да се отстрани, истиот да се собере, транспортира и одложи на за таа цел посебно место на депонија. Во оперативната фаза треба да се забрани фрлање и неконтролирано одлагање на отпад. Се предлага мерките за заштита на почвата да се вградат во Оперативен план, кој ќе биде подготвен од експерт од таа област и воведување на строг и перманентен мониторинг на спроведување на планот.

10.6. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРЕДЕЛОТ

Во планираните активности на планската документација вклучени се заштитни појаси за заштита на просторот. Овие објекти ќе имаат позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојната сообраќајница и ќе делува како една осмислена урбанизирана целина. Сите овие активности ќе служат за зачувување и збогатување на амбиентот на просторот.

10.6. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРИРОДНОТО НАСЛЕДСТВО

Со Законот за заштита на природата (“Службен весник на РМ” бр: 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16 и 113/18) се уредува заштитата на природата преку заштита на биолошката и пределската разновидност и заштита на природното наследство, во заштитени подрачја и надвор од заштитени подрачја. Во современото планирање на просторот, задачите на заштитата на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Доколку при изработка на Урбана заедница 11, УБ 11.5, општина Охрид 2020 - 2025 на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени, потребно е да се превземат мерки за заштита согласно Законот за заштита на природата (“Службен весник на РМ” бр: 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 39/16, 63/16 и 113/18);

Предметната локација се наоѓа во опфат на просторот заштитен како светско природно и културно наследство во Охридскиот регион, заради што е потребно да се почитуваат одредбите согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на Република Македонија, број 75/10), како и одредбите на Конвенцијата на УНЕСКО и документите донесени од органите на оваа Конвенција.

Доколку при изработката на урбанистичко-планска документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

10.7. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Вградувањето соодветен режим за заштита на недвижното културно наследство во просторен, урбанистички план и урбанистичко планска документација се врши според заштитно-конзерваторски основи за културно наследство согласно член 71 од Законот

за заштита на културно наследство (“Службен весник на РМ” број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18). Согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл.Весник на РМ број 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 136/16, 64/18 и 168/18), во просторните, урбанистички планови и урбанистичко планска документација, врз основа на документацијата за недвижното културно наследство, задолжително се утврдуваат плански мерки за заштита на спомениците на културата, како и насоки за определување на режимот на нивната заштита.

На барање до НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ - ОХРИД доставен е одговор со бр. 13-419/2 од 21.08.2020 год, согласно кој е наведено **дека на предвидениот опфат за ДУП УЗ 11 УБ 11.5, нема познати или евидентирани споменици на културата или археолошки локалитети, но истиот се наоѓа во рамките на УНЕСКО заштитеното подрачје на “Природното и културното наследство на Охридскиот регион”.**

Согласно одредбите од “Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план 2020-2029” (“Сл. весник бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III - в на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработка на планот.

Заради тоа потребно е да се почитуваат о одредбите од Одлуката бр. 09-3172/6, донесена од Советот на општина Охрид (“Сл. гласник бр. 4 од 18.03.2020 год.), Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (“Сл. весник на РМ” бр. 75/10), како и Законот за заштита на културното наследство (“Сл. весник на РМ” бр.20/04,71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18), кои треба да се земат предвид при изработката на предвидената планска документација.

Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање заштитен регион, градителска целина или поединечен објект, како заедничко светско културно богатство кое припаѓа на целото човештво, во урбанистичките планови треба да се третираат на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или поширокото подрачје и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Врз основа на добиените податоци од **Министерство за култура, Управа за заштита на културното наследство**, бр. 17-1866/2 од 03.06.2020 год., во границите на планскиот опфат не постои заштитено добро ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Доколку при реализацијата на планот се појави археолошко наоѓалиште треба да се постапи во согласност со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство (“Службен весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 14/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18).

Во таа смисла, изведувачот е должен:

- Да го пријави откритието според член 129 став 2 од Законот
- Да ги запре градежните работни активности и да го обезбеди наоѓалиштето од евентуално оштетување и уништување, како и од неовластен пристап и
- Да ги зачува откриените предмети на местото и во состојбата во која се најдени. Според член 129, доколку откриените предмети се ископани, односно извадени заради нивна подобра заштита, изведувачот на работите е должен:
- Да ги предаде откриените предмети при нивното пријавување или тоа да го направи при идентификацијата според член 66 на овој Закон, а до предавањето

да преземе мерки кои се нужни за да не пропаднат и да не се оштетат или да се отуѓат и

- Да ги даде сите релевантни податоци во врска со местото и положбата на предметите во времето на откривањето и за околностите под кои тоа е направено.

Исто така, наведено е дека предметниот простор претставува дел од природното и културното наследство на Охридскиот регион заштитен од УНЕСКО. Поради тоа при планирањето и проектирањето треба да се почитуваат меѓународните и домашните прописи и да се води сметка за вклопувањето на објектите во амбиентот.

Во согласност со Планот за управување со Светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион (2020 – 2029), а со цел постигнување на наведените аспекти и со максимално почитување на вредностите на културното наследство кое тие го поседуваат, третата зона на заштита во која се наоѓа предметниот ДУП за УЗ 11, УБ11.5, Општина Охрид, се дели на три подзони во опфатот на ГУП., од кои опфатот на планот е во заштитната зона III-в.

Забранети активности во заштитната зона III-в:

- изградба на објекти повисоки од П + 3 ката и поголем процент на изграденост од 50% во граници на ГУП;
- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загорзат исклучителната вредност;
- изградба на објекти повисоки од П + 2 ката и поголем процент на изграденост од 50% во населбата Рача.

Целта на планирањето на заштитата, особено кога се работи за регион кој е светско наследство, е да се даде приоритет на зачувувањето на постојните историски градби со нивниот контекст. Во предметниот локалитет не постојат објекти од културно историски градби, но уранистичкото планирање максимално треба да ги почитува забранетите активности во заштитната зона III-в. Постојните и новите градби во однос на висината и процентот на изграденост потребно е да се во рамките на пропишаните мерки за градба.

10.8. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ БИОДИВЕРЗИТЕТОТ

Во Известувањето за податоци и информации од Министерство за животна средина и просторно планирање, Управа за животна средина, број 11-2726/4 од 19.06.2020 година констатирано е дека планскиот опфат не влегува во границите на ЈУ НП Галичица, но предметниот опфат се наоѓа во граници на Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (УНЕСКО), а примената на мерките за управување со светското природно наследство предвидени во Законот за управување со светско природно и културно наследство во Охридскиот регион ("Сл. Весник на РМ"75/10) и Планот за управување за природното и културното наследство на Охридскиот регион (2019-2028), директно и индиректно нема да доведат до влошување на состојбата на светското природно наследство.

За намалување на влијанијата врз околниот растителен и животински свет кои ќе се јават како резултат на појавата на издувни гасови од користењето на градежна механизација во подготвителната и конструктивна фаза и користењето на моторни возила во оперативната фаза се препорачува употреба на исправна градежна механизација и користење на еколошки сертифицирани горива. За време на

подготвителната и конструктивна фаза исто така, се очекува појава на емисии на фугитивна прашина како резултат на работењето на градежната механизација. За намалување на влијанијата од емисиите на фугитивна прашина се препорачува употреба на распрскувачи.

Со примена на предвидените мерки за заштита на животната средина од различни аспекти (отпадни води, бучава, почва итн) ќе произлезе спречување на потенцијални негативни влијанија врз флората и фауната. Со помош на заштитните зелени зони со висока и ниска вегетација и хортикултурно уредување на планскиот опфат, дел од флората ќе се компензира, а со тоа ќе се ублажат негативните влијанија. Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл. На самиот простор за изработка на планот нема евидентирано природно наследство. Доколку при изградба на објектите или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природното наследство кои можат да бидат загрозувани со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се превземат следните мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на деловите прогласени и предложени како природно наследство;
- Во подрачјата и зоните со строга заштита да се дозволат само научноистражувачки активности;
- На местата со карактер на природно наследство дозволено е користење на растителни и животински видови само во санитарно здравствени цели со специјална дозвола од надлежен орган;
- На подрачјата кои се предложени за заштита како природно наследство, изградбата и уредувањето до прогласувањето на истите мора да се врши само со специјална дозвола од надлежен орган;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејсаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветните институции во окружувањето.

10.9. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПОРАДИ ЗГОЛЕМЕНА БУЧАВА

Бучавата е загадувач на човековата околина што поизразито се манифестира во последните децении како резултат на високата индустријализација и зголемен број на возила. Чести извори на бучава се наоѓаат во самите објекти предизвикани од удари при работа. Према меѓународните стандарди и норми нивото на бучавата дозволено е до 60 децибел. Обиколните сообраќајници ќе бидат извор на бучава со појак интензитет. Ширината на сообраќајниците и зеленилото допринесуваат да се намали бучавата и да не се чувствува во поширокиот простор на урбаниот опфат.

При планирањето на просторот водена е сметка за соодветно растојание на објектите од сообраќајниците. Планирани се зелени површини, дрвореди како тампон за пригушување на бучавата. При изведбата на објектите треба да се применат материјали кои се добри звучни изолатори.

Проблемот кој се јавува заради зголемена бучава треба да се решава со заштитни зелени појаси и богати хортикултурни насади. Мерки кои се предвидуваат за спречување и намалување на бучавата се:

- Објавување на план на отпочнување и завршување на работите;
- Изведба на работите во тек на дневни часови и намалување на можноста за вознемиреност од бучава (од 07.00-17.00 часот);
- Користење на нови и технички исправни машини, кои предизикуваат помало ниво на бучава;
- Изведба на заштитни зелени појаси и хортикултурни садници во границите на планскиот опфат за намалување на нивото на бучава.

10.10. МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕ ПРЕДИЗВИКАНО ОД УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАДОТ

За заштита на животната околина важно е чистење на просторот во кој се живее и работи. Постапката на евакуација на отпадните материи треба да го најде правото место во урбаната средина. Отпадните материи ги среќаваме како:

а. течни

- отпадни води од одржување на чистотата
- отпадни води од санитарии
- отпадни води од технолошки процес.

б. цврсти

- хартија, амбалажа
- отпад од технолошки процес
- уличен отпад

На просторот во планскиот опфат на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид 2020 - 2025 предвидени се контејнери за цврст отпад. Отпадот ќе се евакуира два пати во неделата до уредената депонија Буково. При понатамошната постапка за реализација на овој ДУП да се почитува член 21 од Правилникот за општи правила за постапување со комуналниот и други видови на неопасен отпад ("Службен весник на РМ" 147/07).

За избегнување на негативните влијанија врз животната средина поради неправилно управување со отпадот се препорачува исполнување на законските обврски за управувањето со него, како што е собирање, селектирање и превземање на истиот. Мерките се вградени во техничките и организациони решенија на планскиот документ, додека собирањето и транспортот ќе се реализира од страна на Јавното комунално претпријатие.

Во периодот на градба на новите содржини ќе се отстрани поголема количина на почва. По завршувањето на градежните активности потребно е да се процени можноста за повторно искористување на отстранетата почва од теренот, со цел да се избегнат дополнителните економски трошоци, заради потребата од нејзина дислокација и/или привремено складирање и отстранување во привремени одлагалишта. По завршување на активностите на терен градежниот шут ако може ќе се употреби за тампонирање, а во случај да треба да се отстрани, истиот да се собере, транспортира и одложи на посебно место на депонија. Согласно Законот за управување со отпад, создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги

намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање, повторно употребен во истиот или во друг процес за екстракција на секундарните сировини или пак да се искористи како извор на енергија. Мора да се поттикнуваат процесите на повторно искористување,

рециклирање и на преработка на материјалните/енергетските фракции на отпадот, со цел да се подобри искористеноста на ресурсите, а на депониите да се одстрануваат само

неупотребливите фракции. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии ќе ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

По завршувањето на градежните активности потребно е да се обезбеди вегетациски покривач на почвата околу новоизградените содржини. Со плановите за хортикултура неопходно е да се утврдат исклучиво декоративни насади. За воспоставување на систем на интегрирано и одржливо управување со отпадот во сите негови фази и заради елиминирање на потенцијалните негативни влијанија од неговото продуцирање се предлага присуство на лице лиценциран експерт за управување со отпад, кој ќе подготви Оперативен план за активностите и воспостави целосен и перманентен мониторинг. За избегнување на евентуалните влијанија врз животната средина поради несоодветното управување со отпадот, кој што ќе се создава на локацијата се препорачува реализација на законските обврски за управување со отпадот, почитувајќи ги пред сè основните принципи за управување со отпадот (одржлив развој, принципот на близина, хиерархија на отпадот, загадувачот плаќа и др.). При управувањето со отпадот да се земе предвид хиерархијата во управувањето со отпадот и различни достапни технички опции за избегнување на отпадот, намалување на потенцијалот на опасност на отпадот и намалување на самите извори, искористување за материјали/енергија, како и намалување на остатоците за депонирање во согласност со оценката на најдобра можна еколошка опција со цел да се применува еколошки безбедно финално депонирање, зачувување на необновливите природни ресурси и постигнување на минимални емисии од процесите на третман/депонирање на отпад во животната средина. Неопходно е да се воспостави ефективна организациска поставеност во сите фази на реализација на планскиот опфат од планирање до финално отстранување на генерираниот отпад на локацијата. Активностите на управување со отпад мора да ги спречуваат емисиите во животната средина, како и штетните и другите негативни ефекти врз здравјето и добро состојбата на населението, за животните и за вегетацијата и за живеалиштата и за природата, преку техничките мерки со посебна цел да се заштитат зелените површини и водните ресурси кои претставуваат добра од посебен национален интерес. После соодветниот третман се препорачува задолжително *депонирање на инертните отпадни материји* во постојната санитарна депонија во Охридската гравитациона зона.

10.11. МЕРКИ ПРЕДВИДЕНИ ЗА ЗАШТИТА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ

Согласно чл.32 став 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (“СВ на РСМ” бр. 199/14) како и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање (“СВ на РСМ” бр. 44/15,193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и Законот за градење (“СВ на РСМ” бр. 130/09,124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14,28/14, 42/14,115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 71/16, 132/16, 35/18 и 168/16), ***Подрачното одделение Охрид на Дирекција за заштита и спасување на РСМ, информира дека Дирекцијата за заштита и спасување на РСМ не располага ниту има податоци за постоечка или планирана инфраструктура на планскиот опфат за изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид, РСМ .***

Исто така, во прилог на дописот, Дирекцијата за заштита и спасување доставува претходни услови за заштита и спасување со цел истите да се вградат во изработката

на Државната урбанистичко-планска документација за УЗ 11, УБ11.5, Општина Охрид, РСМ.

Ги доставува претходните услови за заштита и спасување, кои согласно Законот за заштита и спасување - пречистен текст (СВ на РСМ, бр. 93/12), Процената на загроеност на опфатот за кој се однесува оваа планска документација, Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување при планирање на просторот и населбите, во проектите и при изградба на објектите, како и учество во технички преглед (СВ на РСМ, бр. 105/05) и други прописи кои ја регулираат оваа област, треба да бидат вградени при изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид, РСМ. Во делот МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ, да се опфатат следните мерки:

ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОЖАРИ, ЕКСПЛОЗИИ И ОПАСНИ МАТЕРИИ

При изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид, РСМ, да се почитуваат пропишаните мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст СВ на РСМ бр. 93/12), Законот за пожарникарство (СВ на РСМ бр 67/04, 81/07, 55/13) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област. Во однос на заштитата од пожари, во наведената документација да се реши и громобранската инсталација, со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОПЛАВИ, УРИВАЊЕ НА БРАНИ И ДРУГИ АТМОСФЕРСКИ НЕПОГОДИ

При изработка да се предвидат и пропишат мерките за заштита од поплави, уривање на брани и други атмосферски непогоди согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст Сл. Весник на РСМ бр. 93/12), и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД УРНАТИНИ

Заштитата од урнатини, како превентивна мерка, се утврдува во урбанистичките решенија во текот на планирање на просторот, урбанизирање на населбите и изградбата на објектите. Во урбанистичките решенија се утврдува претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос према слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците. Заштитата од урнатини се обезбедува со изградба на оптимално отпорни објекти согласно сеизмолошката карта на РСМ.

РАДИОЛОШКА, ХЕМИСКА И БИОЛОШКА ЗАШТИТА

Да се предвидат мерки за радиолошка, хемиска и биолошка заштита. Согласно Процената на загроеност од природни непогоди и други несреќи на опфатот за кој се однесува овој план, а имајќи ги предвид одредбите од Законот за заштита и спасување (пречистен текст СВ на РСМ бр. 93/12), може да се вградат и други мерки за заштита и спасување. Исто така, при проектирањето, да се имаат предвид одредбите од Правилникот за мерки за заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материи. (СВ на РСМ број 32/11), како и обврската при изградба на објекти да се изготвува техничка документација – елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материи кој е дел од процесот за добивање на одобрение за градење. Наведените претходни услови треба да се вградат во изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид, РСМ.

9.3.1. Заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материи

Постојната сообраќајна мрежа овозможува лесен пристап на пожарните возила и нивно несметано движење до градежните парцели. Предвидената сообраќајна мрежа е планирана согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичкото планирање (“Службен весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18, Што значи овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Временскиот рок за дејствување на пожарните возила зависи од оддалеченоста на најблиската противпожарна станица, која за овој плански опфат изнесува 10 мин. Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита и спасување (“Службен весник на РМ” бр. 93/12, 41/14 и 129/15), Законот за пожарникарство (“Службен весник на РМ” бр. 67/04, 81/07 и 55/13) и Правилникот за заштита од пожари, експлозии и опасни материи (“Службен весник на РМ бр. 32/11 и 145/13). Државните органи, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, јавните претпријатија установите и службите се должни да имаат соодветни уреди и инсталации за заштита од пожари и експлозии, друга противпожарна опрема, средства за гаснење на пожари и противпожарни апарати според пропишани стандарди. Уредите, инсталациите, опремата и средствата задолжително треба да се наоѓаат на пропишани места, да се одржуваат во исправна состојба, да бидат посебно обележани и секогаш достапни за употреба согласно законската регулатива. Планскиот опфат е нископожарно оптоварен.

9.3.2. Заштита и спасување од поплави, уривање на брани и други атмосферски непогоди

Заштита и спасување од поплави опфаќа регулирање на водотеците, изградба на заштитни објекти, одржување и санирање на оштетените делови на заштитните објекти, набљудување и извидување на состојбите на водотеците и високите брани, заштитните објекти и околината и обележување на висинските коти на плавниот бран, навремено известување и тревожење на населението во загрозеното подрачје, спроведување на евакуација на населението и материјалните добра од загрозеното подрачје, обезбедување на премин и превоз преку река, спасување на загрозените луѓе на вода и под вода, црпење на водата од поплавените објекти и извлекување на удавените, обезбедување на населението во поплавените подрачја со основните услови за живот и учество во санирање на последиците предизвикани од поплавата. При проектирањето треба да се внимава од опасност од поплавување на објектите од дефекти на водоводната или канализациска мрежа. Во рамките на планскиот опфат има водотек - река Сушица, која согласно ГУП на Охрид е регулиран водотекот - реката Сушица и како таква е и во овој ДУП.

9.3.3. Мерката заштита и спасување од урнатини

Во урбанистичките решенија се утврдува претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос спрема слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците. При проектирањето да се води сметка да не се создаваат тесни грла на сообраќајниците, зони на тотални урнатини. При проектирањето на висините на објектите да се води сметка за растојанијата помеѓу соседните објекти поради опасноста од рушење од урнатини од соседни објекти и поставеноста на влезовите - излезите за евакуација на

станарите од објектите заради опасноста од блокирање со урнатини од соседни објекти.

9.3.4 Мерки за радиолошка, хемиска и биолошка заштита

Радиолошката, хемиската и биолошката заштита опфаќа мерки и активности за заштита на луѓето, добитокот и растенијата, со навремено откривање, следење и контрола на опасностите од последиците од несреќи со опасни материи, како и последиците од радиолошки, хемиски и биолошки агенси и превземање на мерки и активности за отстранување на последиците од нив.

Сопствениците на објекти во кои се произведуваат и складираат опасни материи, сопствениците на транспортни средства, сопствениците и корисниците на објектите и уредите кои се наменети за јавно снабдување со вода, производство, сообраќај и складирање на прехранбени производи, лекаства и сточна храна, јавните здравствени служби, како и сопствениците на објекти во кои се врши згрижување и образование на децата, се должни да обезбедат заштитни средства и да ги спроведуваат стандардите и процедурите за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

Надлежните субјекти потребно е да превземат мерки и активности за заштита и спасување тоа:

- РХБ извидување на територијата
- Дозиметриска контрола
- Детекција на РХБ агенси присутни на одредено подрачје
- Лабораториско испитување на видот, концентрацијата, својствата и другите карактеристики на РХБ контаминентите.

Мерки за радиолошка, хемиска и биолошка заштита потребно е да се предвидат и вградат во урбанистичките решенија во процесот на планирање на просторот и согласно одредбите од член 87 од Законот за заштита и спасување –пречистен текст (Сл.в.на РМ бр.93/2012) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област .

9.3.5. Заштита од неексплодирани убојни и други експлозивни

Согласно Законот за заштита и спасување (“Службен весник на РМ” бр. 93/12, 41/14 и 129/15), член 80 заштита од неексплодирани убојни и други експлозивни средства опфаќа пребарување на теренот и пронаоѓање на неексплодирани убојни средства, обележување и обезбедување на теренот, онеспособување и уништување на сите видови неексплодирани убојни и други експлозивни средства како и транспорт до определеното место за уништување и безбедносни мерки за време на транспортот. Онеспособување и уништување на сите видови неексплодирани убојни и други експлозивни средства се врши на местата на пронаоѓање, ако за тоа постојат услови, ако не постојат услови се транспортираат до претходно определено и уредено место за таа намена. Стандардните оперативни процедури за заштита од неексплодирани убојни и други експлозивни средства ги пропишува директорот на Дирекцијата за заштита и спасување.

Согласно Законот за заштита и спасување, (Сл. в. на РМ бр: 36/2004 и 86/2008) се уредува заштитата и спасувањето на луѓето и материјалните добра од природни непогоди, епидемии, епизотии, епифеиоти, како и други несреќи во мир и во војна и од воени дејствија во Република Македонија

Согласно Законот за одбрана (Сл.в.на РМ бр.42/01), Законот за заштита и спасување (Сл.весник на РМ бр.36/04, 49/04 и 86/08), Законот за пожарникарство (Сл.весник на РМ бр: 67/04) и Законот за управување со кризи (Сл.в.на РМ бр.29/05), задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во соодветната област.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, во плановите како и при изградба на објекти и инфраструктура, согласно Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите (Сл.весник на РМ бр; 105/05), како и учество во техничкиот преглед.

Јавните засолништа се планираат согласно Програмата на Владата за мерките за заштита и спасување и програмите на единиците на локалната самоуправа за мерките за заштита и спасување, а истите се вградуваат во Урбанистичките планови. Мерките за заштита и спасување се однесуваат на заштита од природни непогоди и други несреќи, во мир и во војна и од воени дејствија.

Природни непогоди се земјотреси, поплави, лизгање на земјиште, снежни лавини, наноси, луњи, уривање на високи брани и насипи, суша, атмосферски и други непогоди. Други несреќи се пожари, големи несреќи во патниот, железничкиот и воздушниот сообраќај, несреќи во рудници, индустриски несреќи предизвикани од експлозии и други техничко-технолошки причини, паѓање на радиоактивни врнежи, прашина и талози, излевање на нафта и нафтени деривати, и други отровни хемикалии, експлозии на гасови, запалливи течности и гасови, како и други гориви материји кои со воздухот создаваат експлозивни смеси и други експлозивни материјали од поголем размер. При изработка на техничката документација и изведбата на објектите, истите треба да ги задоволуваат сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар и паника. Изработката на техничката документација треба да биде во согласност со Законот за заштита од пожар.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степенот на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари. Заради неуспешна заштита од ваквите појави во урбанистичките планови и проекти се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување на помош при отстранување на последиците предизвикани од пожари. При планирањето на просторот, со диспозицијата на градежните парцели, сообраќајните правци и површините за градба, е водена посебна сметка за вградувањето на постојните противпожарни прописи, кои го бараат следното: брз и лесен пристап на ПП возила и другата ПП опрема во опфатот од неколку страни како би се овозможило кружно движење на истите,. Непосреден пристап на ПП возила и другата ПП опрема до ГП и до објектот во неа, Обезбедување на пропусна моќ и сообраќаен профил на сите улици во планскиот опфат со мин. ш = 5,5 м, потребен радиус на кривина и носивост на коловозот до 10,0 тони осовински притисок, за да може да се движат ПП возилата и останатата ПП опрема, Обезбедување на доволно количини на вода преку развиена хидрантска мрежа низ опфатот и пошироко. Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување (Сл. Весник на РМ бр. 36/04, 49/04 и 86/08) кој е во согласност со директивите на Европската Унија, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари. Дел од

природните непогоди и другите несреќи можат да се јават и во границите на планскиот опфат. Согласно Просторниот план на РМ и согласно Законот за одбрана (Сл. Весник на РМ бр. 42/01, 05/03, 58/06 и 110/08), Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.36/04, 49/04, 86/08, 124/10 и 18/11) и Законот за управување со кризи (Сл. весник на РМ бр.29/05), просторот предвиден за изработка на предметната планска документација, се наоѓа во зона на простори загрозувани од долготрајни воени дејства. Согласно член 53 од Законот за заштита и спасување треба да се применуваат мерки за заштита и спасување. Тоа пред се офаќа изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти за заштита и изградба на потребната инфраструктура. Инвеститорот е ослободен од обврската за изградба на засолниште за основна заштита.

Локации:

- Новопредвидените локации да бидат планирани според Законот за просторно и урбанистичко планирање со максимално зачувување на зелените површини околу објектите.
- Секоја новоиздадена локација, со оглед на можноста за постоење на археолошки локалитети треба да биде условена со археолошки надзор при изведба на земјани работи.

Посебни мерки

- Посебните мерки за заштита предвидени со правилникот за изготвување на заштитно конзерваторски основи (Службен весник на РМ од 19.12.2005) член 10, став 1 точка 5 содржат конзерваторски, правни, административни и други превентивни и корективни мерки какви што се особено:
- Мерки за заштита од последиците од загадувањето се предвидуваат заради намалување на ризиците од физички оштетувања и други штетни последици врз недвижното културно наследство и неговата непосредна околина забрзани од загадувањето на животната средина и природата. Истите се превземаат со следење на влијанието на загадувањето врз недвижното културно наследство и неговата непосредна околина и со доставување на релевантни податоци за истите до министерствата надежни за вршење на посебен конзерваторски и централно-еколошки мониторинг.
- Правните и физичките лица кои имаат извори што вршат загадување со штетни последици врз недвижното културно наследство и неговата непосредна околина се должни во нивната студија за оцена на влијанието врз животната средина да утврдат соодветни мерки за намалување на таквите поседици, како ми ги спроведат тие мерки во законскиот рок за реализација на проектите.
- Мерки за унапредувањето на квалитетот на животната средина треба да превземат единиците на локаната самоуправа, надлежните јавни установи за заштита и имателите на заштитните добра во околината на недвижното културно наследство. Единиците на локаната самоуправа должни се да превземат мерки за отворените градски и други јавни простори во заштитеното подрачје.
- Режимот за заштита предвиден со овие заштитно конзерваторските основи за изработка на ДУП содржи зони на заштита и стандард на дозволени интервенции односно дејствија што можат да се преземат врз заштитните добра и во нивна блиска околина, изразен како заштита од трет степен.

11. АНАЛИЗА НА ОЧЕКУВАНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Фактор	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Ефект	Времетраење	Мерки за ублажување на влијанијата
НАСЕЛЕНИЕ	<p>Фаза на изградба Влијанија врз здравјето на луѓето:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зголемено ниво на бучава и вибрации, - загадување на воздухот од издувни гасови од транспортните средства и честички на прашина од градежните активности 	Нема	Изведба на поединечни проекти во планскиот опфат	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	<ul style="list-style-type: none"> - примена на мерките предвидени во планската документација Да се гради за време на сезона Ограничување на работните дневни часови

	Оперативна фаза <ul style="list-style-type: none"> - креирање на нови работни места - подобрен животен стандард - подобрена социо-економска состојба - намалена миграција на населението 	Нема	Нема	Позитивни влијанија	Догорочни	
БИОДИВЕРЗИТЕТ	Фаза на изградба <ul style="list-style-type: none"> - нарушување и уништување на природните живеалишта на видовите на флора и фауна - вознемирување и раселување на одредени видовите на фауна (птици, и др) 	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Догорочни	<ul style="list-style-type: none"> - примена на мерките предвидени во планската документација - контролирано собирање на лековити билки и други плодови Избегнување на репродуктивни циклуси на животните
	Оперативна фаза <ul style="list-style-type: none"> - вознемирување и раселување на видовите на фауна (птици, и др) 	Нема	Можни се и различни се за секој поединечен проект	Незначителни негативни влијанија	Догорочни	Контрола на бесправна сеча

ВОЗДУХ	<p>Фаза на изградба Нарушување на квалитетот на воздухот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - издувни гасови од транспортните средства - честички на прашина од градежните активности 	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	<ul style="list-style-type: none"> - примена на мерките предвидени во планската документација - користење на еколошки горива - избегнување на работа во сушни периоди или да се попрскува земјиштето во вода
	<p>Оперативна фаза</p> <ul style="list-style-type: none"> - издувни гасови од транспортните средства - издувни гасови од производствениот процес 	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	<ul style="list-style-type: none"> - примена на јавен транспорт за вработените - користење на еколошки горива - контрола на испуштање на издувни гасови од технолошкиот процес - користење на природен гас - зелени заштитни појаси

ВОДА	<p>Фаза на изградба Загадување при неправилно ракување и неконтролирано испуштање на масла, горива и цврст отпад</p>	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Краткорочни	<p>- примена на мерките предвидени во планската документација</p> <p>-правилно управување со отпад</p> <p>-користење на еколошки горива</p>
	<p>Оперативна фаза</p> <ul style="list-style-type: none"> - неправилно ракување и неконтролирано испуштање на масла, горива и цврст отпад - неконтролирано испуштање на води од технолошкиот процес 	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Краткорочни	<p>- изградба на канализациски систем</p> <p>- претретман на отпадните води доколку се утврди дека е потребно</p> <p>- контрола на квалитетот на отпадни води</p>
ПОЧВА	<p>Фаза на изградба</p> <ul style="list-style-type: none"> - нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад (градежен шут) 	Нема	Нема	негативни влијанија кои ќе бидат подетално утврдени при изведбата на проектот	Долгорочни	<p>- примена на мерките предвидени во планската документација</p> <p>-правилна употреба на отпад</p>

	Оперативна фаза - нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на отпадни масла и други отпадни материји, - нарушување на квалитетот на почвата при неправилно ракување и одлагање на цврст отпад (индустриски)	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - правилна употреба на отпад
БУЧАВА	Фаза на изградба Зголемено ниво на бучава од: - изведба на градежни работи - транспортни средства	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - користење на механизација која продуцира помалку бучава
	Оперативна фаза Зголемено ниво на бучава од: - транспортни средства - индустриски објекти	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Долгорочни	- поставување на заштитни зелени појаси

ВИБРАЦИИ	Фаза на изградба Зголемено ниво на вибрации се очекува од градежната механизација	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација користење на современа механизација
	Оперативна фаза Не се очекува појава на вибрации	Нема	Нема	Нема	Нема	Нема
ОТПАД	Фаза на изградба Зголемено количество на цврст отпад (инертен) при изведување на градежните работи	Нема	Нема	Негативни влијанија кои ќе бидат дефинирани	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација - правилна употреба со генерираниот отпад
	Оперативна фаза Не се очекуваат Постои систем за управување со отпад	Нема	Нема	Нема	Нема	Примена на систем на управување со отпад
КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	Фаза на изградба Не е евидентирано во близина на објектот Не се очекуваат влијанија	Нема	Нема	Не се очекуваат влијанија	Нема	примена на мерките предвидени во планската документација доколку се најде на археолошки наоѓалишта
	Оперативна фаза Не се очекуваат влијанија					
ПРЕДЕЛ	Фаза на изградба Нарушување на естетските вредности на подрачјето	Нема	Нема	Незначителни негативни влијанија	Краткорочни	- примена на мерките предвидени во планската документација

	Оперативна фаза Не се очекуваат влијанија			Позитивни влијанија	Долгорочни	<ul style="list-style-type: none"> - заштитни појаси - адекватно уредување на просторот - унапредување на естетските вредности - зачувување на пределските карактеристики - рационално користење на природните ресурси
ХАВАРИИ И НЕСРЕЌИ	Фаза на изградба Негативни влијанија врз сите медиуми и области на животната средина	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	Не може да се предвидат	<ul style="list-style-type: none"> - примена на мерките предвидени во планската документација
	Оперативна фаза Не може да се предвидат					

12. АЛТЕРНАТИВИ

Анализата на алтернативи со цел избор на најповолно решение/локација за реализација на планскиот документ од аспект на заштита на животната средина, како и од аспект на економска оправданост, потребно е да се вклучи уште во самото планирање односно донесување на урбанистичка планска документација.

При изработката на ДУП овој плански опфат анализирани се алтернативи за просторната дистрибуција на планскиот опфат. Притоа земени се предвид факторите како што се:

- достапната инфраструктура (сообраќаен пристап, напојување со електрична енергија, можности за користење на локални изворници за водоснабдување, реципиент за одведување на отпадни води и слично);
- сопственост на земјиштето и геодетски подлоги со цел издвојување на катастарските парцели;
- геолошките и хидрогеолошките карактеристики, со цел да се избегнат зони во кои се застапени водопропустливи седименти;

Разгледуваните алтернативи се однесуваат и на избор на најповолни коефициенти на изграденост во рамките на урбаните модули. Во фазата на архитектонскиот проект, идејниот и изведбениот проект, ќе се разгледуваат алтернативни методи на соодветен третман на отпадните води и евентуална употреба на обновливи извори на енергија.

Една опција што задолжително се разгледува е состојба без имплементација (BAU) на планскиот документ. Со оваа опција ќе остане сегашната состојба:

- отсуство на финансиски вложувања што доведува до слаб социо-економски развој,
- стагнација на трендот за зголемување на вработеноста,
- стагнација на нивото на животен стандард на локалното население.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на планскиот документ, посредно и непосредно засегнати со реализацијата на планот, без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на актуелната состојба онаква каква што е сега во моментот во планското подрачје.

Втората алтернатива произлегува со анализата на постојната состојба од каде произлегуваат следниве заклучоци:

- Просторот има поволна географска положба и добри микроклиматски услови. Просторот е опкружен со други изградени објекти, има постоечка функционална инфраструктура која треба да се надгради и усогласи со реалните потреби на општината, жителите и сопствениците.
- За просторот потребно е дооформување и дополна со осовременување на инфраструктурните системи со цел постигнување поголем стандард во однос на сообраќајната, електроенергетската и хидротехничката структура.
- Предмениот локалитет има потреба од дополнување на просторот со согласно потребите на корисниците на просторот.

Притоа не смее да се занемари фактот дека предметниот опфат се наоѓа во граници на Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (УНЕСКО), а примената на мерките за управување со светското природно наследство предвидени во Законот за управување со светско природно и културно наследство во Охридскиот регион ("Сл. Весник на РМ"75/10) и Планот за управување за природното и културното наследство на Охридскиот регион (2019-2028), директно и индиретно нема да доведат до влошување на состојбата на светското природно наследство.

13. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

Стратегиската оценка на животната средина вклучува мерки за мониторинг на сите значителни идентификувани позитивни и негативни ефекти, кои би настанале од реализацијата на урбанистичка планска документација.

Согласно Законот за животна средина, Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето од спроведувањето на планскиот документ, со цел во рана фаза да се согледаат непредвидените негативни ефекти и да се преземат соодветните дејствија за поправање на состојбата. Планот треба да овозможи согледување на непредвидените негативни ефекти и превземање на соодветни дејствија за поправање на состојбата. Во случај на согледани негативни ефекти од спроведувањето на планскиот документ, органот кој го подготвува планскиот документ како и друго правно или физичко лице и здруженија на граѓани од областа на животната средина се должни за тоа да го известат органот на државна управа надлежен за работите од областа на животната средина. Основните цели и бенефитот од мониторингот на ефектите врз животната средина се:

- Следење на имплементацијата на активностите предвидени со планскиот документ;
- Следење на имплементацијата на мерките за контрола на влијанијата;
- Да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за системско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина се:

- Да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Да се има поголем увид во промените на животната средина на предметните локации;
- Да се потврди дека договорените услови при одобрување на планската документација се соодветно спроведени;
- Да се потврди дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на планската документација и управување со истите;
- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина

Со цел да се изврши мониторинг на ефикасноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на

Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следење на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што се претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Следењето на состојбата на медиумите ќе се реализира со дефинирани параметри за следење на секој медиум и со дефинирана фреквенција за секоја активност поединечно. Правилната имплементација на урбанистичка планска документација, примената на предложените мерки за ублажување на влијанијата и нивната функционалност, оправданоста на целите на Планот и на стратегиската оценка на животната средина ќе се потврдат преку следење на следните индикатори:

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста и функционалноста на Планот, потребно е да се земат предвид и податоците за тековната состојба на животната средина:

- Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите;
- На локациите на градба, во текот на градбата треба да се користи соодветна мерна опрема за бучавата и вибрациите, согласно законската регулатива;
- На локациите на градба, во текот на градбата треба да се воспостави систем на управување со основните медиуми во животната средина, отпадот, отпадните води, отпадните масла и слично преку воспоставување на Оперативен план, кои ќе го подготват лиценцирани експерти за таа цел за секоја од наведените медиуми, како би се елиминирале појавите на хаварији или негативни влијанија на животната средина во оваа фаза.
- На локациите на градба, во текот на изведбата треба да се воспостави манипулативен простор за движење и функционирање на сообраќајните возила и механизацијата за што ќе биде одговорен експерт за таа цел, кој ќе го подготви Оперативниот план и ќе ја следи неговата имплементација во оваа фаза;
- Да се воспостави и режим на сообраќај и движења на моторните возила и механизацијата, која ќе биде вклучена во фазата на градење имајќи ги ограничените услови на сообраќајната инфраструктура;
- На локациите на градба, во текот на градбата ќе се воспостави потребната инфраструктура за успешно и целосно реализирање на фазата на градење имајќи ги предвид потребите на вработените;

ЦЕЛИ	ПРЕДМЕТ	МОНИТОРИНГ	СОЖС ИНДИКАТОРИ	ИЗВОРИ ВЕРИФИКАЦИЈА	НА
<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на квалитетот на живот на локалното население, - Подобрување на здравјето на луѓето и - Зголемување на животниот стандард 	<p>Сите медиуми на животната средина</p> <p>Население</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Мониторинг на медиумите во животната средина - Следење на состојбата на здравјето на населението - Следење на стапката на вработеност - Следење на приходите на вработените во планскиот опфат 	<ul style="list-style-type: none"> - Измерени вредности за емисии во медиумите на животната средина, - Намалени психо-физички заболувања на населението, како резултат на нарушен квалитет на животната средина, - Зголемена стапка на вработеност - Намалена миграција - Намален број на невработени 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовни извештаи за мониторинг од МЖСПП или акредитирана институција - Извештаи од Министерство за здравство, - Финансиски извештаи, - Статистички извештаи, - Локална самоуправа, 	
<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на квалитетот на воздухот - Намалување на емисиите на стакленичките гасови 	<p>Квалитет на воздухот</p> <p>Климатски фактори</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Мониторинг на амбиентен воздух и квалитет на воздух од испуст на инсталациите 	<ul style="list-style-type: none"> - Концентрација на измерените вредности во границите на МДК - Непроменетата состојба на квалитет на амбиентен воздух во однос на измерените концентрации на амбиентен воздух мерени во претходната постојна состојба - Користење алтернативните извори на енергија - Број на вработени кои користат јавниот транспорт 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП или акредитирана институција - Катастар на загадувачи при МЖСПП - Редовни извештаи од Заводот за јавно здравје - Статистички извештаи 	
<ul style="list-style-type: none"> - Заштита и подобрување на квалитетот на водата и почвата 	<p>Површински води</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Мониторинг на квалитетот на третираните отпадни атмосферски, 	<ul style="list-style-type: none"> - Квалитет според микробиолошки анализи на третирана отпадна вода - Квалитет на подземните 	<ul style="list-style-type: none"> - Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП или акредитирана институција 	

	Подземни води Квалитет на почва	индустриски и комунални води	води во рамките на МДК - Подобрена ефикасност во употреба на водата - Постројка за предтретман на отпадни води доколку е потребно - Количина на отпад кој е одложен на депонија	- Катастар на загадувачи при МЖСПП - Редовни извештаи од Заводот за јавно здравје - Статистички извештаи - Редовни извештаи од Министерство за здравство
- Заштита и унапредување на биодиверзитетот	Флора, фауна Природни живеалишта	- Мониторинг врз квалитетот живеалиштата и популациите на карактеристичните видови на флора и фауна	- Процент на зачувани живеалишта/видови	- Извештаи од МЖСПП
- Соодветно управување со отпадот	Управување со отпад Квалитет на почва Квалитет на површински и подземни води	-Мониторинг врз управувањето со отпадот	- Намален процент на генериран отпад - Зголемен процент на рециклиран и повторно употребен комунален отпад	- Редовни извештаи од мониторинг на МЖСПП - Катастар на загадувачи при МЖСПП - Извештаи од локалната самоуправа - Редовни извештаи од јавното комунално петпријатие
- Минимизирање на појавите на несреќи и хаварии	Сите медиуми од животната средина	Степен на имплементација на препораките за заштита од несреќи и хаварии	- Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии	Извештај за реализација на планска документација

14. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Законот за животна средина (Сл. Весник на Република Македонија бр. 53/05, 81/05 и 24/07), член 65 предвидува спроведување постапка за оцена на влијанието на одредени стратегии, планови, програми, како и нивните измени врз животната средина. Стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделство, шумарство, рибарство, енергетика, индустрија, рударство, транспорт, регионален развој, телекомуникациите, управување со отпадот, управување со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето, на Националниот акционен план за животна средина и на локалните акциони планови за животна средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

Планскиот опфат на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид 2020 - 2025 кој е предмет на планирање се наоѓа помеѓу Магистралната улица МЗ-Бејбунар односно Магистралната улица МЗ' крак Бејбунар (источна транзитна) и водниот тек на р. Сушица и источната граница на ГУП на Охрид. Подрачјето кое го зафаќа планскиот опфат се наоѓа на крајниот источен дел од планскиот опфат на ГУП за град Охрид, а административно припаѓа на Урбаната заедница Видобишта. Планскиот опфат со градскиот сообраќаен систем главно е поврзана преку Магистралната улица М' ("Железничка"), Собирната улица "С2" (ул. "7ми Ноември"), Булевар "Туристичка" предвидени со ГУП на Охрид. Во опфатот постојат асфалтирани улици кои не се со соодветен попречен профил. Геодетски, планскиот опфат е на подрачјето во КО Охрид 4 и мал дел КО Велгошти.

Врската со останатите урбани блокови, урбани заедници во градот и во опкружувањето, во рамките на општината е регулирано со добра сообраќајна мрежа од патишта. Планскиот опфат е расположен во терен со благ пад и тоа на север од кота 742.218 мнв кон југ поточно кон југо - запад до кота 724.994 мнв и на југо-исток до кота 770.683 мнв. Планскиот опфат има приближно форма на правоаголен триаголник.

Во предметниот плански опфат, денес просторот е само делумно искористен, има внатрешни пристапни улици кои се асфалтирани, а кои не се со соодветен попречен профил.

При инвентаризација на објектите и евидентирањето на состојбата на терен констатирано е дека во планскиот опфат постојат 33 изградени објекти од кои 32 објекти се со намена А1-домување во станбени куќи, 1 објект Б1- комерцијални и деловни намени. Во планскиот опфат има постоечка комунална инфраструктура.

Инвентаризацијата на земјиштето и зеленилото во границите на планскиот опфат е направена на лице место, заедно со стручни лица од изработувачот - ДПГ "Снегар Компани" ДООЕЛ Охрид. Установено е дека има изградено градежен фонд со намена А1 (домување во станбени куќи). Во планскиот опфат, има изграден градежен фонд од вкупно 33 објекти од кои, претежно се во цврста, добра и средна состојба и многу малку во лоша состојба. Исто така во планскиот опфат има и повеќе монтажно демонтажни објекти - помошни простории, а дел од градбите се некатегоризирани.

При инвентаризација на објектите и евидентирање на состојбата на терен констатирана е дека планскиот опфат во најголем дел не е изграден.

Евидентирани се вкупно 33 изградени објекти од кои:

- Станбени куќи 32
  - Комерцијални и деловни намени.....1
- Други содржини не се евидентирани.

Конкретни цели на планскиот документ се следните:

- Подобрување на социо-економскиот развој на одреден број семејства од Општина Охрид, преку оптимално искористување на ресурсите и зголемена динамика на економскиот развој, согласно со современите принципи на пазарното стопанство;
- Подобрување на нивото на економската и социјалната сигурност со непосредно влијание врз зголемување на мотивираноста на населението и искажување на траен интерес за опстанок во матичната средина, целосна афирмација на сите аспекти на живеење и стопанисување во руралната средина и создавање неопходна и социјална сигурност;
- Зголемено ниво на функционална и комунална опременост и планско уредување на просторот, подобрување на локалната сообраќајна инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво;
- Зачувување и унапредување на природните вредности и еколошки атрибути на просторот и афирмирање на културолошките особености и вредности;

Согласно одредбите на Просторниот План на Р. Македонија за рационално користење и заштита на просторот, идниот развој и разместеност на производните дејности на овој простор треба да се базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната средина. Извештајот за стратегиска оценка ги разгледува основните податоци за животната средина во и околу предметното подрачје, а тие се однесуваат на:

- географската местоположба на планскиот опфат
- релјефните услови, наклон и експозиција на терените;
- сеизмичките карактеристики, кои укажуваат на тоа дека територијата на општина Охрид, припаѓа на простор кој е подложен на чести земјотреси предизвикани од локални и поодалечени епицентрални жаришта, кои може да се манифестираат со епицентрален интензитет од VII според МКС скала;
- Климатските услови на регионот со климатски елементи од умерено-континентална клима;
- Квалитетот на воздухот како еден од главните медиуми и фактори за квалитетно живеење во животната средина;
- Културното наследство
- Состојбата со биодиверзитетот (флора и фауна) на планскиот опфат,
- Пределските карактеристики на предметното подрачје;
- Воените разурнувања, природните и техничко-технолошките катастрофи се земени во предвид и анализирани во овој извештај;

Во изработката на овој извештај беше разгледан и стопанскиот развој кој според Просторниот План на Република Македонија се базира на дефинираните цели на економскиот развој во „Националната Стратегија за економскиот развој“, определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот и поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на стопанството. Според тоа, реализацијата на урбанистичка планска документација се очекува да предизвика поволни влијанија врз животниот стандард и квалитетот на живеење на луѓето, како и да даде допринос кон развојот на локалната и националната економија.

Во извештајот за стратегиска оценка на животната средина потребно е да се разгледаат и релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило доколку не дојде до имплементација на планскиот документ/најверојатната еволуција без имплементација на стратегијата, планот или програмата.

Посебно внимание во извештајот се посветува на описот на веројатните влијанија на планскиот документ врз медиумите и областите на животната средина и врз социо-економските и демографските карактеристики, а исто така се предвидени и мерки за спречување, ублажување или отстранување на негативните влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на влијанието на урбанистичка планска документација врз животната средина ги разгледува негативните влијанија врз специфичните медиуми и области на животната средина и мерките за ублажување на негативните влијанија во поширок обем, додека пак изведбата на секој планиран објект (проект) е предмет на разгледување на постапката за оцена на влијанијата на проектите врз животната средина и кон неа ќе се пристапи дополнително.

Се обработуваат влијанијата на планскиот документ и мерките за ублажување на влијанијата врз:

- Демографските карактеристики и човековото здравје - реализацијата на Планот ќе има незначителни негативни и краткотрајни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата, и според тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: контрола на интензитетот на бучавата и контрола на квалитетот на амбиентниот воздух;
- Социо-економската состојба - реализацијата на Планот ќе има позитивни долгорочни влијанија врз социо-економската состојба и поради тоа не се предвидуваат мерки за намалување на влијанијата;
- Квалитетот на амбиентниот воздух - реализацијата на Планот ќе има незначителни негативни влијанија врз здравјето на луѓето при изградбата и во оперативната фаза, и поради тоа се предвидени соодветни мерки за намалување на влијанијата: примена на јавен транспорт за вработените, користење на еколошки горива, контрола на испуштање на издувни гасови од технолошкиот процес, користење на природниот гас, зелени заштитни појаси;
- Бучава и вибрации - зголемен интензитет на бучава и вибрации ќе се појави во фазата на изградба, додека за време на оперативната фаза интензитетот на бучавата е намален, а појава на вибрации не се очекува. Предвидени се соодветни мерки за намалување на влијанијата од бучава: поставување на звучни изолациски бариери, поставување на заштитни зелени појаси;
- Квалитет на површинските и подземните води – за спречување на негативните влијанија предвидени се следните мерки: приклучок кон канализациски систем, контрола на квалитетот на отпадни води пред да се испуштат во реципиентот, а со соодветно управување со отпадот во цврста и течна состојба, не се очекуваат негативни влијанија врз водите со реализација на планскиот документ;
- Почвата – доколку се применува системот на ефикасно управување со отпадот во цврста и течна состојба, не се очекуваат негативни влијанија врз водите со реализација на планскиот документ, а се предлага примена на мерки за намалување на влијанијата;
- Биодиверзитетот (флора и фауна) – реализацијата на планскиот документ нема да предизвика позначајни негативни влијанија во глобални рамки, бидејќи на предметното подрачје не се евидентирани ендемични видови, па според тоа се предлага примена на мерки за намалување на влијанијата;
- Пределските карактеристики – со реализацијата на планот ќе дојде до нарушување на пределските карактеристики, па според тоа предвидени се соодветни мерки за ублажување на влијанијата: заштитни појаси, адекватно уредување на просторот, унапредување на естетските вредности, зачувување на пределските карактеристики, рационално користење на природните ресурси;

- Факт е дека целото подрачје во кое се наоѓа планскиот опфат се наоѓа територијата на светско природно и културно наследство до Охридскиот регион па согласно тоа, се предвидуваат посебни мерки во планската документација;
- Како составен дел од извештајот е и Планот за мониторинг, со чија реализација ќе се обезбедат податоци за состојбата на одредени медиуми на животната средина (воздух, вода, почва), како и следење на примената на мерките за ублажување и ефектите од примената на истите.

Планот за мониторинг овозможува следење на состојбата на животната средина преку следните параметри, кои се прикажани табеларно во самиот извештај:

- Здравје на луѓето;
- Квалитет на амбиентен воздух;
- Ниво на бучава;
- Ниво на вибрации;
- Квалитет на површински води;
- Квалитет на подземни води;
- Квалитет на почва;
- Отпадни води;
- Создавање и управување со отпад;
- Состојба на биодиверзитетот (флора и фауна);
- Хаварии и несреќи

15. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

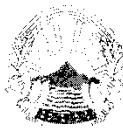
Заклучоци и препораки кои беа дефинирани при изработката на извештајот за стратегиска оцена на животната средина за реализација на ДУП за овој плански опфат во општина Охрид, се следните:

- Примена на насоките и елементите за изработка на просторни и урбанистички планови од аспект на заштита на животната средина и примена на мерките и активностите за рационално користење и заштита на просторот, дефинирани во урбанистичката планска документација;
- Спроведување на Планот за мониторинг, со кој ќе се добијат податоци за состојбата на одредени медиуми на животната средина и следење на ефектите од примената на мерките за ублажување на негативните влијанија;
- Спроведување на мерките за заштита и спасување, дефинирани во планската документација;
Спроведување на процедурата за информирање на јавноста и организирање на јавна расправа;

Реализирањето на урбанистичка планска документација има позитивни влијанија врз социо-економската состојба, кои ќе се манифестираат преку создавање на работни места, намалување на миграцијата и подобрување на локалната економија.

16. ПРИЛОЗИ

16.1. ПОДАТОЦИ ЗА ИЗРАБОТУВАЧОТ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-23/16
13.01.2011, година

П О Т В Р Д А
за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

АЦЕСКА Томе НАТАЛИЈА дипломиран професор по биологија од Прилеп, родена на 23.05.1968 година, во село Ново Село, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

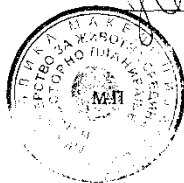
Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10) и е со важност од пет години, почнувајќи од денот на издавањето на истата. За продолжување на потврдата за дополнителни пет години, треба да се поднесе барање за продолжување на потврдата до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
Dr. Nexhati Jakupi

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
Мр. Јадранка Кварцова

16.2. ЛИСТА НА РЕЛЕВАНТНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТВА

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14 и 44/15);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оцена на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ“ бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/2008);
9. Правилник за стандарди и нормативи за планирање на просторот („Сл. Весник на РМ“ бр. 69/99);
10. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 24/08, 91/09, 124/10, 18/11, 53/11, 60/11, 144/12, 55/13, 163/13 и 42/14);
11. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 59/12, 163/12 и 10/15);
12. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04);
13. Закон за води („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13 и 180/14);
14. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
15. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99 и 71/99);
16. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
17. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ“ бр. 68/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 9/11, 123/12 и 163/13);
18. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/05);
19. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11 и 163/13);
20. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ“ бр. 64/93);
21. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 38/14 и 44/14);
22. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ“ бр. 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13 и 41/14);

23. Закон за благосостојба на животните („Сл. Весник на РМ“ бр. 113/07);
24. Закон за благосостојба на растенијата („Сл. Весник на РМ“ бр. 25/98; 06/00);
25. Закон за заштита на растенијата („Сл. Весник на РМ“ бр. 25/98; измени 06/00);
26. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ“ бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13 и 53/13);
27. Закон за енергетика („Сл. Весник на РМ“ бр. 16/11, 136/11 и 79/13);
28. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ“ бр. 95/02, 131/12 и 24/13).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Директива за депонии (99/31/ЕС) дополнета со Регулатива (ЕС) 1882/2003
3. Регулатива за пренос на отпад (ЕЕС) 259/93 дополнета со Одлуките 94/721/ЕС, 96/660/ЕС, 98/368/ЕС и 99/816/ЕС, и Регулативите (ЕС) 2408/98, (ЕС) 120/97 и (ЕС) 2557/2001
4. Директива за управување со отпадот од индустрија за екстракција на минерални суровини (2006/21/ЕС)
5. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
6. Директива за национални плафони на емисии (2001/81/ЕС)
7. Директива за бензен и јаглерод моноксид (2000/69/ЕС)
8. Директива за озон во амбиентниот воздух 2002/3/ЕС
9. Директива 2004/107/ЕС за арсен, кадмиум, жива, никел и полициклични јаглеводороди во амбиентниот воздух
10. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
11. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
12. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
13. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
14. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/ЕС) од 22.12.2007
15. Директива за вода за капење (2006/7/ЕС)
16. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
17. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
18. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
19. Директива за вода за риби (78/659/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС и Регулативата (ЕС) 807/2003
20. Директива за Стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
21. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

22. Директива за Оценка на влијанието врз животната средина (85/337/ЕЕС) дополнета со Директивите 97/11/ЕС и 2003/35/ЕС

16.3. РАЗЛИКИ ПОМЕГУ ОВЖС И СОВЖС

Стратегиската оцена на влијание врз животната средина (СОВЖС) се однесува на проценка на влијанието на планските документи (стратегии, планови и програми) врз животната средина и здравјето на луѓето, а додека пак влијанието врз животната средина и здравјето на човекот од изведбата на проекти, е предмет на разгледување на процесот за спроведување на оцена на влијанието врз животната средина (ОВЖС).

Неколку споредби помеѓу СОВЖС и ОВЖС	
СОВЖС за политики, планови и програми	ОВЖС за проекти
Завзема место во поранешните фази од циклусот на донесување на одлуки: Цел - да се спречат влијанијата	Завзема место на крајот на циклусот за донесување одлуки: Цел - да се минимизираат влијанијата
Про-активен пристап кон развојните прелози	Реактивен пристап кон развојните предлози
Зема во обзир широк опсег на потенцијални алтернативи	Зема во обзир ограничен број на можни алтернатив
Процена на кумулативните ефекти е клучот на СОВЖС	Ограничен преглед на кумулативните ефекти
Акцент на цели на животната средина, управување со природните системи	Акцент на мерки за ублажување и минимизирање на влијанијата
Широка перспектива, ниско ниво на детали, обезбедување на визија и генерална рамка	Дефинирана постапка, високо ниво на детали
Повеќе-фазен процес, преклопување на компонентите, нивото на политиката се продолжува, повторлив	Добро дефиниран процес, јасен почеток и крај
Се фокусира на одржлива агенда, користење на ресурсите и деградација на животната средина	Се фокусира на стандардната агенда, системот на закани врз животната средина

Промена на фокусот на СОВЖС од пониско кон повисоко ниво

СОВЖС		←	→	ОВЖС	
„повисоко ниво“		←	→	„пониско ниво“	
Ниво на донесување одлуки	Политика План			Програма	Проект
Природа на акција	Стратешка, визионерска			Непосредна, оперативна	
Резултати	Генерални / селективни			Детални	
Степен на влијанија	Макроскопски, кумулативни, нејасни			Микроскопски, Локализирани	
Временска скала	Долгорочни до среднорочни			Среднорочни до краткорочни	
Клучни извори на податоци	Стратегии за одржлив развој, извештаи за состојба на животната средина, визији			Посета на терен, едноставни анализи	
Вид на податоци	Квалитативни			Квантитативни	
Алтернативи	Опсег на област, политички, регулативи, технолошки, физички, економски			Специфични локации, дизајн, конструкција, операција	
Потешкотии при анализите	Нејасни			Точни, ригорозни	
Оцена на перформанси	Одржливи перформанси (критериуми и цели)			Правни рестрикции и најдобри практики	
Улога на практикант	Медијатор за преговори			Застапување на вредности и норми	
Перцепција на јавноста	Неодредени, далечни			Пореактивни	

16.5. ПРИЛОЗИ
(ИЗВЕСТУВАЊЕ, МИСЛЕЊа, ЈАВНИ ОГЛАСИ, ЛИСТА НА
УЧЕСНИЦИ НА ЈАВНА РАСПРАВА, ЗАПИСНИК ОД
ЈАВНА РАСПРАВА)

ЈП ВОДОВОД ОХРИД
ул. Наум Охридски бб - Охрид

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ
ВОДОВОД

Бр. 09-882/2

04.06.2020 год.

ЈП ВОДОВОД - ОХРИД

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ВОДА ЗА ПИЕЊЕ
ЕМБС 7404026 ЕДБ МК4020019540214

Информации на тел. 046/230-020; тел. Дирекција 046/ 250-120; Наплатен центар-Корзо 046/254-179;
ж.с-ка 530000202220150 Охридска Б. ж.с-ка 270074040260131 Халк Банка ж.с-ка 300010000183220 Комерцијална Б.
ж.с-ка 200003531943622 Стопанска Б. ж.с-ка 210074040260124 Тутунска Б. ж.с-ка 500000001294880 Стопанска Б.
ж.с-ка 2500190000515505 Шпаркасе Б. ж.с-ка 2900000022217998 ТТК Банка ж.с-ка 370001100290428 Еуро стандард Б.

БРЗО И ЕДНОСТАВНО ЕЛЕКТРОНСКО ПЛАЌАЊЕ БЕЗ ПРОВИЗИЈА НА WWW.EVODOVOD-OHRID.COM.MK

До
ДПГ "Снегар Компани" ДООЕЛ
Ул. "Кузман Капидан", бр. 29
Охрид

Ваш број: 03-03/21

Наш број: 09-882/1

ПРЕДМЕТ: Доставување на податоци, информации и мислења

Почитувани,

Во врска со Вашето барање со кое барате да Ви ги доставиме податоците и информациите за потребите на постапката за изработување и одобрување на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид. Ви ја доставуваме ситуацијата со внесена посточка водоводна инсталација од ПЕ цевка со профил Ø 160 мм, азбестно-цементна со профил Ø 100 мм, ПЕ цевка со профил Ø 63 мм, поцинкувана цевка со профил Ø 2", длабочината на цевките е околу 0,80 м, додека пак приклучоците се на помала длабочина. За време на изведба на градежните зафати контактирајте со Техничката служба од ЈП "Водовод" – Охрид на тел. 075 212 901.

Напомена: Ве известуваме дека МЈП "Проаква" – Струга од 23.12.2019 г. престана да постои и истата се подели на ЈП "Водовод" – Охрид, ЈП "Водовод и канализација" – Струга и ЈП "Колекторски систем" – Скопје (во државна сопственост). Ве молиме Вашите идни барања во однос на водоводни линии на територијата на Општина Охрид да ги адресирате на ЈП "Водовод" – Охрид, а во однос на колекторскиот систем да ги адресирате до ЈП "Колекторски систем" – Скопје.

Со почит.

Прилог: Ситуација со внесена посточка водоводна линија.

Изработил: М-р Александар Ангеловски _____

Контролирал, Тех. Дир.: Љубе Трајановски, Дипл. град. инж.

ЈП "Водовод" - Охрид
ВД Директор: Светозар Стефановиќ, Дипл. екк.

www.vodovod-ohrid.com.mk, e-mail: javnosti@vodovod-ohrid.com.mk, елек. плаќање evodovod-ohrid.com.mk
Наплатен центар Корзо 046/254-179; Наплатен центар Градско Пазариште 046/251-120; Сервис служба 046/260-298
Пријавувајте состојба од 20ти до 25ти во месецот на телефон 046 254 179 или на evodovod-ohrid.com.mk

Република Северна Македонија

Министерство за култура

УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

ДО

Бр. 17-1866/2
03.06.2020 година
Скопје

„СНЕГАР КОМПАНИ“ ДООЕЛ
ул. „Кузман Капидан“ бр. 29
6000 ОХРИД

Предмет: Доставување податоци
Врска: Ваше писмо бр. 03-03/1 од 22.05.2020 год.

Во врска со вашето барање за добивање податоци за културно наследство за изработка на Детален урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид, Управата за заштита на културното наследство ја разгледа доставената и постојната документација и констатира дека во границите на планскиот опфат не постои заштитено добро ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Доколку при реализацијата на планот се појави археолошко наоѓалиште треба да се постапи во согласност со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ бр.20/04, бр.115/07, бр.18/11, бр.148/11, бр.23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18).

Напоменуваме дека предметниот простор представува дел од природното и културното наследство на Охридскиот регион заштитен од УНЕСКО. Поради тоа при планирање и проектирање треба да се почитуваат меѓународните и домашните прописи и да се води сметка за вклопување на објектите во амбиентот.

Со почит,

Изработил: М. Матеска
Одобрил: м-р. Б. Јовановска

1

Управа за заштита на
културното наследство

ул. „Павел Шатев“ бр. 3, Скопје П.Факс 220
contact@uzkn.gov.mk

+389 2 5517 700
www.uzkn.gov.mk

НАЦИОНАЛНА УСТАНОВА ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА
СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ-ОХРИД

НУ Завод и Музеј - Охрид, ул. "Боро Шаци" бр. 10, П.Факс: 95, 6000 Охрид, Република Македонија,
тел. 046/262-498; 046/231-300; факс 046/231-302, Музејска зграда Робевци 267-173;
е-маил: zimohrid@yahoo.com жиро сметка: буџетски 180100907568319 и сопствена 18010090

Република Северна Македонија,
Национална установа ЗАВОД ЗА ЗАШТИТА НА
СПОМЕНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И МУЗЕЈ
Republika e Maqedonisë së Veriut
Institucioni Nacional i Muzeut i Mbrojtjes së
Monumenteve të Kulturës dhe
Бр./Nr. 13-419/2
21.08. 2020
Охрид/Ohër

До:
СНЕГАР КОМПАНИ довел Охрид
Ул Кузман Капидан бр 29
6000 Охрид

ПРЕДМЕТ: ОДГОВОР

*Поврзан со БАРАЊЕ од 03-06/1 од 26.05.2020 (Наш број 13-419/1 од 27.05.2020)
за барање на податоци и информации за плански опфат заради изработка на
ДУП за У311, УБ11.5-, Општина Охрид.*

Врз основа на службената евиденција што ја води НУ Завод и Музеј-Охрид и по увидот во доставената документација, ги даваме следниве информации:

На предвидениот опфат за ДУП за У311, УБ11.5-, Општина Охрид., нема познати или евидентирани споменици на културата или археолошки локалитети но планскиот опфат се наоѓа во рамките на УНЕСКО заштитеното подрачје на „Природното и културното наследство на Охридскиот регион“.

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ (Сл. Весник бр 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-в на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.

Заради тоа, потребно е да се почитуваат и одредбите од Одлуката Број 09-3172/6, донесена од Советот на Општина Охрид, („Службен гласник“ бр. 4 од 18.03.2020 год.), Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Службен весник на Република Македонија, број 75/10) како и „Законот за заштита на културното наследство“ („Сл. Весник “ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 Н 11/18), кои треба да се земат предвид при изработка на предвидената планска документација.

Недвижното културно наследство, без оглед дали е во прашање заштитен регион, градителска целина или поединечен објект, како заедничко светско културно богатство кое припаѓа на целото човештво, во урбанистичките планови треба да се третираат на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационото ткиво на градовите и населените места или поширокото подрачје и потенцирање на неговите градежни, обlikовни и естетски вредности.

Подготви:
Диа, Горан Патчев
Овластен конзерватор

В.Е. директор,
Даница Неделjkовиќ

НИСКОГРАДБА ОХРИД	ЈП НИСКОГРАДБА ОХРИД - Охрид ул. Железничка бб, 6000 Охрид тел. 046/260-298 e-mail: niskogradbajavnost@yahoo.com ж. с-ка 530000201290793 Охридска банка ЕДБ МК 4020010511009
------------------------------	---

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ИЗГРАДБА
ОДРЖУВАЊЕ РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ЛОКАЛНИ
ПАТИШТА И ХИДРОТЕХНИЧКИ ОБЈЕКТИ
НИСКОГРАДБА ОХРИД
Бр. 09-858/p
11.08 2020 год
О Х Р И Д

До
Снегар Компани
ул. Кузман Капидан бр.29
6000 Охрид

Наш број: 09-858
Ваш број: 03-03/20

ПРЕДМЕТ: Информации

Почитувани,

Во врска со Вашето барање за доставување на информации за канализациона инфраструктура за:

ДУП за УЗ 11 и УБ 11.5, Општина Охрид

во прилог Ви ја доставуваме ситуацијата со внесена постоечка канализациона инфраструктура. Во опфатот постојат канализациони приклучоци за објектите кои не се прикажани.

Со почит,

Прилог : Ситуација

Изготвил,
Павлинка Јанческа, дги

Проверил/Одобрил,
Нина Трендафилова, дги

Одговорно лице: Драган Николовски
Контакт телефон: 02 3205 300 – 41 308

Предмет: Издавање на податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје

Почитувани,

Во врска со Вашиот допис број 03-03/1 од 22.05.2020 година, со кој барате да Ви издадеме податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје за изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид. Ве известуваме дека во согласност со податоците од службената евиденција, располагаме со следните податоци:

Во дадениот опфат/локација имаме:

- 110(35)kV Трафостаница
- 110kV Подземна мрежа
- 110kV Надземна мрежа (*сопственост на МЕРСО)
- 35kV Подземна мрежа
- 35kV Надземна мрежа

- 10(20)0.4kV Трафостаница
- 10(20)kV Подземна мрежа
- 10(20)kV Надземна мрежа

- 0.4kV Подземна мрежа
- 0.4kV Надземна мрежа

- Друго

Составен дел на овој одговор е и прилог – графички приказ (подлога во pdf и dwg формат со соодветно обележани леери) со виртуални електроенергетски објекти и инфраструктура според податоците од службената евиденција.

При постојење на подземна инфраструктура во дадениот опфат, потребно е да се обратите до најблискиот Корисничко Енерго Центар, за проценка дали е потребно присуство на стручен вработен на лице место при реализирањето на активностите во предметниот опфат.

Задолжително да се предвиди заштитен појас на електроенергетските објекти согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Доколку при изведбата на работите е потребна дислокација на електроенергетските објекти и постројки на ЕВН Македонија АД Скопје инвеститорот е должен да ги надомести трошоците за дислокација. Во случај на настанување на штета на електроенергетските објекти, инвеститорот е должен да ја надомести штетата на ЕВН Македонија АД Скопје

Потврдата е од ограничено времетраење во рок од 3 месеци од датумот на нејзиното издавање.

Со почит,

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје
Оддел Мрежен Инженеринг

Влада на Република Северна Македонија
- ДИРЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ -
Подрачно одделение за заштита и спасување - Охрид

26 мај 2020

Архивски број: 09/3-198/2

До
* СНЕГАР Компани * довел Охрид
ул. „ Кузман Капидан“ бр.29
6000 Охрид

Предмет: Барање за податоци и информации
Врска: Ваш акт бр.03-03/1 од 22.05.2020 година.

Согласно чл.32 став 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (*СВ на РСМ* бр. 199/14) како и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање (*СВ на РСМ* бр. 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и Законот за градење (*СВ на РСМ* бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14,28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 71/16, 132/16, 35/18 и 168/16). Подрачното одделение Охрид на Дирекција за заштита и спасување на РСМ, информира:

Почитувани,

Ве известуваме дека Дирекцијата за заштита и спасување на РСМ не располага ниту има податоци за постоечка или планирана инфраструктура на планскиот опфат за изработка на ДУП за УЗ II, УБ II.5, Општина Охрид, РСМ .

Исто така, во прилог на дописот, Дирекцијата за заштита и спасување Ви доставува претходни услови за заштита и спасување со цел истите да се вградат во изработката на Државната урбанистичко-планска документација за УЗ II, УБ II.5, Општина Охрид, РСМ .

Ги доставува претходните услови за заштита и спасување, кои согласно Законот за заштита и спасување - пречистен текст (СВ на РСМ, бр. 93/12), Процената на загроеност на опфатот за кој се однесува оваа проектна документација, Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување при планирање на просторот и населбите, во проектите и при изградба на објектите, како и учество во технички преглед (СВ на РСМ, бр. 105/05) и други прописи кои ја регулираат оваа област, треба да бидат вградени при изработка на ДУП за УЗ II, УБ II.5, Општина Охрид, РСМ.

1

Дирекција за заштита и спасување
Подрачно одделение за заштита и
спасување - Охрид

ул. „Димитар Влахов“ бр. 57,
6000 Охрид
Република Северна Македонија

+389 46 200746
Ohr@pdr.gov.mk

Во делот **МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ**, да се опфатат следните мерки:

1. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОЖАРИ, ЕКСПЛОЗИИ И ОПАСНИ МАТЕРИИ

При изработка на ДУП за УЗ II, УБ II.5, Општина Охрид, РСМ, да се почитуваат пропишаните мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст СБ на РСМ бр. 93/12), Законот за пожарникарство (СВ на РСМ бр 67/04, 81/07, 55/13) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

Во однос на заштитата од пожари, во наведената документација да се реши и громобранската инсталација, со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

2. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОПЛАВИ, УРИВАЊЕ НА БРАНИ И ДРУГИ АТМОСФЕРСКИ НЕПОГОДИ

При изработка на Државна урбанистичко-планска документација да се предвидат и пропишат мерките за заштита од поплави, уривање на брани и други атмосферски непогоди согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст Сл. Весник на РСМ бр. 93/12), и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

3. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД УРНАТИНИ

Заштитата од урнатини, како превентивна мерка, се утврдува во урбанистичките решенија во текот на планирање на просторот, урбанизирање на населбите и изградбата на објектите.

Во урбанистичките решенија се утврдува претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос према слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците.

Заштитата од урнатини се обезбедува со изградба на оптимално отпорни објекти согласно сеизмолошката карта на РСМ.

4. РАДИОЛОШКА, ХЕМИСКА И БИОЛОШКА ЗАШТИТА

Да се предвидат мерки за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

Согласно Процената на загрозеност од природни непогоди и други несреќи на опфатот за кој се однесува овој план, а имајќи ги предвид одредбите од Законот за заштита и спасување (пречистен текст СБ на РСМ бр. 93/12), може да се вградат и други мерки за заштита и спасување.

2

Дирекција за заштита и спасување
Подрачно одделение за заштита и
спасување – Охрид

ул. „Димитар Влахов“ бр. 5,
6000 Охрид
Република Северна Македонија

+389 46 200 765
08143633.povork

Исто така, при проектирањето, да се имаат предвид одредбите од Правилникот за мерки за заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материи. (СВ на РСМ број 32/11), како и обврската при изградба на објекти да се изготвува техничка документација – елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материи кој е дел од процесот за добивање на одобрение за градење.

Наведените претходни услови треба да се вградат во изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид, РСМ.

Или

Откако ќе ги разработите и вградите условите за заштита и спасување во планската документација за изработка на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, Општина Охрид, РСМ, да ја доставите до Дирекцијата за заштита и спасување, за да добиете мислење за застапеност на мерките за заштита и спасување.

ПОЗС Охрид, по овластување од Директорот
Советник,
Сашо Матлиоски

Доставено до:

- Насловот
- Архива

Јавна установа Национален парк Галичица
Велестовски пат бб, 6000 Охрид
Република Северна Македонија
Тел./Факс: 00 389 46 261 473
е-пошта: galicica@galicica.org.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ЈАВНА УСТАНОВА НАЦИОНАЛЕН ПАРК
ГАЛИЧИЦА

Бр. 03-288/2
02.06.2020 год
О Х Р И Д

До
Г-ѓа Вера Снегар
ул. Кузман Капидан бр. 29
6000 Охрид
Република Северна Македонија

Предмет: Податоци и информации

Ваш број: 03-07/1 од 26.05.2020 година

Почитувана Г-ѓа Снегар,

Просторот за кој изработувате ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, МЗ Видобишта, општина Охрид, е надвор од границите на Национален парк Галичица.

Со почит,

Охрид, 02.06.2020

Јавна установа Национален парк Галичица

Директор
Васко Паскали

Подготвил: Андон Бојаџи

УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА - DREJTORIA PËR MJEDIS JETËSOR
СЕКТОР ЗА ВОДИ - DEPARTAMENTI I UJËRAVE

11-2726 /h

Дата..... 09-07-2020

✓ ДО: ДПГ Снегар Компани Дооел
ул: "Кузман Капидан" бр. 29
6000 Охрид

ВРСКА: Ваш бр. 03-05/1 од 26.05.2020 година
ПРЕДМЕТ: Известување

Почитувани,

Во врска со Вашето барање бр. 03-05/1 од 26.05.2020 година за податоци и информации кои се однесуваат на изработување на ДУП за УЗ 11, УБ 11.5, општина Охрид, Ве известуваме следното:

Од увидот во доставената ажурирана геодетска подлога во електронска форма на која е нанесен планскиот опфат и добиените информации од Службата за просторно информативен систем со бр. 16-2726/3 од 30.06.2020 година, утврдено е дека опфатот во еден дел е во непосредна близина до непостојниот водотек Сушица. Сметаме дека при изготвување на планската документација, согласно Законот за водите (Сл. Весник на Република Македонија бр. 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16), треба да бидат исполнети следните критериуми:

- Заради заштита и одржување на природните и уредените речни корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите, забрането е, освен со дозвола или согласност издадена врз основа на закон, изградба на постројки и објекти во крајбрежните земјишта, односно нивната местоположба треба да биде надвор од крајбрежниот појас во широчина од 50 метри зад линијата на допирањето на педесетгодишната вода кај нерегулираните водотеци, односно зад ножицата на насипот кај регулираните водотеци; а во населените места ширината на крајбрежниот појас ја определуваат советот на општините на предлог на градоначалникот на општините, по претходна согласност на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

1

- Заради заштита и спречување на оштетување на водостопански објекти и постројки, се забранува да се изведуваат градби или да се вршат работи со кои се оштетуваат објектите и постројките;
- Изведувањето на објекти и постројки да се врши во согласност со прифатени современи техники и стандарди, прилагодени на научно-техничкиот развој на начин кој нема да предизвика негативно влијание врз режимот на водите и врз корисниците;
- Да се превземат сите неопходни технички мерки за спречување на индиректно испуштање на масла и загадувачки материи и супстанции;
- Заради заштита на коритата и бреговите на природните водотеци, се забранува:
  - да се вади песок, чакал и камен од речното корито за да не дојде до влошување на постојаниот режим на водите и да се предизвика ерозија или се оневозможи користење на водите.
  - да се менува правецот на водотекот без согласност на Управата за Животна средина – Сектор за води.
  - да се сечат дрва и друга вегетација од коритата и бреговите на водотеците, без одобрение.
  - да се копаат прокопи и канали по должината на насипот на коритото поблиску од 10 м од внатрешната страна и 10 м од надворешната страна на ножицата на насипот.
  - за постоечките канали потребно е слободен пристап по 5м лево и десно од надворешната страна на ножицата на насипот.

Воедно, Ве известуваме дека согласно Законот за водите, Министерството за животна средина и просторно планирање издава водостопанска согласност заради изградба на нови или реконструкција или доградба на постојни објекти, кои се наоѓаат во или покрај површинските води, објекти коишто поминуваат преку или под површинските води или пак објекти кои се сместени во близина на површинските води или крајбрежните земјишта, а кои можат да влијаат врз режимот на водите. За секое користење на вода, потребно е остварување на водно право, за што Министерството за животна средина и просторно планирање издава Дозвола за користење на вода и Дозвола за испуштање во водите, во процедура пропишана согласно Законот за водите.

Исто така, Ве известуваме дека планскиот е надвор од границите на заштитените подрачја во Република Северна Македонија, а притоа е внатре во границата на Природното и културно наследство на Охридскиот Регион-УНЕСКО. Планскиот

опфат не е во рамки на предвидени акумулации, согласно Водостопанската основа на Република Македонија.

Ве информираме дека Министерството за животна средина и просторно планирање не може да се произнесе по однос на местоположбата на постоечките или планирани водоводни и канализациони инсталации на планираниот опфат, затоа што не располага со таков вид на податоци и не управува со истите. Според одредбите од Законот за регистрација на подземни и надземните инфраструктурни објекти и придружни инсталации (Сл. Весник на Република Македонија бр. 6/12) општините, општините во градот Скопје и градот Скопје се одговорни да водат евиденција и да воспостават Регистар на подземни и надземни инфраструктурни објекти и придружни инсталации секоја за своето подрачје. По однос на постојните водостопански објекти во склоп на системите за наводнување и системите за одводнување, надлежен правен субјект кој управува со истите е АД Водостопанство на Р. С. Македонија.

Со почит,

МИНИСТЕР
Naser Nuredini

Изготвил: Блаже Никчевски
Контролирал: Снежана Мартулкова
Согласен: Илбер Мирта
Одобрил: Xhezmi Saliu
Директор на Управа за животна средина

УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
DREJTORIA PËR MJEDIS JETËSOR

Арх.бр. М-2725/1
Дата 19-06-2020

ДО: СЕНЕГАР КОМПАНИ ДООЕЛ
ул.Кузман Капидан бр.29
6000 Охрид
ВРСКА: Ваш бр.03-04/1 од 26.05.2020 година
Наш бр.11-2725/1 од 28.05.2020 година
ПРЕДМЕТ: Мислење

Почитувани,

Во врска со доставениот допис со акт број 11-2725/1 од 28.05.2020 година, кој се однесува на доставување на мислење за потребите на СЕНЕГАР КОМПАНИ за изработка на Детален урбанистички план (ДУП) за УЗ 11,УБ 11.5,општина Охрид, Секторот за природа при Управата за животна средина, како орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање, од аспект на своите надлежности од областа на заштита на природата и увидот на доставената документација,го дава следното мислење:

Во врска со доставената документација за предметното барање, а врз основа на мислењето од Службата за просторен информативен систем при Министерството за животна средина и просторно планирање (допис бр.16-2725/3), констатирано е дека просторот на предметниот плански опфат на проектот не влегува во граници на заштитени подрачја утврдени со закон.

Меѓутоа, предметниот опфат се наоѓа во граници на Светско природно и културно наследство на Охридскиот регион (УНЕСКО), за кој е донесен План за управување на културно и природно наследство на Охридскиот регион (2019-2028). Управувањето со светско природно и културно наследство во Охридскиот регион се уредува со Закон за управување со светско природно и културно наследство во Охридскиот регион ("Сл.весник на РМ" 75/10). Примената на мерките за управување со светското природно наследство предвидени во овој закон не смее директно и индиректно да доведе до влошување на состојбата со светското природно наследство во Охридскиот регион.

1

Управувањето на овој регион се остварува со спречување на активности кои негативно влијаат врз исклучителните вредности на природното наследство на Охридскиот регион.

Со почит,

Подготвил: м-р Наташа Јовановска
Контролирал: м-р Сашко Јорданов
Согласен: м-р Влатко Трпески
Одобрил: Директор на Управа за животна средина
Xhezmi Saliu

МИНИСТЕР
Nuredini

До
Снегар Компани
ул. Кузман Капидан бр.29
6000, Охрид, Северна Македонија

Максим Горки бр.4, 1.000 Скопје

Т: Кабинет на генерален директор
+ 389 (0) 2 3 149 811

Подружница СЕПС
+ 389 (0) 2 3 149 814

Подружница ОПМ
+ 389 (0) 2 3 149 813

Ф: + 389 (0) 2 3 111 160

www.mepso.com.mk

Бр. 11-5058/1

11.08.2020

Предмет: Податоци за постојни и планирани електроенергетски објекти

Врз основа на Вашето барање бр. 03-03/2 од 31.07.2020 година (наш број 11-5058 од 10.08.2020 година) за податоци и информации за изготвување на Детален урбанистички план за УЗ 11, УБ 11.5 во Општина Охрид, Ве известуваме дека предметниот плански опфат **Се пресекува** со ЕЕ објекти во сопственост на АД МЕПСО и тоа:

1. Пресек со постоен 110 KV далекувод на АД МЕПСО

Во прилог Ви доставуваме подлога во dwg формат прикачен на системот е-урбанизам

Напомена: Податоците се од информативен карактер и затоа при реализација на предметната активност потребно е да се направи детална геодетска снимка на планскиот опфат со приказ на постојна состојба на земјиштето, катастарските парцели, градби и податоци за подземни, надземни и воздушни инсталации како и нивелациони коти на теренот, на ажурирана геодетска подлога, согласно член 2 точка 1 и член 43 од Законот за урбанистичко планирање (Сл.весник на РСМ 32/2020). При тоа треба да се почитува одредбата согласно член 203 и член 204 од Законот за енергетика (Сл. Весник на РМ бр.96/2018).

Во случај на потреба од евентуална дислокација на ЕЕ објекти опфатени со планскиот опфат, наведената активност ќе се изврши врз основа на Проект за дислокација на ЕЕ објекти, одобрен од страна на АД МЕПСО, а комплетните трошоци околу евентуална дислокација, вклучително и Проектот за дислокација ќе бидат на Ваш товар и сметка.

Доколку при реализација на планираните градежни работи настане штета врз електроенергетските објекти, инвеститорот е должен да ја надомести штетата на АД МЕПСО-Скопје.

Изработил: Александар Костевски

Проверил: Јасмина Ставрова

по овластување од Генерален директор
бр.02-10/112 од 06.03.2019 год.
Раководител на Служба за ГИС
и геодетски работи

ОГЛАС ЗА ЈАВНА РАСПРАВА

СПИСОК НА ПРИСУТНИ ОД ЈАВНАТА РАСПРАВА